LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

Miasta Dynów na lata 2008 - 2015

Dynów, listopad 2009 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP 4

I. STRESZCZENIE - OBSZAR I CZAS REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 12

2. CHARAKTERYSTYKA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W GMINIE MIEJSKIEJ DYNÓW 14

2.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE MIASTA DYNÓW 14

2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE 16
2.2.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej 16
2.2.2. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego 23
2.2.3. Własność gruntów i budynków 27
2.2.4. Infrastruktura techniczna 28
2.2.5. Współpraca międzynarodowa miasta Dynów 33
2.2.5. Identyfikacja problemów 33

2.3. GOSPODARKA 34
2.3.1. Główni pracodawcy / struktura i trendy rozwoju gospodarki w mieście i na obszarach objętych programem rewitalizacji 37
2.3.2 Rodzaje podmiotów gospodarczych 37
2.3.3 Identyfikacja problemów 38

2.4. SFERA SPOŁECZNA 39
2.4.1. Struktura demograficzna i społeczna 39
2.4.2. Warunki i jakość życia mieszkańców (dostęp do infrastruktury społecznej, aktywność mieszkańców) 43
2.4.3. Służba zdrowia 45
2.4.4. Bezpieczeństwo 46
2.4.5. Opieka społeczna 48
2.4.6. Poziom zatrudnienia i poziom bezrobocia, w zestawieniu z wykształceniem mieszkańców 50
2.4.7. Struktura organizacji pozarządowych 52
2.4.8. Identyfikacja problemu – określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji 54

2.5. Sfera mieszkaniowa i społeczne aspekty mieszkalnictwa 56
2.5.1. Stan zasobów mieszkaniowych 56
2.5.2. Stan użytkowania mieszkań: typ użytkowania i własności, wielkość. 57
2.5.3. Identyfikacja problemów 60

2.6. ANALIZA SWOT 60

3.NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU 64

3.1. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 64

3.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 69

3.3. Strategia Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007 – 2013 71

3.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy 73

3.5. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów na lata 2004 - 2013 73

4. STRESZCZENIE NIETECHNICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO 76

***5.* ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI I PLANOWANE DZIAŁANIA NA REWITALIZOWANYM OBSZARZE 79**

5.1. Obszary wymagające rewitalizacji i uzasadnienie wyboru 79

5.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie 87
5.2.1. Obszar I 87
5.2.2. Obszar II 104
5.2.3. Obszar III 107
5.2.4. Obszar IV 109

5.3. Cele i zadania zmierzające do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizowanym 110

5.4. Oczekiwane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania 112

5. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2008 – 2015 NA OBSZARACH REWITALIZOWANYCH 115

6.1. Plan działań przestrzennych. 116

6.2. Plan działań gospodarczych. 127

6.3. Plan działań społecznych 128

6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2008 – 2015 130

7. KONSULTACJE SPOŁECZNE 134

8. INSTRUMENTY WDRAŻANIA, PROMOCJI, MONITORINGU I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI 140

9.1. System wdrażania i monitoring programu 140

9.2. Public relations programu rewitalizacji 144

9. MAPY MIASTA Z NANIESIONYMI OBSZARAMI REWITALIZACJI 146

WSTĘP

Rewitalizacja jest pojęciem stosowanym najczęściej w odniesieniu do części miasta lub zespołu obiektów budowlanych, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych i innych, utraciły częściowo swoją pierwotną funkcję i przeznaczenie. Rewitalizacja jest w tym znaczeniu zespołem działań z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej, których celem jest doprowadzenie do ożywienia, poprawy funkcjonalności, estetyki, wygody użytkowania i jakości życia w rewitalizowanym zespole.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów stanowi kompleksowy dokument, w którego skład wchodzi część analityczna jak i część projektowo-finansowa, która będzie stanowić podstawy do aplikacji o fundusze pomocowe z Unii Europejskiej.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynów odzwierciedlają najpotrzebniejsze projekty inwestycyjne i ze sfery społecznej, które należy zrealizować w celu polepszenia warunków w mieście i zapewnienia mu pozycji konkurencyjnej w stosunku do podobnych ośrodków miejskich w Unii Europejskiej.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienie konkurencyjności miasta w oparciu o działania sprzyjające długofalowemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Stanowi on również niezbędny instrument do ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej. Zidentyfikowanie działań następuje w wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu istniejącego terenu objętego programem. Określone w ten sposób potrzeby będą stanowiły podstawę do przyjęcia kierunków rewitalizacji.

Narzędziem podstawowym służącym realizacji przyjętych działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów są środki z Funduszy UE rozdysponowywane w ramach różnych programów pomocowych. Niniejszy program jest podstawowym dokumentem umożliwiającym ubieganie się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach realizacji celów Osi priorytetowej VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013.

Celem opracowania i wdrożenia programów rewitalizacji miast jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych

patologiami obszarach miast. Realizacja programów ma umożliwić w zdegradowanych dzielnicach tworzenie warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem działań obejmujących:

- poprawę estetyki przestrzeni miejskiej,
- porządkowanie „starej tkanki" urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- rewaloryzację obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym.

Ogólnym celem Programu Rewitalizacji jest odwrócenie niekorzystnej obecnie sytuacji w zakresie estetyki i funkcjonalności przestrzeni miasta, podniesienie standardów zamieszkania i spędzania wolnego czasu dla mieszkańców oraz stymulowanie rozwoju gospodarczego, a przez to eliminację poziomu bezrobocia i innych negatywnych zjawisk społecznych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008 – 2015, stanowi kompleksowe podejście do problematyki przeciwdziałania marginalizacji zdegradowanych obszarów zlokalizowanych na terenie miasta, stymulując poprawę funkcji gospodarczych, społecznych i przestrzennych, zdefiniowanych na rewitalizowanym obszarze miasta.

Obecna forma i treść Programu zawiera główne kierunki działania i zarys związanych z nim projektów, które będą sukcesywnie rozwijane i precyzowane zgodnie z aktualną sytuacją i możliwościami finansowymi miasta.

Na terenie miasta Dynów można zaobserwować zjawiska charakterystyczne dla obszarów kryzysowych, definiowanych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z 8 grudnia 2006 r. Występujące w ich obrębie negatywne zjawiska ze sfery przestrzennej, gospodarczej i społecznej, mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do dysproporcji w poziomie życia mieszkańców i w dostępie do podstawowych usług publicznych, w tym zjawisk związanych z patologiami społecznymi oraz zjawiskiem wykluczenia społecznego.

Na uwagę zasługuje również niezadowalający stan infrastruktury technicznej. Drogi gminne w Dynowie wymagają wymiany lub uzupełnienia nawierzchni. Przy kilku odcinkach dróg powiatowych i wojewódzkich nie ma chodników dla pieszych lub wymaga on remontu. Za rozwojem handlu i usług w mieście nie nadąża mała liczba miejsc parkingowych, co powoduje trudności komunikacyjne w mieście.

Zgodnie z wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji, rewitalizację definiuje się, jako kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd lokalny w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

Rewitalizacja jest więc odpowiedzią na stan kryzysowy obszaru miejskiego i obejmuje zespół kompleksowych działań, koordynowanych i zarządzanych przez sektor publiczny (gminę), opartych na aktywnej współpracy organów i instytucji polityczno – administracyjnych oraz podmiotów społecznych. Celem rewitalizacji jest poprawa warunków życia ludzi zamieszkujących odnawiany obszar poprzez działania kompleksowo łączące modernizacje i renowację infrastruktury z rozwojem społeczno – gospodarczym.

Proces rewitalizacji rozpoczyna się działaniami przygotowawczymi. Mają one na celu stwierdzenie zakresu i przyczyn stanu kryzysowego oraz ustalenie sposobów jego usunięcia. W ramach działań przygotowawczych ustala się, jaki obszar objęty jest zjawiskami kryzysowymi, stwierdza i analizuje istniejące tam deficyty, sporządza i uzgadnia plan ich usunięcia, wykonując jednocześnie plan przestrzenny dla rewitalizacji, ukazujący sposób realizacji programu. W ramach programu dokonuje się również ramowej kalkulacji kosztów rewitalizacji, ocenia się szanse i bariery dla realizacji Programu. Oceny wymagają skutki społeczno – ekonomiczne realizacji Programu dla rozwoju miasta i dla sytuacji społeczności lokalnej. Zakończenie przygotowania rewitalizacji pozwala gminie na podjęcie uchwały – uchwały o przyjęciu i podjęciu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podjęciu uchwały może towarzyszyć powołanie odpowiednich struktur i form organizacyjnych służących skutecznej realizacji Programu.

Proces rewitalizacji miasta jest odpowiedzią na potrzebę ożywienia gospodarczego i społecznego Dynowa poprzez zachęcenie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczych, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego miasta, nadania obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji, oferowanie infrastruktury do prowadzenia działalności dostosowanej do potrzeb nowych przedsiębiorstw przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego, zachowanie unikalnego ładu architektonicznego i zrównoważony rozwój gospodarczo społeczny.

Rewitalizacja obejmuje kompleksowe programy rewaloryzacji zabytków, remontów, modernizacji przestrzeni publicznych na obszarach miasta, które zostały określone, jako obszary wymagające podjęcia natychmiastowych działań rewitalizacyjnych. Należy zwrócić

już na początku szczególną uwagę na fakt, iż rewitalizacja to nie tylko działania techniczne, dotyczące fizycznej tkanki zabudowy miasta, lecz wszystkie możliwe działania budujące program kompleksowego ożywienia społeczno – gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem występujących problemów społecznych, w tym głównie bezrobocia, przestępczości, zaniku więzi rodzinnych i ucieczki wykształconej młodzieży do innych, lepiej rozwinięto gospodarczo miast i krajów.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynowa na lata 2008 – 2015 nawiązuje do strategicznych dokumentów rozwoju przestrzenno – gospodarczego miasta i regionu oraz obejmuje konkretne, planowane działania na terenie ustalonych obszarów rewitalizacji.

Współczesne rozumienie pojęcia rewitalizacji wymaga kompleksowego ujęcia wielu różnorodnych dziedzin, składających się na funkcjonowanie organizmu miejskiego. Są to między innymi sfery: ekonomiczna, społeczna, ekologiczna, ale również prawna, finansowa i planistyczna. Zadań rewitalizacji nie sposób postrzegać wyłącznie w kontekście wypełniania „luki remontowej" (wysokość kwoty potrzebnej na prace remontowe), czy też tylko ochrony dóbr kultury. Kontekst rewitalizacji jest dziś znacznie szerszy i obejmuje złożone problemy środowiskowe i rozwojowe, w tym kwestie rewitalizacji miast ściśle związane z ideą zrównoważonego i trwałego rozwoju. Do działań rewitalizacyjnych zaliczyć należy odbudowę zniszczonych, ale niegdyś żywych obszarów miejskich (np. centrów starych miast).

Podejmowanie i realizacja programów rewitalizacji to sprawa szczególnie istotna nie tylko ze względu na poprawę warunków życia w miastach i jakości przestrzeni publicznej, ale również dlatego, iż znaczącym czynnikiem podnoszenia konkurencyjności miast w skali ponadlokalnej, a nawet ponadnarodowej.

Głównym zadaniem rewitalizacji Dynowa jest wyprowadzenie wskazanych obszarów ze stanu kryzysowego poprzez zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generującej miejsca pracy, rozwój i modernizacje infrastruktury służącej rozwojowi funkcji kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych oraz edukacyjnych przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny. Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta jest ożywienie społeczne i gospodarcze miasta, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego terenów zdegradowanych – poprzemysłowych, czy miejskich poprzez:

- działania inspirujące rozwój nowych funkcji obszarów rewitalizowanych,
- przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno – gospodarczych,

- odnowę zdegradowanych obszarów miasta i dzielnic mieszkaniowych w miastach (zwłaszcza zabytkowych),

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez budowę i przebudowę infrastruktury (dróg, budynków, parkingów, rynku) aby dostosować się do działalności i potrzeb nowych przedsiębiorstw przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny,
- współpracę różnych środowisk i instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w mieście, poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości,
- aktywizację organizacji kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych dla rozwoju czy usprawnienia ich działalności poprzez remont lub przebudowę obiektów pełniących funkcję zaplecza turystycznego lub kulturalnego.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów jest nadanie rewitalizowanym obszarom nowych funkcji społeczno – gospodarczo – rekreacyjnych poprzez:

- poprawę stanu infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego;
- zagospodarowanie terenów pod sport, rekreację i wypoczynek;
- rozwój infrastruktury społecznej;
- zachęcanie do rozwijania aktywności gospodarczej i powstania nowych miejsc pracy;
- zagospodarowanie wolnych przestrzeni miasta.

Lokalny Program Rewitalizacji jest kompleksowym dokumentem przeciwdziałania degradacji niektórych obszarów miejskich oraz trwałej marginalizacji określonych grup społecznych. Ma na celu wyznaczyć długofalowe działania na przyszłość poprzez wskazanie zadań inwestycyjnych i skorelowanie ich z polityką regionalną oraz osadzenie w realiach finansowych zgodnie z art. 113 ustawy o finansach publicznych w dzienniku ustaw Dz. U. z roku 2003, nr 15, poz. 148. Zadania infrastrukturalne dotyczące rewitalizowanych obszarów będą wdrażane w powiązaniu z projektami w zakresie ożywienia gospodarczego oraz rozwiązywania problemów społecznych. Jest również dokumentem prognostycznym i jednocześnie narzędziem pomocniczym dla monitorowania wykonania określonej strategii gminy. Jest elastyczną procedurą działania, którą można modyfikować i ulepszać w czasie. Dokument ten określa diagnozę sytuacji w obszarze interwencji, wskaźniki oceny zadań inwestycyjnych, dane, wymagane dla sporządzenia wniosku o dofinansowanie oraz studium wykonalności.

Dzięki wsparciu finansowemu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwi tworzenie warunków sprzyjających polepszeniu standardu życia mieszkańców, warunków lokalowych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem działań obejmujących:

- poprawę estetyki przestrzeni miejskiej;
- rewaloryzację obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- remont i/lub przebudowę elewacji, fasad i dachów budynków oraz pomieszczeń przeznaczonych na cele: gospodarcze, szkoleniowe, kulturalne lub administracyjne – za wyjątkiem przeprowadzania prac budowlano – montażowych w indywidualnych;
- remont i/lub przebudowa infrastruktury publicznej związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych;
- adaptacja, przebudowa i/lub remonty budynków użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem na cele edukacyjno – społeczne znajdujących się na terenie rewitalizowanym, w tym:
    - ✓ regeneracja, i zabudowywanie pustych przestrzeni publicznych, w tym: remont i/lub przebudowa: placów, rynku, parkingów, placów zabaw dla dzieci, publicznych toalet miejskich, małej architektury (np. tarasy widokowe, fontanny, ławki), miejsc rekreacji, terenów zielonych oraz prace rewitalizacyjne na terenie istniejących parków.
- poprawa funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych rewitalizowanego terenu, w tym:
    - ✓ remonty, przebudowa i/lub modernizacja dróg lokalnych (gminnych i powiatowych);
    - ✓ budowa, remonty i/lub przebudowa chodników i przejść dla pieszych, jak również wszelkie inne prace infrastrukturalne i/lub zakup wyposażenia pozwalający zwiększyć bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów (np. budowa, przebudowa i/lub remont ścieżek rowerowych),
- remont i/lub przebudowa obiektów pełniących funkcje zaplecza kulturalnego, turystycznego, sportowego.

Efektem końcowym Programu realizowanego w oparciu o środki pochodzące z Funduszy Europejskich będzie pobudzenie gospodarcze miasta, poprawa bezpieczeństwa

ludności, stworzenie nowych miejsc pracy, ograniczenie zjawisk destrukcyjnych w społeczeństwie, czyli rewitalizacja zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych.

Na opracowany Lokalny Program Rewitalizacji składa się 32 projekty o łącznej wartości 33 270 443,58 PLN, w tym przewidzianych do dofinansowania w ramach Działania 7.1 – Rewitalizacja miast 19 396 438,00 PLN. Powyższe projekty zaplanowane są do realizacji na 4 obszarach wytypowanych do rewitalizacji.

Głównymi beneficjentami końcowymi Programu Rewitalizacji Miasta są:

- jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, samorząd województwa) oraz ich związki, porozumienia lub stowarzyszenia,
- jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych jst,
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku (organizacje non profit), w tym fundacje i stowarzyszenia,
- podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- jednostki organizacyjne Policji działające na terenie regionu,
- straż gminna / miejska.
- publiczne i niepubliczne uczelnie;
- państwowe lub samorządowe instytucje kultury;
- państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek handlowych;
- kościoły i związki wyznaniowe;
- jednostki organizacyjne Lasów Państwowych działające na terenie regionu;
- parki narodowe zlokalizowane na terenie regionu;
- organy administracji rządowej w województwie;
- inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych;
- spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe.

Lokalny Program Rewitalizacji opracowany został w związku z wymogiem jego posiadania i załączenia do wniosku o dofinansowanie realizacji projektów w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w ramach działania 7.1 „Rewitalizacja miast", Oś priorytetowa 7 – Spójność wewnątrzregionalna.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015, jako dokument planistyczny dotyczy Gminy Miejskiej Dynów.

Lokalny Program Rewitalizacji zawiera:

- obszary i zadania wymagające dofinansowania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej, a realizowane przez Gminę Miejską Dynów oraz inne podmioty lokalne: spółdzielnię mieszkaniową, wspólnoty mieszkaniowe, organizacje pozarządowe;
- opisy projektów: terminy ich realizacji, planowane środki finansowe, wskaźniki osiągnięcia celów, opis procedury i kryteriów ustalania kolejności realizacji zadań.

Efektem końcowym Programu realizowanego w oparciu o środki pochodzące z Funduszy Europejskich będzie pobudzenie gospodarcze miasta, poprawa bezpieczeństwa ludności, ograniczenie zjawisk destrukcyjnych w społeczeństwie, czyli rewitalizacja zidentyfikowanych obszarów zdegradowanych. Obszary te natomiast należy zrozumieć jako te części miasta, w których mają miejsce zaległości w działalności remontowo – modernizacyjnej obiektów kubaturowych, zły stan infrastruktury komunalnej, niedostatki w zakresie usług publicznych. O występowaniu obszarów zdegradowanych świadczy między innymi wysokie bezrobocie na danym obszarze oraz występowanie patologii społecznych.

I. STRESZCZENIE - OBSZAR I CZAS REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji – jest to zespół działań rewitalizacyjnych podejmowanych i realizowanych w oparciu o wspólną i zrównoważoną strategię Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, mającą na celu ograniczenie wysokiej koncentracji problemów gospodarczych, społecznych, ekologicznych itp. na określonych obszarach jednostki.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów opracowany został na podstawie wymogów przedstawionych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 oraz zgodnie z Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji z lutego 2009 roku przygotowanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego dla obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. Lokalny Program Rewitalizacji jest programem operacyjnym zawierającym konkretne zadania i cele rewitalizacji poszczególnych obszarów wyznaczonych w tym programie. Cele i zadania przedstawione w Lokalnym Programie Rewitalizacji są jedynie propozycją, gdyż ich realizacja będzie zależna zarówno od możliwości finansowych, jak i technicznych inwestorów. Czas realizacji programu został określony na lata 2008 – 2015. Istnieje jednak możliwość jego przedłużenia.

Praca nad opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015 objęła realizację dwóch etapów: etapu przygotowania oraz etapu diagnozowania i projektowania. W trakcie etapu przygotowania Zarządzeniem Nr 217/08 Burmistrza Miasta Dynowa z dnia 6 maja 2008r. powołany został zespół zadaniowy ds. opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów. Zespół zadaniowy odpowiedzialny był za zarządzanie procesem planowania strategicznego, którego efektem stało się opracowanie w/w Programu. Program został opracowany z uwzględnieniem partycypacji społecznej. Do współpracy nad programowaniem zostały zaproszone: organizacje pozarządowe, spółdzielnie mieszkaniowe, jednostki sektora finansów publicznych (tj. policja), wspólnoty mieszkaniowe. Aby umożliwić mieszkańcom Miasta oraz w/w jednostkom organizacyjnym aktywny udział w tworzeniu planu rozwoju społeczno – gospodarczego oraz odnowę Miasta, na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta w Dynowie zamieszczona została Karta projektu do

Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów Miasta, a także dostarczono ankietę dot. Programu, umożliwiającą określenie terenów (obszarów) wymagających przeprowadzenia procesu rewitalizacji na terenie Gminy Miejskiej Dynów.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów stanowi kompleksowy dokument, w którego skład wchodzi część analityczna jak i część projektowo-finansowa, która będzie stanowić podstawy do aplikacji o fundusze pomocowe z Unii Europejskiej.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynów odzwierciedlają najpotrzebniejsze projekty inwestycyjne i ze sfery społecznej, które należy zrealizować w celu polepszenia warunków w mieście i zapewnienia mu pozycji konkurencyjnej w stosunku do podobnych ośrodków miejskich w Unii Europejskiej.

2. CHARAKTERYSTYKA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W GMINIE MIEJSKIEJ DYNÓW

2.1 POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE MIASTA DYNÓW

Miasto Dynów położone jest na Pogórzu Karpackim określanym jako Pogórze Dynowskie w dolinie Sanu na wysokości 250 – 270 m n.p.m., otoczone wzniesieniami. Miasto Dynów liczy 6,3 tys. mieszkańców i zajmuje 2 444 ha powierzchni. Dynów położony jest w województwie podkarpackim, na południu powiatu rzeszowskiego, na styku czterech powiatów: rzeszowskiego, przemyskiego, przeworskiego i brzozowskiego.

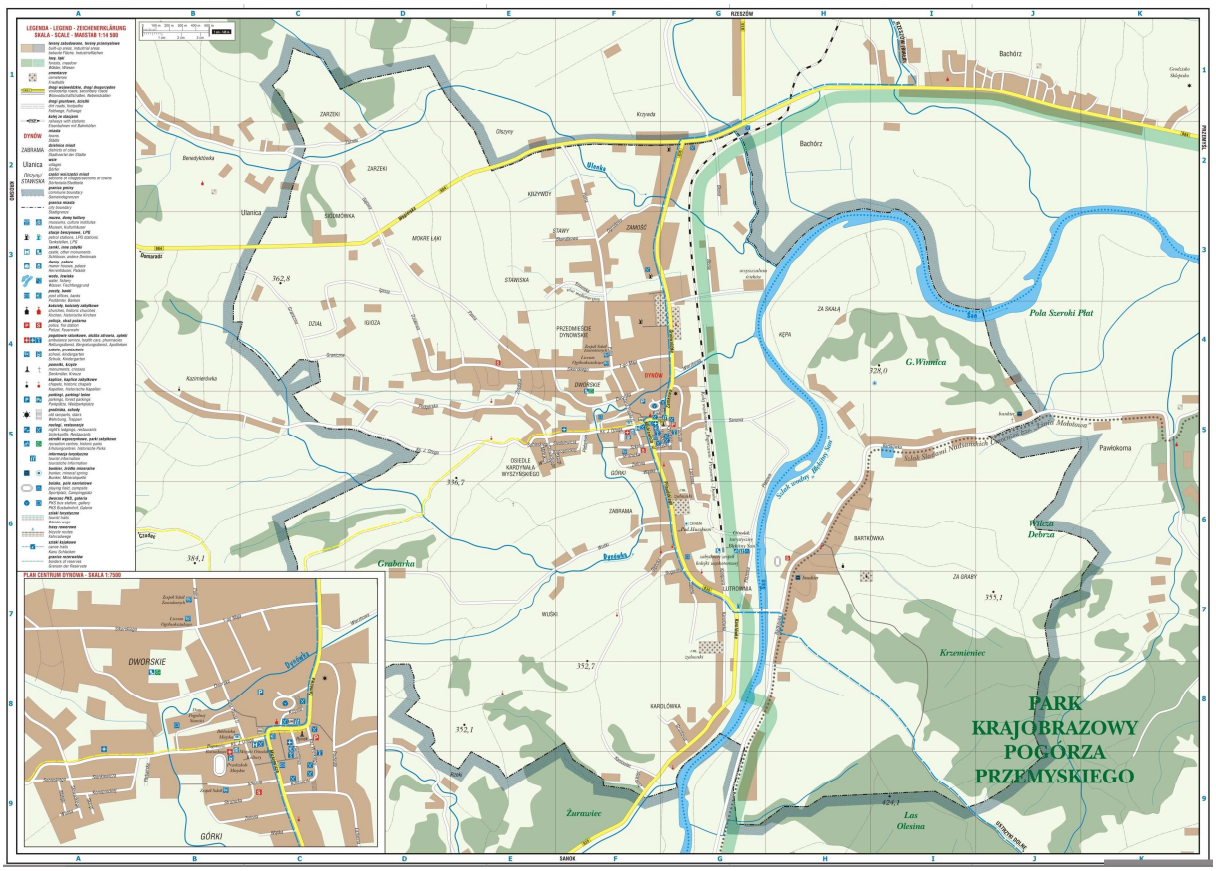

Rysunek 1. *Plan Miasta Dynów*

Miasto leży na ważnych szlakach komunikacyjnych regionu:

- droga nr 884, Przemyśl-Domaradz, kier. Krosno, Brzozów, Sanok, Barwinek;
- droga nr 879, Przeworsk-Grabownica, kier. jw.;
- droga nr 873, Rzeszów-Dynów, kier. Przemyśl-Medyka, Krosno, Brzozów, Sanok, Barwinek;

- droga nr 877, Łańcut-Dynów, kier. Przemyśl-Medyka, Krosno, Brzozów, Sanok, Barwinek;
- droga nr 835, Lublin – Biłgoraj, Przemyśl – Sanok,

Teren miasta graniczy z następującymi sołectwami:

- od strony północnej – Ulanica, Harta, Bachórz,
- od strony wschodniej – Pawłokoma, Dylągowa, Dąbrówka St.
- od strony południowej – gmina Nozdrzec, Powiat Brzozów
- od strony zachodniej – Łubno, Wyręby.

Dynów jest gminą miejską, jedną ze 164 gmin województwa podkarpackiego, położoną w centralnej jego części. Miasto położone jest na południowym skraju powiatu rzeszowskiego i otoczone jest wokół sołectwami gminy Dynów. Leży na skrzyżowaniu dróg biegnących z Przełęczy Dukielskiej do Przemyśla oraz z Sanoka do Rzeszowa. Odległe jest 32 km od Brzozowa, 42 km od Przeworska i 41 km od Przemyśla i Rzeszowa.

Pasmo przylegające do dróg krajowych i wojewódzkich charakteryzuje się silnym zurbanizowaniem z wyraźną tendencją wzrostową osadnictwa.

Połączenia drogowe wiążą obszar Dynowa z miastem Rzeszów – stolicą województwa podkarpackiego oraz stwarzają dogodne połączenia regionalne i międzyregionalne. Takie położenie Dynowa stwarza warunki dla wzmożonego rozwoju gospodarczego, związanego głównie z funkcją zaplecza żywieniowego i osadnictwa typu miejskiego dla ościennych jednostek administracyjnych.

2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

2.2.1. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Najstarsza znana wzmianka źródłowa dotycząca Dynowa pochodzi z 1423 r. Wspomniano wówczas o niejakim Andrzeju Wernerze de Denow. Nie jest pewne, czy Dynów był już wówczas miastem. Dowody na to pochodzą dopiero z 1429 r. Dynów powstał na terenie starego osadnictwa ruskiego, które rozwijało się dynamicznie co najmniej od XIII w. Osada przedlokacyjna znajdowała się na obszarze intensywnego osadnictwa, które w nowszej literaturze przedmiotu nazywane jest jasielsko-sanockim ugrupowaniem plemiennym. Od wczesnego średniowiecza procesy osadnicze na tym terenie dynamizowane były przez przebiegający doliną Sanu stary trakt komunikacyjny wiodący z Sanoka do Przemyśla. Trakt ten zapewniał więc dogodną komunikację z ponadlokalnymi centrami zarządu administracyjno-gospodarczymi zachodniej części Rusi Kijowskiej, a później księstwa halicko-włodzimierskiego. Cechą charakterystyczną rozwoju Dynowa na przestrzeni stuleci od średniowiecza po schyłek epoki nowożytnej były częste zmiany właścicieli i dzierżawców samego miasta i dóbr dynowskich. Byli to Piotr Kmita, wojewoda sandomierski, Tarnowscy, Wapowscy, Krasiccy, Ogińscy i inni. Dzieje Dynowa począwszy od pierwszej połowy XV wieku nie różniły się zbytnio od przeszłości innych miast prywatnych. Wojny, najazdy, pożary, zmieniający się właściciele, okresy rozwoju i upadku tworzyły jego bogatą historię. Latem 1506 roku miasteczko zniszczył napad Tatarów, a późniejsze wysiłki właścicieli Dynowa w kierunku poprawy bytu mieszkańców nie dały większych rezultatów. Mimo niekorzystnych układów, do czasu wojen szwedzkich, Dynów był jednym z najludniejszych miast ziemi sanockiej. Pierwsi Żydzi pojawili się w Dynowie już w pierwszej połowie XVI w. i od tego czasu ich ilość dość szybko wzrastała. Już w połowie XVII w. na terenie miasta zamieszkiwało 435 Żydów, którzy zajmowali 53 domy. Uwagę zwraca fakt wielkiej dynamiki tej grupy ludności, do której w tym czasie należało już 34,3% domów przyrynkowych.

W 1881 r. Dynów posiadał już 3700 mieszkańców w tym 1200 Żydów i 200 Rusinów (Ukraińców).Rangę i prestiż miasteczka podniosło utworzenie w 1886 r. sądu powiatowego, a w 1895 r. urzędu podatkowego. Od 1904 r. Dynów posiadał połączenie kolejowe z Przeworskiem. Inwestorem wąskotorowej linii kolejowej było Galicyjskie Towarzystwo Przemysłu Cukrowniczego w Przeworsku. Choć ta nowa linia kolejowa przyczyniła się do aktywizacji gospodarczej okolic Dynowa tylko w niewielkim stopniu, polepszyła jednak komunikację miasta z Przeworskiem, a pośrednio z innymi ośrodkami miejskimi na magistrali

kolejowej Kraków-Lwów. Druga wojna światowa zadała miastu poważne straty w ludziach i zniszczyła jego zabudowę w 50 %. Odbudowany i rozbudowany w ostatnich dziesięcioleciach Dynów jest nieformalną stolicą Pogórza Dynowskiego, jest ośrodkiem gospodarczym, oświatowym i kulturalnym.

Do dnia dzisiejszego zachowały się zabytki takie jak: kościół i brama w stylu renesansowym, fragmenty wałów obronnych i fortyfikacji, dwór z końca XVIII w., liczne kapliczki – drogowskazy, urokliwy Rynek z pomnikiem Władysława Jagiełły.

Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, w oparciu o „Ustawę o ochronie dóbr kultury i o muzeach" z dn. 15.02.1962 r., wraz z nowelizacją z 12.11.1999 r. wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej. Poniżej wymienione zostały poszczególne strefy wraz z ogólnymi wytycznymi konserwatorskimi w nich obowiązującymi.

Strefa pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A".

A1 – Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Wawrzyńca, szkoła (ob. Urząd Gminy), fortyfikacje miejskie (północna część frontu zachodniego oraz front północny do ul. Zamkowej).

Za północną pierzeją znajduje się zespół kościoła parafialnego pw. św. Wawrzyńca z renesansową bramą w kształcie łuku triumfalnego z trzema wejściami oraz wolnostojącą dzwonnicą, a także kaplicą św. Teresy z XVIII wieku. Kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca wybudowany został w 1663 r. na miejscu spalonego drewnianego gotyckiego kościoła z 1462 r.

Wewnątrz kościoła można obejrzeć piękne późnorenesansowe sklepienia, bogato zdobione sztukateriami. Barokowe wyposażenie wnętrza pochodzi z XVII i XVIII wieku. Na uwagę zasługuje również ołtarz boczny, w którego polu głównym znajduje się XVIII wieczny wczesnobarokowy obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem zwaną Matką Boską Dynowską. Do innych bardzo ciekawych i zabytkowych elementów kościoła należą: barokowa ambona z XVIII wieku, rokokowy prospekt organowy, XVII-wieczna drewniana chrzcielnica, a także epitafium inskrypcyjne Stanisława Wapowskiego.

Przy kościele znajduje się także pomnik Jana Pawła II z 2000 r. ufundowany przez Tomasza i Danutę Gołąbów.

Zgodnie z ogólnymi wytycznymi konserwatorskimi do działań szczegółowych należy:

- ochrona i konserwacja zachowanej substancji zabytkowej budynków i zieleni
- ochrona zachowanych fortyfikacji miejskich (wały, skarpy), uczytelnienie i wyeksponowanie fortyfikacji poprzez usunięcie samosiejek i zakrzaczeń
- rekompozycja obszaru pomiędzy ul. Zamkową, a placem dworca autobusowego oraz wzdłuż skarpy frontu północnego
- wszelkie prace remontowe, budowlane oraz konserwatorskie muszą być podporządkowane ścisłym wymogom konserwatorskim.

A2 – Fortyfikacje miejskie (część północna frontu wschodniego oraz fortyfikacje i teren dawnego zamku).

Na podstawie wytycznych konserwatorskich miasto ma na celu prowadzić ochronę, rewaloryzację oraz kontynuację działań szczegółowych, a mianowicie:

- ochrona i konserwacja zachowanej substancji zabytkowej budynków i zieleni
- ochrona zachowanych fortyfikacji miejskich (wały, skarpy)
- rekonstrukcja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów
- w przypadku konieczności przebudowy lub remontu budynków zabytkowych, zapisanych w spisie zabytków sposób postępowania musi być uzależniony od ich wartości zabytkowej
- wszelkie prace remontowe, budowlane oraz konserwatorskie muszą być podporządkowane ścisłym wymogom konserwatorskim.

A3 – Zespół dworca kolei wąskotorowej Przeworsk – Dynów w Dynowie oraz fragment linii kolejowej w granicach administracyjnych Dynowa.

Zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi miasto musi zapewnić następujące rodzaje ochrony: ochrona, konserwacja, rewaloryzacja, rekompozycja.

Do działań szczegółowych należy:

- zakaz wznoszenia nowej zabudowy
- ochrona i konserwacja zachowanej substancji zabytkowej budynków, budowli inżynierskich, nasypów, torfowiska, urządzeń i zieleni
- rekonstrukcja lokomotywowni lub przebudowa istniejącego budynku z nawiązaniem do formy historycznej
- uczytelnienie fundamentów lub rekonstrukcja dawnej obrotnicy

- wszelkie prace remontowo – budowlane podporządkowane są ścisłym wymogom konserwatorskim.

Strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych „B”

B1 – Zespół zabudowy historycznego centrum miasta Dynowa oraz zabudowy dzielnicy Zabramie.

Na podstawie wytycznych konserwatorskich miasto musi zapewnić ochronę, rewaloryzację, rekompozycję oraz kontynuację ochrony zachowanych elementów zabytkowych należących do tego zespołu.

W obrębie strefy B1 zawarte są także strefy A1, A2, W1, OW1, OW2. Na obszarze znajdującym się w ich obrębie obowiązują ustalenia podane dla tych stref.

Do działań szczegółowych na terenie poza strefami A oraz W należy:

- ochrona i konserwacja zachowanej substancji zabytkowej budynków i zieleni,
- ochrona zachowanych fortyfikacji miejskich (skarpy) i ich uczytelnienie i wyeksponowanie poprzez usunięcie samosiejek i zakrzaczeń,
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem do współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,
- w przypadku konieczności przebudowy lub remontu budynków zabytkowych znajdujących się w spisie zabytków sposób postępowania musi być uzależniony od ich wartości zabytkowej,
- przenieść pod ziemię linie kablowe (energetyczne, telefoniczne, itp.) napowietrzne lub biegnące po elewacjach budynków, nowe natomiast należy prowadzić jedynie pod ziemią poza obszarem wałów i skarp obronnych,
- dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy,
- zakaz dokonywania zmian ukształtowania terenu na obszarze fortyfikacji miejskich wpisanych do rejestru zabytków (za wyjątkiem wskazanej rekonstrukcji profilu wału oraz parkanów obronnych),
- rekompozycja obszaru położonego na południe od placu rynkowego, przebudowa zgodnie z zasadami określonymi przez służby konserwatorskie lub usunięcie budynków dysharmonizujących,
- rewaloryzacja zdegradowanych elewacji budynków murowanych z przywróceniem historycznego detalu architektonicznego,

- wszelkie prace remontowe, budowlane oraz konserwatorskie prowadzone we wnętrzu obszaru wyznaczonego przez wpis do rejestru zabytków fortyfikacji miejskich muszą być podporządkowane ścisłym wymogom konserwatorskim.

B2 – Zespół zabudowy Przedmieścia Dynowskiego

Do działań szczegółowych prowadzonych na terenie Przedmieścia Dynowskiego należy:

- ochrona i konserwacja zachowanej substancji zabytkowej budynków i zieleni,
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,
- w przypadku konieczności przebudowy lub remontu budynków zabytkowych znajdujących się w spisie zabytków sposób postępowania musi być uzależniony od ich wartości zabytkowej,
- linie kablowe – energetyczne, telefoniczne itp. napowietrzne – należy przenieść pod ziemię. Nowe prowadzić jedynie pod ziemią
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy,
- w obszarze strefy obowiązuje uzgodnienie wszelkich prac budowlanych, rozbiórkowych, remontowych i konserwatorskich ze Służbą Ochrony Zabytów.

Z kolei do działań ochronnych należy: ochrona, rewaloryzacja oraz kontynuacja.

B3 – Fragment obszaru dawnego założenia dworsko – folwarcznego

Do podstawowych działań ochronnych należy przede wszystkim ochrona, konserwacja, rewaloryzacja i rekompozycja.

Działalność konserwatorska w omawianej strefie powinna zmierzać do ochrony fragmentu historycznego założenia dworsko – folwarcznego z jej pozostałościami zabudowy tj. oficyny ze studni drewnianej oraz pozostałości parku krajobrazowego i polega na:

- zachowaniu zasadniczego elementu historycznego rozplanowania,
- rejestracji i modernizacji technicznej obiektów zabytkowych znajdujących się pod ochroną konserwatorską z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,

- we wnętrzu obszaru wyznaczonego przez wpis do rejestru zabytków dawnej oficyny dworskiej wszelkie prace remontowe, budowlane oraz konserwatorskie muszą być podporządkowane ścisłym wymogom konserwatorskim.

Oprócz strefy pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A" i strefy ochrony zachowanych elementów zabytkowych „B" do strefy ochrony konserwatorskiej należą:

- strefa ochrony krajobrazu „K" – obejmuje cały obszar miasta Dynowa w jego granicach administracyjnych
- strefa ochrony reliktów archeologicznych „W":
  - ✓ teren fortyfikacji miejskich
- strefa obserwacji archeologicznych „OW"
  - ✓ teren dawnego zamku w Dynowie (OW1)
  - ✓ teren dawnych fortyfikacji miejskich.

Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Ochrona zabytków oznacza zachowanie, właściwe wykorzystania oraz konserwację, rewaloryzację i renowacje wszelkich dóbr kultury materialnej występujących zarówno zespołowo, jak i w postaci pojedynczych obiektów. Ochroną konserwatorską na terenie Dynowa objęte są wszystkie elementy charakterystyczne dla zespołu zabudowy i związanych z nimi elementów krajobrazu naturalnego, do których należy zaliczyć:

- zachowane zabytki kościołów i zespołów kościelnych,
- zachowane zabytkowe zespoły forteczne,
- zachowane zespoły ruralistyczne (struktury zabudowy wsi),
- elementy wtopione w krajobraz (kapliczki, pomniki, figury),
- cmentarze,
- stanowiska archeologiczne.

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie szczególnej tj. ochronie prawnej i podlegają nadzorowi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Nie są dopuszczalne żadne zmiany, remonty czy przebudowy poniższych zabytków bez uprzedniej opinii Wojewódzkiego Konserwatora.

WYKAZ ZABYTKÓW NA TERENIE MIASTA DYNOWA

(znajdujący się w Spisie Zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

1. Układ urbanistyczny z XV w. - rynek z pomnikiem Władysława Jagiełły z 1910 r. oraz zabytkowymi kamienicami
2. Zespół kościelny gotycko – renesansowy z wyposażeniem barokowym, kościół murowany p.w. św. Wawrzyńca z 1604 – 1617 r.(spalony i odbudowany w 1663, rozbiórka górnej części wieży – koniec XVIII w., remont 1964 r.), barokowa dzwonnica murowana z drugiej połowy XVIII w., renesansowa brama z ok. 1663 r., starodrzew – Rynek
3. Ziemne fortyfikacje miejskie i zamkowe, pozostałości dawnego systemu obronnego o charakterze bastionowym z elementami fragmentów wcześniejszych systemów obronnych – Rynek miasta
4. Pozostałości zespołu dworskiego Rodziny Trzecieskich z XIX w.: murowana oficyna (tzw. dworek) z 1905 r., drewniana studnia z początku XX w., park krajobrazowy z drugiej połowy XVIII w. - ul. Dworska 25
5. Szkoła murowana z XIX/XX w. z bogatą dekoracją snycerską, stanowi element urbanistyczno-architektonicznej zabudowy głównej części miasta – budynek ul. ks. J. Ożoga (obecnie siedziba Urzędu Gminy Dynów)
6. Cmentarz rzymsko-katolicki z początku XIX w. wraz z kaplicą z 1829 r. na którym zachowały się nagrobki z XIX i pierwszej połowy XX w. o formach klasycystycznych i historyzujących - ul. Grunwaldzka
7. Pozostałości po dwóch cmentarzach żydowskich (kirkutach): na ul. Piłsudskiego (ohel cadyków: Cwi Elimelecha Szapiry i jego synów) - Cmentarz żydowski z II połowy XIX w.– ul Piłsudskiego, drugi cmentarz żydowski z lat 1939-45 z kilkoma zachowanymi nagrobkami mieści się przy ul. Karolówka
8. Obelisk przy ul Piłsudskiego 9,
9. Stanowisko archeologiczne wielokulturowe nr 33
10. Kapliczki przy ul Bartkówka (8 szt.) XIX/XX w.
11. Kapliczki przy ul. Piłsudskiego (4 szt.) XIX/XX w.
12. Schron bojowy od ognia czołowego tzw. „Linia Mołotowa” z 1940 – 41 r. – ul. Bartkówka 18
13. Schron bojowy tradytorowy (od ognia jednobocznego) tzw. „Linia Mołotowa” z 1940 – 41 r. – ul. Bartkówka 145

14. Zespół dworca kolejki wąskotorowej na linii Przeworsk – Dynów: dworzec murowany i budynek administracyjny Zarządu Towarzystwa Akcyjnego Kolei Przeworsk – Dynów z 1887 r., drewniany magazyn spedycji kolejowej z 1904 r., murowany budynek wagi kolejowej wybudowany po 1905 r., urządzenia sygnalizacyjne (semafor szlakowy, 2 lampy), torowisko z urządzeniami nastawczymi, waga kolejowa, linia kolei wąskotorowej Przeworsk – Dynów (w granicach miasta Dynów)
15. Budynek Towarzystwa Gimnastycznego „SOKÓŁ" pocz. XX w., dawniej ul. Świerczewskiego 13, obecnie Jana Pawła II 13 (obecnie Środowiskowy Dom Samopomocy)
16. Zagroda drewniana ul. Strażacka 169

Ponadto wpisanych do rejestru jest 161 domów murowanych i drewnianych znajdujących się na terenie miasta.

W Dynowie znajduje się 24 uznanych pomników przyrody:

- aleja grabowa przy plebani
- 1 dąb szypułkowy w Bartkówce
- 1 jesion wyniosły w Bartkówce
- 6 lip drobnolistnych na terenie miasta
- 15 lip szerokolistnych na terenie miasta

Stan zabytków większości przypadków jest niezadowalający, należy zabiegać o uzyskanie środków na cele konserwatorskie szczegółowo określane w zakresie prac konserwatorskich opracowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.2.2. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Szeroki pas pogórza, dzielący Beskidy od Kotliny Sandomierskiej we wschodniej części nosi nazwę Pogórze Dynowskie, pochodzącą od nazwy miasta Dynów. Zasięg przestrzenny Pogórza Dynowskiego określa od zachodu rzeka Wisłok, od wschodu rzeka San, od południa Doły Jasielsko – Sanockie, od północy Pogórze Rzeszowskie. W najbliższym sąsiedztwie Dynowa wydzielono kilka mniejszych jednostek. Sam Dynów położony w dolinie Sanu należy do jednostki o nazwie Obniżenie Dubieckie, od zachodu nad Dynowem wznosi się Płaskowyż Cisowej. Dynów leży po obu stronach Sanu, którego dno doliny znajduje się na wysokości 240 m n.p.m. na południe od miasta strome zbocza schodzą do samego koryta

rzeki, tworząc tym samym charakterystyczne dla rzeźby podgórskiej zwężenia doliny. Na północ od miasta dolina rozszerza się do ponad 2 km, a przed Bachórcem ulega ponownemu zwężeniu. Lewy brzeg Sanu na terenie miasta to szeroka, wyrównana powierzchnia pocięta rowami i korytami małych potoków. Miasto Dynów położone jest w sposób typowy dla osiedli w Karpatach, gdyż: jest odsunięte od rzeki, leży poza zasięgiem wód powodziowych, natomiast zwarta zabudowa miasta znajduje się na wysokości 250-270 m n.p.m.

Pod względem geologicznym Dynów leży w centralnej części wielkiej jednostki tektonicznej nazywanej płaszczowiną skalską. Zbudowana jest z piaskowców, iłów, łupków, które w wyniku procesów tektonicznych uległy silnemu sfałdowaniu. Miąższość osadów płaszczyzny skolskiej na wschód od Dynowa przekracza 4000 m, a poziome przesunięcie wynosi około 20 km. Miasto Dynów leży na łupkach i piaskowcach należących do warstw menilitowych wieku paleogeńskiego.

Miasto położone jest nad rzeką San, jednej z największych i najbardziej zasobnych w wodę rzek karpackich, o dużym znaczeniu gospodarczym dla województwa podkarpackiego. Rzeka wypływa w Bieszczadach Zachodnich na wysokości ok. 900 m n.p.m. na terenie Ukrainy. Długość Sanu wynosi 443,4 km, a powierzchnia jego zlewni to 16 861,3 km^2, z czego 14 390 km^2 znajduje się w granicach Polski. San jest główną rzeką Bieszczadów oraz Pogórza Dynowskiego i Przemyskiego. Górny bieg rzeki ma charakter potoku górskiego, na odcinku ok. 55 km stanowi granicę państwową pomiędzy Polską i Ukrainą.

Górny San wraz z dopływami zbiera wody z terenów objętych ochroną prawną ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe. Są to: Bieszczadzki Park Narodowy, Ciśniańsko – Wetliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Doliny Sanu, Park Krajobrazowy Gór Słonnych i Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego. Dolina Sanu przebiega zakolami, w obrębie Bieszczad jest głęboko wcięta w skałach fiszowych. San podcina zbocza doliny, w której odsłaniają się pionowo ustawione ławice piaskowców i łupków warstw krośnieńskich. Te same utwory fiszowe w postaci ostrych ławic skalnych sterczą na dnie rzeki ponad poziom wody w okresach suszy. San wpływając na teren Dynowa zasilony jest już górskimi wodami większych dopływów jak: Wołosaty, Solinka, Olszanka, Hoczewka, Osława, Sanoczek oraz licznymi potokami i strumieniami. Na terenie miasta San zbiera dodatkowo wody Dynówki i Ulenki. Rzeka wraz z dopływami tworzy niezwykle urokliwe meandry. W dolinach rzeki i jej dopływów występują urodzajne mady rzeczne, korzystne dla rolnictwa.

Rzeka San przebiegająca przez miasto Dynów ma czystość klasy II aż do miejscowości Bachórz zaraz za miastem, a dalej czystość Sanu zmienia się w klasę III. Reżim hydrologiczny rzeki i jej dopływów na terenie miasta oraz w jego okolicach można spotkać dzikie kaczki, czaple, niekiedy czarnego bociana. W rzece i jej dopływach występują klenie, leszcze, okonie, jelce, brzany, szczupaki, węgorze, świnki, kiełbie, ukleje oraz pstrągi, które obecnie coraz lepiej zadomowiły się w tej pięknej, acz bardzo groźnej rzece. Występowanie licznych gatunków ryb świadczy o tym, że wody płynące Sanu wraz z dopływami są czyste. Wzdłuż doliny Sanu prowadzą szlaki migracyjne zwierząt, co sprzyja pojawieniu się okresowo niezwykłych dla tych stron gatunków przybywających z północy oraz z południa. Wysoka lesistość i puszczański charakter lasów decyduje o licznym występowaniu rzadkich już zwierząt, takich jak: wydra, bóbr, bocian czarny, głuszec, cietrzew, bażanty i kuropatwy. Ponad to dość licznie występują: jelenie, sarny, dziki, kuny leśne i inne. W krajobrazie Pogórza, a zwłaszcza w okolicy samego Dynowa przeważają pola uprawne z partiami lasów mieszanych, w których przeważają buki, jodły oraz jawory. W lasach tych występuje także sosna, świerk i brzoza. Posiadają one bogatą florę i faunę. Niektóre gatunki flory występujące na Pogórzu Dynowskim są unikatowe w skali całego kraju np. cybulica dwuliścienna i lilia złotogłów.

Rejon Dynowa jest także bogaty w różne gatunki zwierząt i owadów. Istniejące warunki geograficzno – przyrodnicze i klimatyczne sprzyjają zachowaniu populacji licznych zwierząt, ptaków i owadów oraz ryb. Klimat Dynowa zalicza się do piętra klimatu podgórskiego. Latem przeważają tu wiatry zachodnie i południowo – zachodnie, natomiast jesienią i zimą wschodnie i północno – wschodnie. Przeciętna roczna ilość opadów wynosi 750 – 800 mm, z kolei pokrywa śnieżna utrzymuje się od 60 do 150 dni. Pierwsze przymrozki występują w październiku, a ostatnie w maju. Średnia temperatura roczna waha się w granicach 5° – 7°C. W ostatnich latach występują jednak, jak w całej południowej Polsce liczne anomalie pogodowe.

Obszar miasta podzielony jest na dwa tereny tj. położoną w Parku Krajobrazowym Pogórza Przemyskiego część wschodnią miasta na prawym brzegu Sanu oraz teren położony na lewym brzegu Sanu – w otulinie, czyli w Obszarze Chronionego Krajobrazu – część zachodnia, główna miasta. Granicę Parku Krajobrazowego stanowi rzeka San. Teren miasta Dynowa poza obszarem znajdującym się w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego został wyłączony z obszaru chronionego krajobrazu na mocy rozporządzenia nr 14 Wojewody Przemyskiego z dnia 4 kwietnia 1995 r. Do czasu wyłączenia na tym

obszarze w zakresie problematyki ochrony krajobrazu kulturowego obowiązywały analogiczne do terenu Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego ograniczenia i zakazy.

Rygory realizacji inwestycji na terenie Parku Krajobrazowego są większe z uwagi na wymogi stawiane terenom chronionym. Obowiązuje każdorazowe opiniowanie realizacji z Wojewódzkim Zarządem Parków Krajobrazowych. Główna część miasta, czyli zachodnia podlega mniejszym rygorom, gdyż tylko inwestycje mogące pogorszyć stan środowiska oraz szczególnie szkodliwe podlegają konieczności uzyskania odpowiednich opinii Wojewódzkiego Zarządu Parków Krajobrazowych i Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego. Ponadto z uwagi na lepszą infrastrukturę typu miejskiego niż infrastruktura typu wiejskiego na prawym brzegu Sanu, w mieście mogą być stworzone dogodne warunki dla rozwoju usług, przemysłu, rzemiosła itp. związanych z obsługą całego przyległego terenu. W Planie Ochrony Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego wprowadzono ustalenia dotyczące stopniowania ochrony zasobów i walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych parku w postaci ochrony szczególnej, ochrony wzmożonej i ochrony ekspozycji krajobrazowej.

Ochroną szczególną (prawną) objęte są:

- rezerwaty przyrody
- użytki ekologiczne
- stanowiska dokumentacyjne
- pomniki przyrody
- rezerwaty kulturowe
- obiekty wpisane do rejestru zabytków

Uwarunkowania ochronne obszarów o walorach przyrodniczych i krajobrazowych istnieją dla:

- Parku Krajobrazowego Pogórza Dynowskiego
- Przemysko – Dynowskiego Obszaru Chronionego
- Doliny Sanu, jako korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym
- Lokalnych systemów ekologicznych (dolin dopływów Sanu, ekosystemów łąkowych, zaroślowych i śródpolnych) zachowujących system powiązań ekologicznych.

Badania i pomiary zanieczyszczeń powietrza, wykonywane przez Stację Sanitarno – Epidemiologiczną wykazały, że stopień zanieczyszczeń mieści się w kategoriach wartości przyjętych dla obszarów specjalnie chronionych. Czyste powietrze na terenie miasta wynika z braku większych zakładów pracy, które powodowałyby emisje zanieczyszczeń.

Pod względem występowania, rozprzestrzeniania oraz uciążliwości dominują odpady komunalne, czyli wszelkie odpady pokonsumpcyjne, w tym także zużyte produkty przemysłowe, które wobec niefunkcjonowania wtórnego odzysku odpadów praktycznie są usuwane łącznie z odpadami bytowymi na składowiska. Potencjalne zagrożenie ze strony odpadów komunalnych wynika z faktu różnorodności ich składu i możliwości skażenia bakteriologicznego. Jedynym stosowanym sposobem unieszkodliwienia odpadów komunalnych jest składowanie ich na składowisku odpadów, w rejonie ulicy Wuśki. Nie stwarza ono jednak typowego zagrożenia dla środowiska. Strefy ochronne wokół składowiska zasadzone są drzewami i posiadają obszar około 8,5 ha.

Występowanie na terenie miasta Przemysko – Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie ogranicza jego rozwoju, ale rzutuje na zagospodarowanie i na gospodarkę leśną, wymaga powiązania funkcji krajobrazowo-przyrodniczych z zagospodarowaniem tych terenów oraz uwzględnienia tych elementów w krajobrazie, które decydują o naturalnych walorach środowiska przyrodniczego w planach miasta i planach urządzania lasu.

Lasy w mieście Dynów znajdują się w części wschodniej miasta – za Sanem w rejonie dzielnicy Bartkówka (361 ha). Lasy ochronne zawierają się w strukturze wewnętrznej ekosystemów leśnych i samodzielnie w strukturze funkcjonalno-przestrzennej obszaru administracyjnego miasta Dynów – nie występują. Fragmenty rozpoznane jako lasy ochronne należy rozpatrywać jako integralnie związane z większymi kompleksami.

2.2.3. Własność gruntów i budynków

Teren objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji to teren znajdujący się w granicach administracyjnych Miasta (Gminy Miejskiej) Dynów, z głównym naciskiem na obszar stanowiący swoiste centrum Miasta. Własność gruntów i budynków nie będzie stanowiła problemu przy realizacji projektów związanych z działaniami rewitalizacyjnymi. W stosunku do obszarów i zabudowań, które zostały wzięte pod uwagę (w wyniku konsultacji społecznych i zebraniu kart projektów przesłanych przez potencjalnych beneficjentów) w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynowa, poszczególni Beneficjenci, których projekty zostały uwzględnione przy tworzeniu poniższego dokumentu strategicznego dysponują prawem własności, bądź innym tytułem prawnym, umożliwiającym uzyskanie pozwolenia na budowę.

Stan własności gruntów i budynków na obszarze rewitalizowanym można w konsekwencji uznać za uregulowany. Oznacza to, że nie występuje ryzyko sytuacji, w której problemy własnościowe będą opóźniać, bądź blokować realizację planowanych procesów rewitalizacyjnych.

2.2.4. Infrastruktura techniczna

Energetyka

Obecny stan systemu energetycznego w Dynowie pokrywa aktualne potrzeby w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną. Wymaga ona jednak ciągłej rozbudowy i modernizacji. Dla poprawienia bezpieczeństwa w mieście Urząd Miasta dokonuje oświetlenia kolejnych ulic.

Aktualnie długość sieci elektrycznej w Mieście Dynów wynosi 63,4 km w tym:

- linia kablowa średniego napięcia 6,16 km
- linia napowietrzna średniego napięcia 8,06 km
- linia kablowa niskiego napięcia 13,4 km
- linia napowietrzna niskiego napięcia 35,78 km

Podstawowym celem działań rozwojowych w tej dziedzinie jest rozbudowa i remont sieci energetycznej, a także wykonanie stylowego oświetlenia na Rynku miasta oraz remont oświetlenia przy ul. 1-go Maja.

Kanalizacja, wodociągi i gospodarka odpadami

A. Obecny stan infrastruktury kanalizacyjnej w Gminie Miejskiej Dynów

Miasto Dynów to ważny ośrodek życia lokalnej społeczności, o dużym znaczeniu gospodarczym i turystycznym, dla którego realizacja Projektu budowy systemu kanalizacji obejmującego kolejne rejony Miasta stanowi jedno z podstawowych zadań decydujących o dalszym kierunku i tempie jego rozwoju. W latach 2004 – 2005 w ramach I etapu wykonano kanalizację sanitarną w ul. Podgórskiej. Długość sieci rozdzielczej wynosiła 6.674 m, a przyłączy 1.207 m. Podłączono 124 gospodarstwa domowe. Koszty wykonania zamknęły się kwotą 769.214 PLN. W latach 2005-2006 w ramach II etapu wykonano kanalizację centralnej części miasta. Długość sieci rozdzielczej wynosiła 3.167 m, a przyłączy 766 m. Podłączono do kanalizacji 283 gospodarstwa domowe. Koszty wykonania tego etapu wynosiły 3.361.722 PLN. W latach 2007-2008 w ramach III etapu (północ) wykonano

kanalizację sanitarną o łącznej długości 15 840 m wraz z przyłączami. Podłączono 138 gospodarstw domowych. Całkowita wartość realizacji etapu III wynosiła 1 986 704 PLN.

Sieć kanalizacyjna Dynowa liczy 34 927,0 mb. Przeważająca ilość ścieków wprowadzanych do kanalizacji to ścieki sanitarno – bytowe pochodzące z gospodarstw domowych. Do sieci kanalizacji podłączonych jest około 74,9 % mieszkańców miasta tj. 4674 mieszkańców.

B. Obecny stan infrastruktury wodociągowej w Gminie Miejskiej Dynów

Długość sieci wodociągowej w Mieście bez przyłączy wynosi obecnie 6,0 km. Zużycie wody ogółem w gospodarstwach domowych oraz na osobę w ciągu dwóch lat wzrosło prawie o połowę. Miasto Dynów jest zasobne w wody podziemne, znajdujące się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 430 „Dolina Sanu". Zasoby zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę poprzez studnie głębinowe. Wody podziemne charakteryzują się dobrą jakością – klasa I b i nie wymagają uzdatniania. Na obszarze miasta wytypowano tereny pod przyszłe, ogólnomiejskie ujęcie wód podziemnych.

Tabela 1. *Stan infrastruktury wodociągowej w Dynowie, stan na 2008 rok.*

Wyszczególnienie	**Stan na 2008 rok**	
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	6,0
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy	km	6,0
długość czynnej sieci rozdzielczej stanowiącej własność gminy, w tym eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	6,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	228
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dem^3	74,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	2359
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2359

Źródło: www.stat.gov.pl, stan na 31 marca 2008 roku.

System wodociągowy zaopatrujący mieszkańców miasta Dynowa w wodę składa się z trzech ujęć wody, trzech stacji uzdatniania oraz trzech niezależnych sieci. Ujęcia wody zlokalizowane są:

- ul. Rynek
- ul. Szkolna
- ul. 1 Maja.

Długość sieci rozprowadzających wodę z poszczególnych stacji jest następująca: SUW Rynek – 4,5 km, SUW Szkolna – 2 km, SUW 1Maja – 1,5 km.

Stan techniczny sieci rozdzielczej jest zły, częste awarie usuwane są w sposób doraźny. Stosunkowo najlepszy jest stan rurociągu głównego rozprowadzającego wodę po osiedlu 1 Maja.

Materiał rurociągów jest różny – stal, pe, pcv. Eksploatowany jest jeszcze odcinek rurociągu azbestocementowego. Poza osiedlem 1 Maja nie ma na terenie miasta hydrantów przeciwpożarowych, głównie z powodu zbyt małych przekrojów rurociągów głównych.

Tabela 2. *Sieć wodno – kanalizacyjna miasta*

	Długość sieci (km)		**Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych**		**Zużycie wody w gospodarstwach domowych**	
	wodociągi	kanalizacja	wodociągi	kanalizacja	dam^3	na osobę w m^3
Dynów	6,0	34,92	276	510	81,0	13,3

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2007r., Urząd Miejski w Dynowie 2008r., Dynów 2008r.

C. Składowisko odpadów komunalnych w Gminie Miejskiej Dynów

Zlokalizowane na terenie miasta w rejonie ulicy Wuśki międzygminne składowisko odpadów komunalnych w Dynowie zabezpiecza miejscowe potrzeby. Funkcjonuje od 1998 r., jego właścicielem jest Gmina Miejska Dynów, a zarządcą Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, z możliwością wydzielenia części na składowanie odpadów niebezpiecznych tj. azbest. Położone jest na stoku wzniesienia o nazwie Grabarka, w odległości około 1,1 km od centrum miasta.

Głównym celem działań w zakresie sieci kanalizacji wodociągów i gospodarki odpadami jest przede wszystkim zwiększenie długości sieci zarówno kanalizacji, jak i wodociągów. Natomiast głównym zadaniem w zakresie gospodarki odpadami jest rozbudowa i modernizacja istniejącego już składowiska odpadów i wprowadzenie ich selektywnej zbiórki.

Gazownictwo

Miasto posiada w miarę dobrze rozwiniętą sieć gazową. Istniejące sieci gazowe i stacje redukcyjne w większości zabezpieczają bieżące potrzeby. Długość sieci gazowej wynosi 51 km, natomiast ilość przyłączy prowadzących do budynków to 736 sztuk. Według danych Urzędu statystycznego z sieci gazowej korzysta 43,6% ludności.

Komunikacja: infrastruktura drogowa, struktura ruchu kołowego, problemy parkingów, przestrzenie publiczne, stan, potrzeby,

Drogi i szlaki komunikacyjne

Na terenie miasta Dynowa istnieją trzy kategorie dróg:

1. drogi wojewódzkie łączna długość 8 km,
2. drogi powiatowe łączna długość 16,2 km,
3. drogi miejskie łączna długość 20,32 km.

Drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają w całości nawierzchnię bitumiczną. Łączna długość dróg miejskich o nawierzchni bitumicznej wynosi 11,39 km. Pozostałe drogi miejskie wewnętrzne posiadają nawierzchnię utwardzoną najczęściej żwirem rzecznym.

Przez miasto przebiegają dwa odcinki dróg wojewódzkich tj. droga Przemyśl-Domaradz i Dynów – Grabownica. Pierwsza z nich: Przemyśl – Domaradz posiada duże znaczenie, gdyż łączy dwa przejścia graniczne, w Medyce oraz w Barwinku. Jest to droga o dużym natężeniu ruchu. Podobne znaczenie ma drugi odcinek drogi wojewódzkiej Dynów – Grabownica.

Położone na terenie miasta drogi powiatowe są na ogół drogami wewnątrzmiejskimi. Większe znaczenie ma most na rzece San oraz ulica Bartkówka, która łączy Dynów z miejscowościami położonymi po prawej stronie rzeki San.

Drogi miejskie wewnętrzne są ulicami dojazdowymi do budynków mieszkalnych oraz pól uprawnych.

Tabela 3. *Sieć dróg miasta Dynów*

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość w km
Drogi wojewódzkie		
835	Przeworsk - Grabownica	5 km
884	Przemyśl - Domaradz	3 km
Razem		**8 km**
Drogi powiatowe		
1430R	ks. J. Ożoga	1,5
2324R	Jana Pawła II	0,7
2320R	Rynek	0,3
2315R	Kościuszki	0,4
2312R	Handlowa	0,2
2313R	K. Wielkiego	0,1
2310R	1 – go Maja	1,2
2311R	Sikorskiego	0,9
2319R	Polna	1,6
2323R	Szkolna	0,2
2318R	Podwale	0,6

2316R	Łazienna	1,2
2321R	Sanowa	1,0
2314R	Kolejowa	0,3
2311R	Działowa	1,0
2317R	Plażowa	1,0
1431R	Bartkówka	3,0
1427R	Gajowa	1,0
Razem		**16,2**
Drogi gminne		
108027R	Karolówka	0,86
108029R	Żurawiec	0,25
108028R	Kaniowiec	0,56
108030R	Gruntowa	0,32
108024R	Wuśki	2,8
108023R	Głęboka	0,63
108026R	Rogozów	0,45
108025R	Jaklów	0,57
108022R	Wąska	0,22
108021R	Zielona	0,26
108021R	Strażacka	0,22
108014R	Podgórska	1,96
-	Źródlana	0,25
108002R	Zarzeki	0,85
108014R	Pawia	1,39
108008R	Stawiska	0,53
108003R	Błonie I	1,23
108001R	Błonie II	0,55
108007R	Wierzbowa	0,43
108004R	Ogrodowa	0,6
108011R	Dworska	1,21
108012R	Krzywa	0,15
108006R	Bławatkowa	0,44
108016R	Sobieskiego	0,13
108016R	Sienkiewicza	0,2
108014R	Słowackiego	0,23
108017R	Matejki	0,15
108020R	Witosa	0,04
108019R	Skargi	0,09
108015R	Plebańska	0,08
108018R	Konopnickiej	0,26
108010R	Igioza	1,18
108009R	Graniczna	1,23
Razem		**20,32**

Źródło: Urząd Miejski w Dynowie 2009 r., Dynów 2009r.

Miasto Dynów połączone jest z oddalonym o 46 km Przeworskiem linią kolejki wąskotorowej. W okresie letnim stanowi to dużą atrakcję turystyczną z uwagi na wycieczki

organizowane przez Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych – Przeworską Kolej Dojazdową.

2.2.5. Współpraca międzynarodowa miasta Dynów

Obecnie miasto Dynów współpracuje z następującymi miejscowościami:

- Kulików (Ukraina)
- Sądowa Wisznia (Ukraina)
- Jaremcza (Ukraina)
- Gmina Sianki (Ukraina)
- Winogradow (Ukraina)
- Vranov nad Topl'ou (Słowacja).

Z powyższymi miejscowościami miasto posiada podpisane umowy o zawarciu współpracy międzynarodowej. Głównymi formami kontaktów miasta Dynowa z miejscowościami zagranicznymi są przede wszystkim: spotkania przedstawicieli władz lokalnych oraz wspólna realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z Gminą Sianki, miastem Sądowa Wisznia, Kulików, Vranov nad Topl'ou, organizacja wspólnych wydarzeń kulturalnych w Polsce, na Ukrainie i Słowacji.

Z kolei głównymi przeszkodami w realizacji współpracy partnerami zagranicznymi są ograniczone możliwości finansowe na realizację wspólnych przedsięwzięć, skomplikowane procedury związane z aplikowaniem o środki unijne z programów transgranicznych i innych, bariera językowa, niespójność kompetencyjna partnerów, utrudnienia w przekraczaniu granicy polsko – ukraińskiej, problemy z uzyskaniem wiz przez Ukraińców.

2.2.5. Identyfikacja problemów

Przestrzenne zagospodarowanie Dynowa podlega ciągłym przeobrażeniom. Rola, jaką spełnia Dynów w życiu gminy i okolicy jest bardzo istotna. Miasto jest miejscem zaopatrzenia dla mieszkańców wsi wchodzących w skład dynowskiej gminy oraz miejscowości gmin sąsiadnich. Dynów jest bowiem dla nich najbliższym ośrodkiem miejskim w okolicy, stanowi często dla okolicznej ludności jedyne miejsce zatrudnienia, nauki dla młodzieży, ośrodek życia kulturalnego.

W Gminie Miejskiej Dynów zidentyfikowano następujące problemy:

- istniejąca duża liczba obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej

wymagająca odnowienia i remontów. Stan zabytków w większości przypadków jest niezadowalający, należy zabiegać o uzyskanie środków na cele konserwatorskie szczegółowo określone w zakresie prac konserwatorskich opracowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

- degradacja środowiska w wyniku działań człowieka;
- zagrożenie dla środowiska naturalnego i potencjalne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców w przypadku bezpośredniego odprowadzenia ścieków do rowów i cieków wodnych;
- zagrożenie dla środowiska naturalnego i potencjalne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców w przypadku złego stanu technicznego zbiorników bezodpływowych;
- zły stan sieci wodociągowej powodujący znaczne pogorszenie się parametrów wody surowej w stosunku do lat ubiegłych;
- niska atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów terenów inwestycyjnych;
- zły stan infrastruktury komunikacyjnej. Coraz intensywniejszy ruch samochodowy (zwłaszcza samochodów ciężarowych) negatywnie wpływa na stan dróg, a przejazdy przez centrum miasta powodują dodatkowo nadmierny hałas. Wzrastająca liczba użytkowników dróg i rosnąca ilość rejestrowanych samochodów stwarza potrzebę budowy i remontów dróg, chodników oraz parkingów.

2.3. GOSPODARKA

Transformacja systemu gospodarczego zapoczątkowana w 1990 roku spowodowała w mieście wiele niekorzystnych zjawisk w sferze społecznej, a szczególnie wystąpienie w tym okresie pogłębiającego się bezrobocia. Negatywne skutki przemian znalazły swoje odzwierciedlenie między innymi w obniżającym się poziomie dochodów ludności na skutek bezrobocia, pogarszającej się sytuacji mieszkaniowej, coraz trudniejszym starcie życiowym młodzieży.

Do zmian systemu gospodarczego w Dynowie duża liczba ludności (około 800) była zatrudniona w miejscowych zakładach pracy mających status filii, oddziałów zakładów, których macierzyste jednostki miały siedziby w Rzeszowie, Przemyślu i innych miastach.

Proces urynkowienia gospodarki spowodował w pierwszej połowie lat 90 – tych, stopniowe obniżenie poziomu zatrudnienia w tych zakładach, doprowadzając do ich likwidacji.

Dotyczyło to następujących zakładów:

- Rzeszowskie Zakłady Przemysłu Skórzanego „Respan" – Zakład Nr 5 w Dynowie – zatrudniał 170 osób,
- WSK „PZL – Rzeszów", Filia w Bartkówce – zatrudniał 200 pracowników,
- Wielobranżowo – Usługowa Spółdzielnia Pracy w Przemyślu, oddział w Dynowie – zatrudniał 60 pracowników,
- Wikliniarska Spółdzielnia Pracy Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „Jedność" w Rudniku n/Sanem, oddział w Dynowie – zatrudniał 120 pracowników,
- Spółdzielnia Pracy Przemysłu Chemicznego „SAN" w Jarosławiu, Zakład Chemiczny w Dynowie – zatrudniał 160 osób,
- Przedsiębiorstwo Przemysłowo – Handlowe „Igloopol – Fermstal" – zatrudniał ok. 500 osób.

Znaczne redukcje zatrudnienia miały miejsce w Spółdzielni Inwalidów im. J. Kilińskiego, który w rezultacie pozostał jedynym zakładem zatrudniającym obecnie największą liczbę pracowników w tym osoby niepełnosprawne.

Ważnym elementem rozwoju Gminy Miejskiej Dynów jest pozarolnicza działalność gospodarcza. Pociąga ona za sobą rozbudowę infrastruktury i zmniejszenie bezrobocia. W Gminie rozwinęły się głównie: handel spożywczy i przemysłowy oraz usługi w zakresie obsługi nieruchomości, a także przetwórstwo.

Na terenie Miasta dominuje sektor prywatny (93%), w którym decydującą większość stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Istotnym faktem jest brak przedsiębiorstw państwowych i stosunkowo mały udział spółek handlowych. Sektor produkcyjny jest więc oparty na działalności prywatnej małych przedsiębiorstw. W analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych charakteryzowała się tendencją rosnącą do roku 2003, po czym nastąpił spadek ich liczby w latach 2004-2005. Poniższa tabela i obrazujący ją poniższy wykres przedstawiają zmiany w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w analizowanym okresie.

Tabela 4. *Liczba podmiotów gospodarki narodowej (publicznych i prywatnych) funkcjonujących w Dynowie w latach 2001-2006*

Lata	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych	Podmioty publiczne	Podmioty prywatne
2001	350	18	332
2002	362	24	338
2003	369	25	344
2004	349	23	326
2005	346	23	323
2006	346	24	322

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, stan na 2 maja 2008r., Dynów 2008r.

Na terenie Gminy Miejskiej Dynów, według stanu podanego przez Główny Urząd Statystyczny na dzień 31 XII 2006 działało 346 podmiotów gospodarczych, w stosunku do liczby ludności przypada tu ok. 57 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten jest niższy niż w województwie.

Wykres 1. *Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Dynowie w latach 2000-2006*

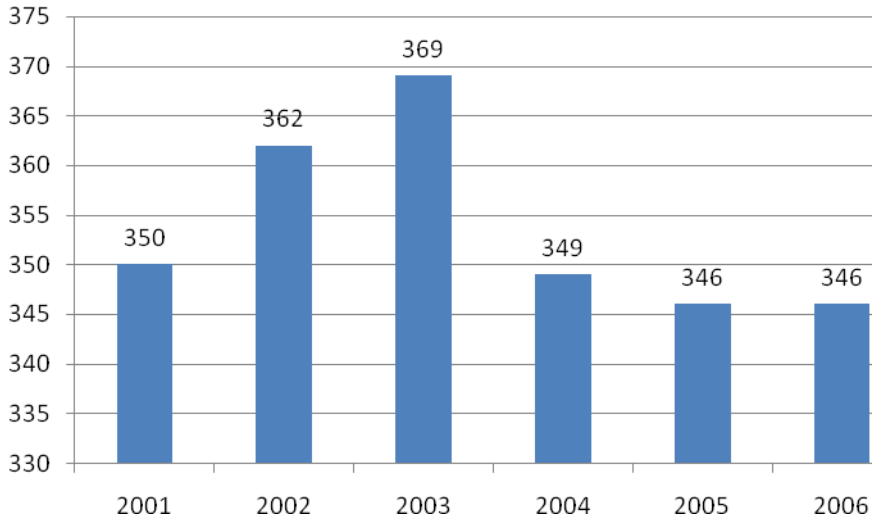

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, stan na 2 maja 2008r., Dynów 2008r.

Poziom rozwoju gospodarczego Gminy Miejskiej Dynów nie jest zadowalający. Mimo pozytywnych trendów w okresie do 2003 roku, w latach następnych odnotowano znaczący spadek liczby podmiotów gospodarczych. W układzie branżowym dominują małe - rodzinne podmioty handlowe i usługowe zatrudniające niewielką liczbę pracowników. Stanowią one znaczącą większość ogólnej liczby przedsiębiorstw. Słabością tych firm jest ich niska konkurencyjność wynikająca zarówno z poziomu technologicznego, jak i niewielkiej możliwości akumulacji kapitału.

2.3.1. Główni pracodawcy / struktura i trendy rozwoju gospodarki w mieście i na obszarach objętych programem rewitalizacji

Na terenie miasta Dynów działa Gminna Spółdzielnia obsługująca miasto a także gminę wiejską Dynów. Spółdzielnia zatrudnia obecnie ponad 150 osób. Prowadzi głównie działalność handlową. Rozwój GS może być oparty również o wykorzystanie w sezonie turystycznym kolejki wąskotorowej ze względu na korzystną lokalizację bazy przy dworcu PKP.

Na bazie zlikwidowanych zakładów pracy powstały i powstają zakłady prywatne, tworzące nowe miejsca pracy, które w najbliższym czasie nie będą jednak w stanie odtworzyć pełnego zatrudnienia, jakie miało miejsce przed likwidacją.

Na bazie upadłych zakładów powstały takie zakłady jak:

- Zakład Wyrobu Mebli „Wenus" – aktualnie zatrudnia 4 osoby,
- Firma Produkcyjno – Handlowa – „Woodstyle" zatrudnia ok. 30 osób,
- Spółdzielnia Inwalidów im. Kilińskiego – zakład pracy chronionej – zatrudnia 173 osoby,
- Firma Handlowo – Usługowa „Exdom" – 12 osób,
- Zakład Usługowo – Handlowy Konrad Miśniakiewicz – 3 osoby,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Trak" s.c. – zatrudnia 15 osób,
- Firma Handlowo – Usługowo – Remontowa „Gaz – Stol" – zatrudnia obecnie ok. 10 osób
- Firma Moeschle, zatrudniająca ok. 50 osób.

2.3.2 Rodzaje podmiotów gospodarczych

Tabela 5. *Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON*

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Własność		Fundacje stowarzyszenia i organizacje
		Publiczny	Prywatny	Zagraniczna	Osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	
Błażowa – m.	191	13	178	-	137	11
Błażowa – g.	391	7	384	1	354	7
Boguchwała	1329	30	1299	10	1119	38
Chmielnik	315	12	303	3	258	20
Dynów - miasto	**346**	**24**	**322**	**2**	**272**	**7**
Dynów – g.	254	20	234	-	201	15
Głogów Młp. – m.	441	11	430	2	368	13
Głogów Młp. – g.	773	21	752	7	605	30

Hyżne	292	14	278	2	236	15
Kamień	261	18	243	1	209	12
Krasne	973	21	952	4	851	15
Lubenia	273	9	264	-	236	6
Sokołów Młp. – m.	315	18	297	3	235	12
Sokołów Młp. – g.	445	30	415	-	359	16
Świlcza	1139	44	1095	3	968	26
Trzebownisko	1156	44	1112	2	944	29
Tyczyn – m.	295	12	283	2	228	10
Tyczyn – g.	820	10	810	5	701	21

Źródło: Dane za rok 2006 - Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2007r., Urząd Miejski w Dynowie , Dynów 2008r.

2.3.3 Identyfikacja problemów

Głównymi problemami, z którymi zmaga się społeczeństwo i samorząd gminy miejskiej Dynów są:

- Utrzymujące się ciągle wysokie bezrobocie. Problemem są m. in. dość zawiłe i często niejednoznaczne przepisy dotyczące zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej;
- Niski nakład na nowe inwestycje w firmach;
- Niski poziom infrastruktury okołoturystycznej;
- Niska świadomość społeczeństwa na temat możliwości prowadzenia działalności gospodarczej;
- Zbyt niski odsetek ludzi bezrobotnych z prawem do zasiłku;
- Negatywne skutki restrukturyzacji i likwidacji dawnych zakładów pracy;

2.4. SFERA SPOŁECZNA

2.4.1. Struktura demograficzna i społeczna

Na terenie Dynowa zamieszkuje 6 276 mieszkańców (stan na 31.12.2008 r.). Pod względem zaludnienia, Dynów nie należy do licznie zamieszkanych terenów województwa Podkarpackiego.

Tabela 6. *Liczba ludności, struktura wg płci i wieku*

Ludność ogółem	***Wiek przedprodukcyjny***		***Wiek produkcyjny***		***Wiek poprodukcyjny***	
6 281	***Kobiety***	***Mężczyźni***	***Kobiety***	***Mężczyźni***	***Kobiety***	***Mężczyźni***
	718	713	1902	2087	593	268

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji ludności miasta Dynów, stan na dzień 31.12.2008 r.

Wykres 2. *Liczba ludności, struktura wg płci i wieku, stan na 31.12.2008 r.*

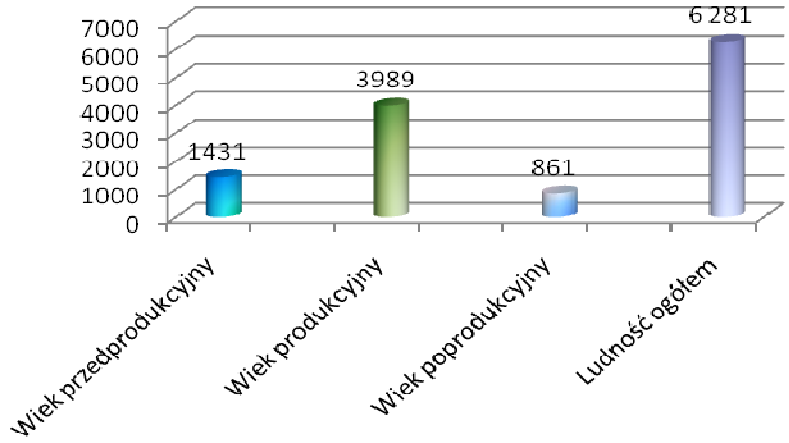

Poniżej przedstawiony wykres obrazuje wielkość populacji Dynowa w latach 1995-2006.

Wykres 3. *Liczba mieszkańców Miasta Dynów w latach 1995-2006*

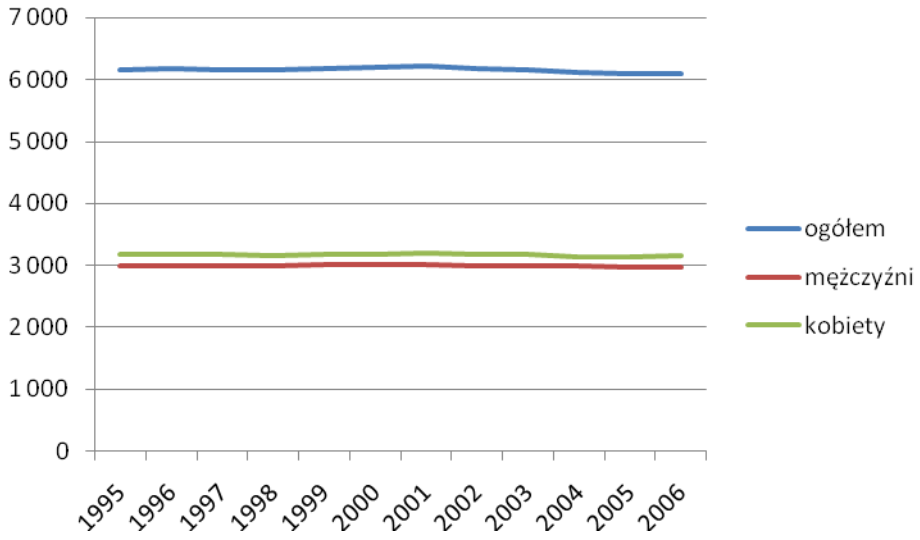

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, stan na 2 maja 2008r.

W latach 1995 – 2006 liczba ludności Dynowa zmniejszyła się z poziomu 6.156 osób do poziomu 6045 osób. Od połowy lat zaobserwowano w miarę ustabilizowaną wielkość populacji Dynowa ze słabą acz zauważalną tendencją malejącą. Należy podkreślić, iż w innych obszarach województwa podkarpackiego ruch ludności był zgodny z dynamiką typową dla Dynowa. To znaczy na terenie Podkarpacia także następowało zmniejszenie liczby mieszkańców. Wynikało to z otwarcia granic dla polskich pracowników i dość powszechnej emigracji zarobkowej. Tendencje te dotyczą zarówno kobiet jak i mężczyzn. Według danych GUS (stan na 31 XII 2006r.) w Gminie Miejskiej Dynów zamieszkiwało wówczas 6045 osób na powierzchni 25 km^2, z czego 2948 stanowili mężczyźni, natomiast 3097 kobiety. Przez cały analizowany okres tj. od roku 1995 do 2006 liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn. Zależność między liczbą kobiet i mężczyzn w mieście Dynów utrzymywała się w miarę na stałym poziomie.

Saldo migracji dla Gminy Miejskiej Dynów przedstawione poniżej nie wykazuje jednoznacznej tendencji, najniższą jego wartość zanotowano w 2004 roku natomiast najwyższą w roku 2007.

Tabela 7. *Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności Gminy Miejskiej Dynów*

Wyszczególnienie	**Lata**							
	2002	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009 (stan na 30.03.2009r.)**
zameldowania	51	74	59	68	74	113	49	3
wymeldowania	90	85	103	68	79	71	66	15
saldo migracji	**-39**	**-11**	**-44**	**0**	**-5**	**42**	**-17**	**-12**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Dynowie, Dynów 2009r.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące struktury mieszkańców Gminy Miejskiej Dynów według ekonomicznych grup wieku. Udział ludności w wieku produkcyjnym w w/w strukturze jest najwyższy i stanowi 61%. Ludności w wieku przedprodukcyjnym (24%) jest więcej niż w wieku poprodukcyjnym (15%).

Tabela 8. *Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Dynowie w latach 2000-2006*

	2000	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**
w wieku przedprodukcyjnym							
ogółem	1 730	1 696	1 603	1 545	1 464	1 382	1 322
mężczyźni	877	867	831	805	748	710	663
kobiety	853	829	772	740	716	672	659
w wieku produkcyjnym							
ogółem	3 457	3 551	3 576	3 629	3 679	3 785	3 814
mężczyźni	1 803	1 848	1 857	1 869	1 912	1 966	1 990
kobiety	1 654	1 703	1 719	1 760	1 767	1 819	1 824
w wieku poprodukcyjnym							
ogółem	855	868	872	876	887	896	909
mężczyźni	259	272	279	278	290	292	295
kobiety	596	596	593	598	597	604	614

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl, stan na 2 maja 2008r.

Tabela 9. *Ruch naturalny ludności w mieście Dynów.*

Miasto	**Ludność**	**Liczba urodzeń**	**Liczba zgonów**	**Przyrost naturalny**
Dynów	6045	60	46	14

Źródło: Dane za 2006r. Urzędu Miejskiego w Dynowie, Dynów 2008r.

Tabela 10. *Ruch naturalny ludności w liczbach bezwzględnych na tle innych gmin powiatu rzeszowskiego ziemskiego*

Gmina /miasto	Małżeństwa	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
Błażowa – m.	11	17	15	2
Błażowa – g.	46	84	100	-16
Boguchwała	126	190	148	42
Chmielnik	32	50	66	-16
Dynów – miasto	**35**	**60**	**46**	**14**
Dynów – g.	61	75	89	-14
Głogów Młp. –m.	28	43	34	9
Głogów Młp. –g.	63	129	101	28
Hyżne	43	76	51	25
Kamień	37	69	50	19
Krasne	56	84	81	3
Lubenia	42	62	44	18
Sokołów Młp –m.	37	42	38	4
Sokołów Młp.-g.	70	116	118	-2
Świlcza	89	194	162	32
Trzebownisko	94	225	128	97
Tyczyn – m.	20	30	27	3
Tyczyn – g.	58	130	107	23

Źródło: Dane za rok 2006 - Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2007r., Urząd Miejski w Dynowie , Dynów 2008r.

Na poziom liczby ludności wpływ mają również migracje. Od kilku lat obserwujemy negatywne zjawisko opuszczania miasta zwłaszcza przez ludzi młodych. Główną przyczyną migracji jest poszukiwanie miejsca pracy oraz mieszkań zarówno w dużych ośrodkach miejskich w Polsce jak i za granicą. W 2006 r. za granicę Polski wymeldowało się 10 osób. Jak pokazuje tab. 6 w roku 2006 widać wyraźny odpływ ludności zarówno z miast jak i wsi.

Tabela 11. *Migracje ludności w mieście Dynów na tle innych gmin powiatu rzeszowskiego ziemskiego*

Gmina /miasto	Napływ	Odpływ	Saldo migracji
Błażowa – m.	31	25	6
Błażowa – g.	72	105	-33
Boguchwała	343	268	75
Chmielnik	89	68	21
Dynów – miasto	**74**	**79**	**-5**
Dynów – g.	62	80	-18
Głogów Młp. –m.	131	63	68
Głogów Młp. –g.	243	113	130
Hyżne	57	55	2
Kamień	49	46	3
Krasne	149	231	-82
Lubenia	43	65	-22
Sokołów Młp –m.	45	62	-17
Sokołów Młp.-g.	73	95	-22

Świlcza	242	169	73
Trzebownisko	264	164	100
Tyczyn – m.	72	46	26
Tyczyn – g.	386	110	276

Źródło: Dane za rok 2006 - Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2007r., Urząd Miejski w Dynowie , Dynów 2008r.

2.4.2. Warunki i jakość życia mieszkańców (dostęp do infrastruktury społecznej, aktywność mieszkańców)

Mieszkańcy miasta Dynów mają do dyspozycji następujące usługi publiczne:

Urzędy, administracja:

- Urząd Miasta w Dynowie
- Urząd Stanu Cywilnego w Dynowie
- Urząd Gminy w Dynowie
- Poczta Polska Urząd Pocztowy w Dynowie
- Bank Spółdzielczy w Dynowie
- PKO Bank Polski

Bezpieczeństwo, porządek publiczny i służby ochrony:

- Państwowa Straż Pożarna
- Ochotnicza Straż Pożarna (3 jednostki)
- Posterunek Policji
- Pogotowie Gazowe
- Pogotowie Energetyczne

Gminne Jednostki Organizacyjne Miasta Dynowa to:

- Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie
- Zespół Szkół w Dynowie
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Dynowie
- Przedszkole Miejskie w Dynowie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Dynowie.

W Dynowie funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, międzygminne składowisko odpadów komunalnych, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dynmed”, Stacja Pogotowia Ratunkowego, Dom Pogodnej Starości i Dom Dziecka prowadzony przez Fundację Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie”.

Oświata:

Na terenie miasta Dynowa funkcjonują dwie szkoły podstawowe. W wyniku reformy oświaty Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Gimnazjum tworzą Zespół Szkół, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Miejska, której podlega również Szkoła Podstawowa Nr 2 na ulicy Bartkówka.

Szkoła Podstawowa Nr 2 dysponuje salami lekcyjnymi w budynku szkolnym oraz salami lekcyjnymi, zastępczą salą gimnastyczną i kuchnią w budynku Domu Ludowego. Zajęcia odbywają się w systemie jednozmianowym. Znacznej poprawie uległy warunki lokalowe, budynek szkolny został poddany gruntownemu remontowi.

Do Zespołu Szkół uczęszcza 719 uczniów w tym do Szkoły Podstawowej Nr 1 uczęszcza 378 uczniów, którzy uczą się w 17 oddziałach. Natomiast do Gimnazjum uczęszcza 341uczniów z Dynowa oraz Dąbrówki Starzeńskiej, Siedlisk, Huty Poręby. Uczą się oni w 12 oddziałach.

Szkolnictwo ponadgimnazjalne:

Na terenie Miasta Dynowa istnieją dwie szkoły średnie:

- Liceum Ogólnokształcące
- Zespół Szkół Zawodowych.

Uczęszcza tu młodzież nie tylko z gminy Dynów i miasta Dynowa, ale także z gmin sąsiednich: Dubiecko (powiat przemyski), Nozdrzec, Dydnia (powiat brzozowski), Hyżne i Błażowa.

W Liceum Ogólnokształcącym w Dynowie pobiera naukę około 393 uczniów, w czterech profilach nauczania: (matematyczno – informatyczny, ogólny, humanistyczny, językowy). W liceum obowiązują trzy języki: angielski, niemiecki we wszystkich klasach oraz łaciński w klasie humanistycznej. Liczba uczniów w Liceum systematycznie wzrasta. Za wysoki poziom nauczania Liceum Ogólnokształcące otrzymało szereg wyróżnień, w tym Ministerstwa Edukacji Narodowej. Szkoła ta przygotowuje uczniów do kontynuowania nauki w wyższych uczelniach, szkołach pomaturalnych i policealnych wszystkich typów.

W Zespole Szkół Zawodowych pobiera naukę około 608 uczniów. W skład Zespołu Szkół Zawodowych wchodzą:

- 4 – letnim technikum,
- 3 – letnim technikum uzupełniającym po ZSZ,
- 3 – letniej zasadniczej szkole zawodowej,
- 2 – letniej szkole policealnej.

Przedszkola:

Wychowaniem przedszkolnym w mieście zajmuje się 1 przedszkole, które posiada 5 oddziałów w tym:

- 2 oddziały 9 – godzinne zerówkowe (1 oddział w Zespole Szkół w Dynowie)
- 1 oddział 5 – godzinny zelówkowy
- 1 oddział 5 latków
- 1 oddział 4 latków
- 1 oddział 3 latków.

Z opieki korzysta łącznie 150 dzieci, opiekę nad nimi sprawuje 13 nauczycieli. Miejsc w przedszkolu jest aktualnie 125.

2.4.3. Służba zdrowia

Stan usług medycznych jest wystarczający na miejscowe potrzeby. Dynów jest ośrodkiem lokalnym, świadczącym usługi medyczne sąsiednim gminom. W mieście funkcjonuje Przychodnia Rejonowa w ramach ZOZ w Rzeszowie, w której zatrudnionych jest 11 lekarzy w tym 2 lekarzy ogólnych i dwóch stomatologów oraz po jednym lekarzu o następujących specjalnościach: neurolog, dermatolog, laryngolog, chirurg, lekarz medycyny pracy, pediatra. Zatrudnionych jest także 9 pielęgniarek (w tym 3 środowiskowe) oraz 2 położne.

W mieście funkcjonuje również od 11 stycznia 2008 r. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dynmed". Jest on pierwszą prywatną Przychodnią Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów w Dynowie. Obecnie przychodnia posiada realne oferty porad medycznych świadczonych przez lekarzy specjalistów: chorób wewnętrznych, kardiologów, ortopedów, ginekologów, położników, neurologów, okulistów, rehabilitantów oraz poradnie lekarzy rodzinnych. Przychodnia posiada również umowę podpisaną z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Tabela 12. *Przychodnie, apteki w mieście Dynów.*

Miasto	**Przychodnie i Ośrodki Zdrowia**		**Apteki**	**Zakłady stacjonarnej pomocy społecznej**	
	publiczne	**niepubliczne**		**placówki**	**mieszkańcy**
Dynów	1	1	2	1	73

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2006 r., Urząd Miejski w Dynowie , Dynów 2008r.

W Dynowie funkcjonuje także Pogotowie Ratunkowe, w którym pracuje 10 osób. Są dwa zespoły wyjazdowe. W skład zespołu wchodzą: 1 lekarz, 1 ratownik, 1kierowca. Ponadto

pracują 3 pielęgniarki dyspozytorki i 1 pielęgniarka koordynująca. Przewozy chorych zapewnia Wojewódzka Stacja Transportu Sanitarnego w Rzeszowie.

2.4.4. Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem na terenie miasta Dynowa czuwa Posterunek Policji w Dynowie, który funkcjonuje jako jednostka podporządkowana bezpośrednio Komendzie Miejskiej Policji w Rzeszowie. Obecnie na Posterunku Policji w Dynowie zatrudnionych jest 5 pracowników.

Tabela 13. *Ogólna liczba przestępstw na terenie Gminy Miejskiej Dynów w latach 2005 – 2007*

	2005	**2006**	**2007**
Liczba przestępstw	60	72	45

Źródło: Dane Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie - Posterunek Policji w Dynowie, Dynów 2008 r.

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, iż w 2007 roku znacznie zmniejszył się poziom przestępstw popełnianych na terenie Gminy Miejskiej Dynów.

Tabela 14. *Kategorie przestępstw popełnianych najczęściej na terenie Gminy Miejskiej Dynów w latach 2005 – 2007*

Lp.	**Kategoria przestępstwa**	**2005**	**2006**	**2007**	**Razem**
1	art. 278 § 1 kk (kradzież cudzej rzeczy)	6	14	9	29
2	art. 279 § 1 kk (kradzież z włamaniem)	13	14	5	32
3	art. 178a § 1 kk (kierowanie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości)	10	10	9	29
4	art. 178a § 2 kk (kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwym)	11	6	1	18
5	art. 280 § 1 kk (rozbój)	1	2	0	3
6	art. 207 § 1 kk (znęcanie się nad rodziną)	5	5	3	13
7	art. 288 § 1 kk (uszkodzenie rzeczy)	3	6	7	16
8	art. 157 § 1 kk (spowodowanie uszkodzenia ciała)	1	3	2	6
9	art. 190 § 1 kk (groźba karalna)	2	1	3	6
10	art. 209 § 1 kk (uchylanie się od płacenia alimentów)	0	4	0	4
11	art. 177 § 1 kk (spowodowanie wypadku drogowego)	0	2	2	4
12	art. 286 § 1 kk (oszustwo)	1	2	0	3
13	art. 275 § 1 kk (kradzież dowodu tożsamości)	2	0	0	2
14	art. 158 § 1 kk (udział w bójce lub pobiciu)	1	0	1	2
15	art. 244 kk (naruszenie zakazu sądowego)	1	1	0	2

16	art. 234 kk (fałszywe oskarżenie)	0	0	1	1
17	art. 276 § 1 kk (ukrycie dokumentu)	0	1	0	1
18	art. 35 ust. 1 ustawy z 21.08.1997r. o ochronie zwierząt	0	1	0	1
19	art. 58 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	0	0	2	2
20	art. 43 ust. 1 ustawy z 26.10.1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1	0	0	1
21	art. 270 §1 kk (podrobienie lub przerobienie dokumentu)	1	0	0	1
22	art. 290 § 1 kk (kradzież drzewa z lasu)	1	0	0	1

Źródło: Dane Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie - Posterunek Policji w Dynowie, Dynów 2008 r.

Na podstawie statystyk policyjnych można stwierdzić, iż na terenie miasta Dynów najczęściej popełnianym przestępstwem jest kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy oraz kierowanie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości.

***Tabela 15**. Dane statystyczne dotyczące przestępczości na terenie Miasta Dynów w 2006 r. z podziałem na ulice*

Lp.	***Miejsce popełnienia przestępstw (ulica)***	***Liczba przestępstw***
1.	*1-go Maja*	*1*
2.	*Polna*	*1*
3.	*Łazienna*	*1*
4.	*Źródlana*	*1*
5.	*Mickiewicza*	*2*
6.	*Szkolna*	*2*
7.	*Węgierska*	*2*
8.	*Dworska*	*2*
9.	*Rynek*	*3*
10.	*Podwale*	*3*
11.	*Podgórska*	*3*
12.	*Ks. J. Ożoga*	*3*
13.	*Kazimierza Wielkiego*	*4*
14.	*Plażowa*	*4*
15.	*Jana Pawła II*	*4*
16.	*Piłsudskiego*	*4*
17.	*Sikorskiego*	*6*
18.	*Zamkowa*	*6*
19.	*Grunwaldzka*	*10*
20.	*Bartkówka*	*10*

Źródło: Dane Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie - Posterunek Policji w Dynowie, Dynów 2008 r.

2.4.5. Opieka społeczna

W Dynowie istnieje Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta. Dom ten świadczy usługi dla mieszkańców Dynowa oraz całego powiatu rzeszowskiego. Z pomocy medyczno – pielęgniarskiej korzysta około 80 pensjonariuszy. Na stałe zatrudnieni są:

- 1 lekarz,
- 1 rehabilitant,
- 10 pielęgniarek.

Od 17 lipca 2005 r. funkcjonuje w Dynowie Środowiskowy Dom Samopomocy. Instytucja ta zatrudnia 8 osób i ma na celu niesienie pomocy i tworzenie oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Oparcie mogą znaleźć osoby z terenu miasta i gminy Dynów oraz z gmin ościennych. Ilość miejsc – 30. Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest przede wszystkim rozwijanie i podtrzymywanie u osób tam przebywających umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego funkcjonowania w środowisku. Uczestnicy korzystają z pracowni stolarskiej, krawieckiej, plastycznej oraz komputerowej w ramach terapii zajęciowej. Dla właściwego funkcjonowania placówki oraz zwiększenia liczby miejsc dla korzystających, konieczne są prace remontowe i dostosowawcze, w tym likwidacja barier architektonicznych i funkcjonalnych.

Ponadto w budynku dawnego dworu Trzecieskich funkcjonuje Fundacja „Wzrastanie" prowadząca całoroczny ośrodek wychowawczy dla dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie

Pomoc społeczna jako element polityki społecznej państwa ma za zadanie wspomagać osoby i rodziny w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie sami pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasady i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie takim sytuacjom, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Niekorzystna sytuacja na dynowskim rynku pracy, pauperyzacja mieszkańców, nasilenie problemów społecznych powoduje, że coraz większa ilość osób nie radzi sobie we własnym zakresie z zaspokajaniem własnych potrzeb bytowych oraz rozwiązywaniem codziennych problemów. Stąd też od kilku lat liczba osób korzystających z pomocy w tutejszym Ośrodku kształtuje się w granicach 20% ogółu mieszkańców.

Wykres 4. *Liczba osób objętych pomocą MOPS w latach 2005 – 2007*

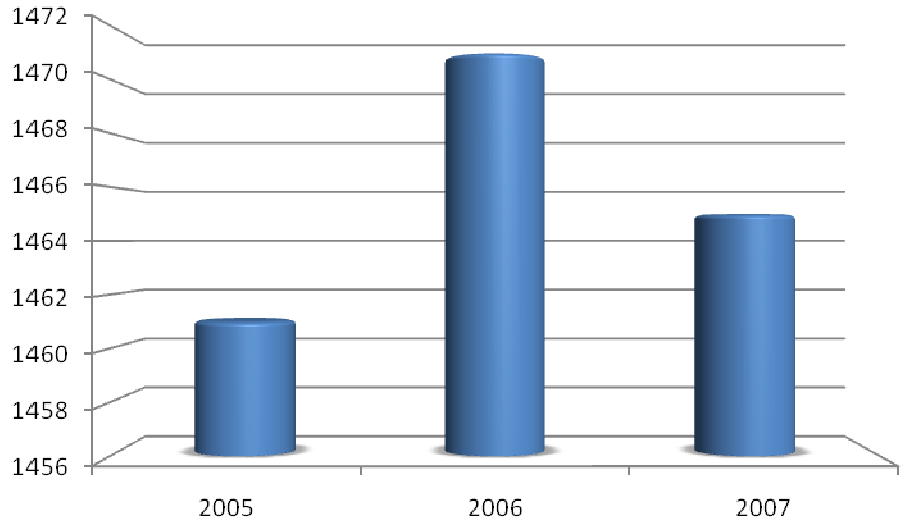

Źródło: Opracowanie na podstawie danych MOPS w Dynowie

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy MOPS są ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Znacznie rzadziej głównym problemem była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. Nie należy jednak przyjmować, że sprawy związane z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, uzależnieniami stanowią nieduży odsetek, albowiem tego rodzaju problemy najczęściej towarzyszą tym, które uplasowały się na czele, czyli bezrobocie, niepełnosprawność. Ludzie bardzo często nie chcą się przyznać do uzależnień, czy też bezradności, często zaś z takimi problemami się nie utożsamiają. Ponadto ten rodzaj problemów jest trudny do zdiagnozowania gdyż za problem uznają to, co jest udokumentowane, np: bezrobocie, mimo, że faktycznie jest to problem wtórny. Ubóstwo odnosi się do osób, rodzin lub grup osób, których środki (materialne, kulturowe i socjalne) są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniża się poza minimum akceptowane w kraju ich zamieszkania. Określa się je zwykle jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Za termin „podstawowe potrzeby" uważa się poza wyżywieniem również potrzeby takie jak: ubranie, mieszkanie, zachowanie dobrego zdrowia, uzyskanie odpowiedniego wykształcenia. Potrzeby kulturalne i ogólnie możliwość godnego życia.

Brak bezpieczeństwa ekonomicznego spowodowany przede wszystkim trudna sytuacją na rynku pracy, niskim poziomem zarobków, ograniczoną możliwością nabycia i utrzymania mieszkania, wysokie koszty edukacji i problemy finansowe gospodarstw domowych, wpłynęło na pogorszenie jakości życia wielu osób i rodzin i sprawiają, że

wymagają oni interwencji ze strony pomocy społecznej. Kwestia ubóstwa określona jest w kategoriach absolutnych lub względnych.

Przy podejściu absolutnym, jako kryterium ubóstwa przyjmuje się warunki materialne, które nie zapewniają zaspokojenia minimalnych potrzeb człowieka. Przy ujęciu względnym ubóstwo utożsamia się z nadmiernymi różnicami w poziomie życia. Jeżeli w społeczeństwie występują duże nierówności, to najgorzej sytuowani jego członkowie, nawet gdy mają środki pozwalające na więcej niż ewentualne potrzeby, określają się ubogimi.

Od 1966 r. w Polsce można zaobserwować stały trend ubożenia pewnych części populacji. Mimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów, można zaobserwować, że corocznie coraz większy odsetek ludności znajduje się na granicy ubóstwa – zarówno opartego na kategoriach absolutnych, jaki na kategoriach względnych. Oznacza to, że coraz więcej rodzin nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb oraz, że zwiększa się stopień zróżnicowania dochodowego społeczeństwa, następuje wzrost liczby osób dotkniętych ubóstwem jak i głębokość tego ubóstwa.

2.4.6. Poziom zatrudnienia i poziom bezrobocia, w zestawieniu z wykształceniem mieszkańców

Głównym czynnikiem wpływającym na poziom życia ludności miasta jest poziom dochodów jego mieszkańców, który jest z kolei wynikiem aktywności gospodarczej miasta. Wpływają na to zarówno dochody z pracy najemnej, ze sprzedaży produktów rolnych, świadczeń emerytalnych i rentowych, jak też z otrzymywanych zasiłków dla bezrobotnych, czy też opieki społecznej.

Grupy emerytów i rencistów posiadają własne źródła sięgające zaledwie minimum socjalnego. Inną grupą są ludzie utrzymujący się wyłącznie z rolnictwa i ich sytuacja materialna określana jest jako trudna. Następna grupa, to osoby w wieku produkcyjnym pozostające w zatrudnieniu zakładów uspołecznionych, bądź prowadzące działalność gospodarczą. Wśród ludzi w wieku produkcyjnym znajduje się grupa osób o statusie bezrobotnego z prawem do zasiłku, bądź bez prawa do zasiłku. Ostatnia grupa ludzi znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej spowodowanej różnymi dysfunkcjami społecznymi otrzymuje wsparcie z pomocy społecznej.

Bezrobocie jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne i pociąga za sobą wiele niekorzystnych zjawisk społecznych jak: ubóstwo, uzależnienia, przemoc w rodzinie, przestępczość, utrata poczucia bezpieczeństwa, bezradność życiowa, napięcia

społeczne, pogorszenie stanu zdrowia. Bezrobocie powoduje bowiem zmiany sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna, ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma bardziej negatywne skutki dla rodziny, niż bezrobocie kobiet. Bezrobotni mężczyźni doświadczają obniżenia swej pozycji w rodzinie (utraty autorytetu osoby, która powinna zapewnić utrzymanie rodziny), silnej frustracji, które powodują sięganie po alkohol. Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W krótkim czasie pojawiają się problemy finansowe, brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodziny, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego, wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji i zamierzeń oraz planów życiowych. Najbardziej bolesnym aspektem bezrobocia jest zagrożenie bezpiecznej egzystencji własnej rodziny, powoduje jej szybką degradację, potęguje biedę i rozszerza strefę ubóstwa.

Szczególnie dotkliwe jest bezrobocie w przypadku osób powyżej 45 roku życia. Długotrwałe bezrobocie tej grupy osób staje się coraz poważniejszą kwestią społeczną, gdyż brak pracy odbiera tym ludziom szansę na godne życie. Osoby te mają często za sobą długoletni staż pracy i doświadczenie. Jednak dla pracodawców nie są oni atrakcyjną zawodowo grupą na rynku pracy ze względu na zaawansowanie wiekowe, a posiadają zbyt krótki staż pracy aby nabyć uprawnienia do świadczeń przedemerytalnych lub emerytalnych. Najbardziej narażone na długotrwałe bezrobocie są osoby w wieku powyżej 40 roku życia, legitymujące się niskim wykształceniem i brakiem kwalifikacji.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rzeszowie na dzień 31.V.2006r. zarejestrowanych w powiecie jako bezrobotne było 18 686 osób w tym 10 094 kobiet. W Gminie Miejskiej Dynów zarejestrowanych było wówczas 508 bezrobotnych. Stopa bezrobocia w województwie podkarpackim na dzień 31.V.2006r. wynosiła 17,1% natomiast w powiecie rzeszowskim ziemskim była niemal porównywalna i wynosiła 17,0 %. Zarówno stopa bezrobocia, występująca wówczas w powiecie rzeszowskim jak i w województwie były wyższe od analizowanego wskaźnika notowanego w kraju. Należy jednak nadmienić, że w powiecie rzeszowskim istnieje duże bezrobocie ukryte. Uwarunkowane jest to stałą emigracją mieszkańców poza granice kraju oraz wynika z tzw. bezrobocia agrarnego. Powoduje to, że wskaźnik bezrobocia nie w pełni odzwierciedla sytuację na lokalnym rynku pracy.

2.4.7. Struktura organizacji pozarządowych

Lp.	*Nazwa*	*Cele i zakres prowadzonej działalności*
1.	***Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta i Gminy Dynów ul. Kościuszki***	Jest organizacją pozarządową, działającą na polu pomocy społecznej oraz działającą na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych. Głównym inicjatorem utworzenia Stowarzyszenia na terenie Dynowa był Związek Stowarzyszeń Powiatu Rzeszowskiego. Na terenie powiatu rzeszowskiego powstało już 13 stowarzyszeń. Misją Stowarzyszenia jest niesienie pomocy dzieciom i osobom niepełnosprawnym z terenu miasta i gminy Dynów. Celem świadczenia pomocy jest otrzymywanie różnego rodzaju świadczeń socjalnych i pomocy PCRON, PCRR, MOPS, aby zapewnić swym podopiecznym jak najlepsze warunki. Do podstawowych działań prowadzonych przez stowarzyszenie należy: - prowadzenie rehabilitacji - organizowanie spotkań integracyjnych - prowadzenie terapii zajęciowych - działalność rekreacyjna - korzystanie z turnusów rehabilitacyjnych - organizowanie imprez: „Dzień jedności z osobami niepełnosprawnymi”, „Poznaj swój talent”, dzień dziecka, mikołajki oraz różnego rodzaju wieczerze.
2.	***Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Regionu Dynowskiego – Towarzystwo Przyjaciół Dynowa ul. Rynek 13***	Celem Stowarzyszenia jest podejmowanie ważnych i społecznie użytecznych inicjatyw oraz wielokierunkowych działań służących rozwojowi miasta Dynowa i całego regionu, a zwłaszcza: - rozwijanie kultury, oświaty i sportu poprzez organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców miasta w wszelkiego rodzaju działalności kulturalno – oświatowej, rozrywkowej i edukacyjnej - organizowanie spotkań, koncertów, wystaw, przeglądów, wernisaży mających na celu zaprezentowanie dokonań artystycznych lokalnej społeczności współpraca z instytucjami samorządowymi, szkołami, a także organizacjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, turystycznymi i sportowymi na terenie Dynowa
3.	***Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” ul. Rynek***	Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” jest najstarszym polskim towarzystwem sportowym. Celem Towarzystwa było podtrzymywanie i rozwijanie świadomości narodowej oraz podnoszenie sprawności fizycznej polskiej młodzieży. Towarzystwo działające na terenie Dynowa koncentruje się na prowadzeniu Zespołu Teatralnego i działalności wydawniczej, organizacji i prowadzeniu sekcji sportowych, rozwijaniu turystyki pieszej i rowerowej, współdziałaniu z innymi stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi oraz władzami miasta w zakresie promowania walorów turystycznych i kulturalnych środowiska.

4.	***Stowarzyszenie De – Novo ul. Piłsudskiego 85***	Głównym celem Stowarzyszenia jest zaktywizowanie środowiska lokalnego, a zwłaszcza dzieci i młodzież poprzez stworzenie możliwości udziału w warsztatach edukacyjno – kulturalnych i innych formach rozwoju, a tym samym wyrównanie ich szans w stosunku do rówieśników z większych aglomeracji, rozwinięcie zainteresowań i uzdolnień młodych ludzi, a także wsparcie psychologiczno – pedagogiczne. Dodatkowym celem jest rozbudzenie poprzez działania artystyczne zainteresowania zjawiskiem wielokulturowości w dziejach Dynowa, a zwłaszcza uwrażliwienie na drugiego człowieka i przełamanie mentalnych barier i uprzedzeń. Stowarzyszenie swoje cele realizuje w formach warsztatów edukacyjno – kulturowych, których efektem są prezentacje, przedstawienia, wystawy i koncerty.
5.	***Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Przemyślu – Miejskie Koło w Dynowie ul. Rynek 5/2 Wędkarski Klub „SanSport" ul. Mickiewicza 35***	Celem Polskiego Związku Wędkarskiego jest organizowanie i promowanie wędkarstwa, rekreacji sportu wędkarskiego, użytkowanie i ochrona wód, a także działanie na rzecz ochrony przyrody i kształtowanie etyki wędkarskiej. Miejskie Koło Wędkarskie i Wędkarski Klub „SanSport" są podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Związku działającymi na terenie miasta Dynów. Koła należące do PZW mogą tworzyć sekcje, będące ich komórkami organizacyjnymi oraz kluby zainteresowań wędkarskich. Miejskie Koło w Dynowie słynie z organizacji wielu imprez i zawodów wędkarskich, jednak najbardziej popularnym konkursem są międzynarodowe zawody wędkarskie „Puchar Galicji", które cieszą się ogromnym zainteresowaniem.
6.	***Towarzystwo im. św. Brata Alberta w Dynowie ul. ks. J. Ożoga 12a***	Zostało założone w 1990 roku i jest częścią Towarzystwa Pomocy im. Brata Alberta. Towarzystwo jest organizacją pożytku publicznego, działającą na polu pomocy społecznej, na rzecz osób bezdomnych. Jest również schroniskiem i noclegownią dla ludzi najbardziej potrzebujących. Misją organizacji jest stworzenie bezdomnym i samotnym osobom w podeszłym wieku godziwych warunków do życia: mieszkanie, wyżywienie, opieka lekarska, odzież i opieka duszpasterska. Organizacja prowadzi Dom Pogodnej Starości dla osób bezdomnych w podeszłym wieku.
7.	***Miejski Klub Sportowy DYNOVIA***	Początki działalności Klubu datuje się na koniec 1946 r., kiedy to powstał Ludowy Zespół Sportowy Dynów, tworzący początki piłki nożnej na terenie Dynowa. Przez kolejne lata działał jako Ludowy Klub Sportowy „Dynovia", a obecnie funkcjonuje jako Miejski Klub Sportowy „Dynovia" Dynów. Klub posiada wybudowany w czynie społecznym stadion sportowy z trybuną i pełnym zapleczem. Dynovia prowadzi obecnie sekcję piłki nożnej seniorów i juniorów. Do najważniejszych osiągnięć w ostatnich latach należą: w 2003 r. awans juniorów do II ligi podkarpackiej, w 2008 r. zdobycie tytułów Mistrza Jesieni i zajęcie pierwszych miejsc w swoich klasach rozgrywkowych przez seniorów i juniorów Dynovii.

8.	***Ochotnicza Straż Pożarna Dynów – Przedmieście*** ***Ochotnicza Straż Pożarna Dynów – ul. Szkolna 7*** ***Ochotnicza Straż Pożarna Dynów – Bartkówka***	Celem stowarzyszeń jest: - prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami, - udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, - informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, - rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, - wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej.
9.	***Stowarzyszenie WIR ul. ks. J. Ożoga 1***	Celem Stowarzyszenia jest m.in.: – Budowa świadomości mieszkańców Dynowa w celu integracji społecznej i gospodarczej i kulturalnej regionu. – Tworzenie lobbingu na rzecz rozwoju i promocji miasta Dynowa. – Wspieranie procesu rozwoju i promocji regionu. – Działania promocyjne związane z Pogórzem Dynowskim, jego kulturą, etnografią, wizerunkiem i rozwojem turystyki. – Ochrona środowiska naturalnego. – Wspieranie rozwoju zawodowego członków Stowarzyszenia. – Działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. – Proklamowanie wartości kultury polskiej oraz upowszechnianie wiedzy o Polsce w krajach „starej Europy" oraz w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. – Propagowanie sportu, organizowanie imprez sportowych, rozgrywek i podejmowanie innych działań mających na celu zaangażowanie Mieszkańców w działalność Stowarzyszenia i mających na celu wyrabianie postaw obywatelskich

2.4.8. Identyfikacja problemu – określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach programu rewitalizacji

Mimo stopniowego rozwoju gospodarczego miasta i rozbudowy infrastruktury technicznej, sfera społeczna wymaga jeszcze podjęcia szeregu działań by podnieść jakość życia mieszkańców Dynowa.

Zjawiskiem niepokojącym występującym coraz częściej w sferze społecznej jest wzrastający poziom ubóstwa, spowodowany prawdopodobnie wysoką stopą bezrobocia. W sferze tej można zauważyć również przejawy patologii społecznych, głównie alkoholizm (coraz częściej spotykany wśród dzieci i młodzieży), przemoc w rodzinie, a niekiedy zjawisko narkomanii. Niepokojące jest również zjawisko wzrostu wzajemnej agresji w kontaktach

międzyludzkich, niska aktywność społeczna i poczucie wspólnego dobra. Na terenie miasta można również zaobserwować znaczny wzrost liczby osób utrzymujących się z niezarobkowych źródeł finansowania (np. zasiłki MOPS).

Silne zróżnicowania w rozwoju społeczno – ekonomicznych poszczególnych obszarów kraju silnie przekładają się na poziom życia mieszkańców. W województwach o niższym poziomie rozwoju gospodarczego (m.in. województwo podkarpackie), w których mieszkańcy są słabiej wykształceni, gdzie większa jest niż przeciętnie stopa bezrobocia, można zaobserwować najwyższe wskaźniki biedy. Następuje tu tzw. opóźnienie kulturowe, czyli wolniejsze dostosowanie się do nowych sytuacji, technologii, norm i wartości społecznych, czy też instytucji, co jest potężnym źródłem dezorganizacji społecznej, czego rezultatem jest spadek dochodów społeczeństwa, nasilające się napięcia społeczne oraz poszerzanie się strefy ubóstwa. W sytuacji naszego kraju, gdzie postępującym szybkim przemianom w sferze ekonomicznej, nie towarzyszą jeszcze nowe sposoby myślenia i działania, szeroko obserwowanym zjawiskiem staje się więc wysoko poziom niezadowolenia społecznego, spowodowanego obniżeniem dochodów, brakiem pracy i brakiem perspektyw na przyszłość. Wiele rodzin doświadcza okresowo różnych problemów, które zaczynają się przekładać na niską jakość życia i powodują utrwalenie się i kumulację negatywnych czynników. Długotrwałe ubóstwo wymusza zmianę stylu życia rodziny, powoduje wzrost poczucia beznadziejności i negatywnie wpływa na kierunek podejmowanych decyzji, powoduje spadek poziomu życia rodziny i może powodować powstawanie kolejnych niekorzystnych zjawisk jak alkoholizm, przemoc w rodzinie, osłabienie więzi rodzinnych, a nawet przestępczość. Niepokojącym zjawiskiem jest dziedziczenie biedy. Rodzi to zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.

Pomimo spadkowej tendencji bezrobocia tak w kraju jak i w Dynowie, brak pracy stanowi nadal istotny problem sprzyjający powstawaniu szeregu problemów społecznych. Bezrobocie i niepełnosprawność to główne przyczyny przyznawania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie mające również wpływ na wciąż rosnący współczynnik ubóstwa.

2.5. Sfera mieszkaniowa i społeczne aspekty mieszkalnictwa

2.5.1. Stan zasobów mieszkaniowych

Klasyfikując według form własności, na terenie miasta występuje budownictwo komunalne, spółdzielcze oraz prywatne. Budownictwem komunalnym – mieszkaniowym zasobem miasta – zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie. Znaczną część nieruchomości zlokalizowanych na terenie miasta stanowią budynki wielorodzinne należące do Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku. Obecny zasób miasta składa się z mieszkań położonych w dużej mierze w starych wymagających remontów budynkach o niskim standardzie. Również zasoby spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych wymagają modernizacji. Kolejnym problemem jest niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych, miasto nie jest w stanie zaspokoić popytu mieszkańców na mieszkania.

Mieszkania zlokalizowane na terenie miasta wyposażone są w instalacje wodociągową, kanalizacyjną, a także w energię elektryczną, gaz i lokalne centralne ogrzewanie.

Na terenie miasta Dynów obecnie znajduje się 1761 mieszkań, a ich średnia powierzchnia użytkowa wynosi 74,7m^2. Właścicielami mieszkań znajdujących się w budynkach wielorodzinnych są głównie: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku, Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie, a także wspólnoty mieszkaniowe i osoby prywatne.

Tabela 16*. Zasoby mieszkaniowe w Dynowie*

Gmina/miasto	**Liczba mieszkań**	**Liczba osób**		**Powierzchnia użytkowa w m^2**	
		w 1 mieszkaniu	**na 1 izbę**	**1 mieszkania**	**na 1 osobę**
Dynów – miasto	1761	3,43	0,88	74,7	21,7

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2007 r., Urząd Miejski w Dynowie, Dynów 2008r.

Dynów znajduje się na jednym z najniższych miejsc w powiecie rzeszowskim ziemskim pod względem powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę oraz jedno z najniższych pod względem powierzchni użytkowej 1 mieszkania.

Tabela 17. *Daty oddania budynków do użytkowania na terenie miasta Dynów będących własnością Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku*

Lp.	Nazwa ulicy	Data oddania budynku do użytkowania
1	Mickiewicza 5	Styczeń 1979
2	Grunwaldzka 25	Grudzień 1982
3	Grunwaldzka 25 a	Lipiec 1984
4	Grunwaldzka 25 b	Wrzesień 1985
5	1 Maja 23 a	Marzec 1989
6	1 Maja 23 b	Czerwiec 1988
7	1 Maja 23 c	Luty 1988
8	1 Maja 23 d	Październik 1987
9	1 Maja 5	Sierpień 1990
10	1 Maja 7	Listopad 1990

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku, Urząd Miejski w Dynowie, Dynów 2009r.

2.5.2. Stan użytkowania mieszkań: typ użytkowania i własności, wielkość.

Tabela 18. *Zasoby mieszkaniowe według form własności*

Wyszczególnienie	Ogółem	Mieszkania				
		spółdzielni mieszkaniowej	gminne (komunalne)	zakładów pracy	osób fizycznych	pozostałych podmiotów
	w liczbach bezwzględnych					
DYNÓW	1 761	289	37	20	1410	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://www.stat.gov.pl/ dane za 2006r.

Tabela 19. *Powierzchnia użytkowa zasobów mieszkaniowych według form własności*

Wyszczególnienie	Ogółem	Powierzchnia użytkowa mieszkań				
		spółdzielni mieszkaniowej	gminnych (komunalnych)	zakładów pracy	osób fizycznych	pozostałych podmiotów
	w m^2					
DYNÓW	131 467	16 804	1 141	1 169	112 131	222

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, http://www.stat.gov.pl/ dane za 2006r.

Teren Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku:

- ilość budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Dynowie stanowiących zasoby mieszkaniowe Spółdzielni – **11 szt.**
- ilość mieszkań – **289 szt.**
- powierzchnia użytkowa mieszkań – **16 749 m^2**
- średnia powierzchnia mieszkania - **58 m^2**
- liczba mieszkańców – **973 osoby**
- powierzchnia terenu – **32 925 m^2**

Mieszkania należące do Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie:

- ilość mieszkań komunalnych – **39 szt.**
- powierzchnia użytkowa mieszkań – **1 677,56 m^2**
- średnia powierzchnia mieszkania – **43,01 m^2**
- liczba mieszkańców – **126 osób**

Tabela 20. *Daty oddania budynków do użytkowania na terenie miasta Dynów będących własnością Gminy Miejskiej Dynów administrowanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie*

Lp.	Nazwa ulicy	Data oddania budynku do użytkowania
1	Grunwaldzka 27	1934
2	Handlowa 8	1915

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie, Urząd Miejski w Dynowie, Dynów 2009r.

Wspólnoty mieszkaniowe Miasta Dynów (ulice: Mickiewicza, Kazimierza Wielkiego, Handlowa, Rynek, ks. J. Ożoga, Zamkowa, Szkolna, Łazienna)

- ilość budynków mieszkalnych wielorodzinnych – **24 szt.**
- powierzchnia użytkowa mieszkań – **11 762,51 m^2**
- średnia powierzchnia mieszkania wynosi – **52,046 m^2**

Tabela 21*. Daty oddania budynków do użytkowania na terenie miasta Dynów będących własnością wspólnot mieszkaniowych w Dynowie*

Lp.	Nazwa ulicy	Data oddania budynku do użytkowania
1	Mickiewicza 1	1925
2	Mickiewicza 1A	1975
3	Mickiewicza 12	1965
4	Mickiewicza 18	1900
5	Mickiewicza 21	b/d
6	Mickiewicza 26	1910
7	Mickiewicza 27	1900
8	Mickiewicza 28	1900

9	Mickiewicza 30	1950
10	Kazimierza Wielkiego 1	1973
11	Kazimierza Wielkiego 3	1976
12	Handlowa 5	1960
13	Handlowa 8	1915
14	Handlowa 10	1974
15	Handlowa 14	1972
16	ks. J. Ożoga 6	1973
17	Rynek 5	1895
18	Rynek 13	b/d
19	Szkolna 2	1910
20	Łazienna 10	1874
21	Rynek 4	1970
22	Zamkowa 2	1973

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zarządcy „Nieruchomości Pruchnik" w Przemyślu i Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie, Urząd Miejski w Dynowie, Dynów 2009 r.

***Tabela 22**. Zasoby mieszkaniowe na tle powiatu rzeszowskiego ziemskiego*

Gmina/miasto	Liczba mieszkań	Liczba osób		Powierzchnia użytkowa w m^2	
		w 1 mieszkaniu	na 1 izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
Błażowa – m.	656	3,25	0,75	84,2	25,9
Błażowa – g.	2806	3,01	0,77	81,8	27,2
Boguchwała	5867	3,9	0,81	91,9	25,6
Chmielnik	1937	3,30	0,81	88,1	26,7
Dynów – m.	**1761**	**3,43**	**0,88**	**74,7**	**21,7**
Dynów – g.	2068	3,52	0,95	81,8	23,3
Głogów Młp. -m.	1572	3,28	0,72	96,9	29,6
Głogów Młp. – g.	3599	3,66	0,86	89,9	24,6
Hyżne	1894	3,6	0,9	84,9	23,6
Kamień	1500	4,59	1,08	89,1	19,4
Krasne	2778	3,45	0,75	101,1	29,3
Lubenia	1906	3,35	0,89	81,5	24,3
Sokołów Młp. – m.	1172	3,39	0,81	86,5	25,5
Sokołów Młp. – g.	2955	4,21	1,02	92,2	21,9
Świlcza	5168	3,65	0,82	89,9	24,6
Trzebownisko	5248	3,61	0,81	96,0	26,6
Tyczyn – m.	1032	3,21	0,72	95,4	29,7
Tyczyn – g.	3648	3,61	0,81	97,9	27,1

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2007 r. Urząd Miejski w Dynowie, Dynów 2008 r.

2.5.3. Identyfikacja problemów

Głównymi problemami występującymi w sferze mieszkaniowej jest przede wszystkim niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych, brak mieszkań socjalnych i zastępczych dla osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej. Miasto ma również ograniczone możliwości w zakresie zapewnienia schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Ogromnym problemem z jakim boryka się miasto jest także zły stan mieszkań komunalnych, niska estetyka budynków, kamienic m.in. mieszczących się przy Rynku Miasta oraz brak pomieszczeń do spotkań.

2.6. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT – to powszechnie stosowana metoda diagnozy sytuacji społeczności lokalnej, pozwalająca na dokonanie oceny wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na realizację celów strategicznych miasta. Pomaga również w dokonaniu analizy obecnego i pożądanego stanu technicznego poszczególnych obszarów miasta.

Przeprowadzone wśród przedstawicieli społeczności lokalnej badania ankietowe dały możliwość dokładnego poznania miasta poprzez pryzmat opinii mieszkańców, pozwoliły dodatkowo przybliżyć i określić najważniejsze jego problemy. Zadaniem przeprowadzonych badań ankietowych było uzyskanie odpowiedzi na pytanie, co zdaniem mieszkańców jest atutem ich miasta, z jakimi boryka się trudnościami i jak można te trudności zwalczać wykorzystując rysujące się szanse. Respondenci kwantyfikowali również podstawowe dziedziny życia społeczno – gospodarczego miasta Dynów w rozbiciu na poszczególne cechy. Najwięcej osób za problem priorytetowy uznało bezrobocie, a także słabo rozwiniętą infrastrukturę techniczną miasta, w tym zły stan dróg oraz zanieczyszczenie środowiska. Ankietowani wskazali również, iż miastu grozi zjawisko ubóstwa i alkoholizmu.

Z przeprowadzonej ankiety można również uzyskać informacje, co według mieszkańców należy zaliczyć do jego pozytywnych cech. Zdaniem większości badanych miasto w dobrym stopniu daje poczucie bezpieczeństwa swoim mieszkańcom, posiada dobrą estetykę otoczenia oraz samoorganizację społeczną. Wyniki ankiety otwartej, wyrażającej opinie mieszkańców pokrywały się z wynikami ankiety zamkniętej, zawierającej ocenę sytuacji z poszczególnych dziedzin życia społeczno gospodarczego. Większość badanych osób w odpowiedzi na pytanie, który obszar według nich powinien być poddany procesowi rewitalizacji wskazali drogi, chodniki i parkingi na terenie całego miasta, rynek miasta wraz

z okolicznymi ulicami, instytucje użyteczności publicznej obejmujące infrastrukturę kulturalną, sportową i rekreacyjną oraz sieci wodociągowe i kanalizacyjne.

Na podstawie ww. ankiety ustalono, że według mieszkańców w pierwszej kolejności rewitalizacji powinien zostać poddany rynek miasta wraz z okolicznymi uliczkami, rozbudowa miejskich parkingów, chodników i dróg, sieci wodociągowe i kanalizacyjne, tereny turystyczne, rekreacyjne i kulturalne położone nad rzeką San.

Raport o stanie miasta oraz wyniki ankiet były podstawą do przeprowadzenia analizy SWOT – mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń miasta Dynów. Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej znajduje się miasto, pozwala zrozumieć koncepcję rozwoju ekonomicznego, daje również możliwość określenia wzrostu gospodarczego poprzez zainwentaryzowanie istniejących zasobów.

A. POŁOŻENIE; ŚRODOWISKO NATURALNE	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- wysokie walory przyrodniczo – krajobrazowe - czysta, piękna rzeka San - ukształtowanie terenu - atrakcyjne ukształtowanie terenu sprzyjającego do rozwoju sportu, rekreacji i turystyki - wolne tereny pod budownictwo mieszkaniowe i prowadzenie działalności gospodarczej	- brak dobrze rozwiniętej kanalizacji - słaba jakość gruntów - podgórski klimat - brak dobrze rozwiniętej bazy noclegowej - słabo rozwinięta oferta turystyczna i kulturalna - brak parku oraz placu zabaw dla dzieci
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- rozwój turystyki - wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców - możliwość promowania miasta jako miejsca atrakcyjnego i turystycznego - wzrost zainteresowania zorganizowaną turystyką i wypoczynkiem	- brak tradycji wykorzystania istniejących walorów turystyczno – krajobrazowych - zanieczyszczenie Sanu z powodu braku kanalizacji w okolicznych gminach - niski stan wiedzy ekologicznej mieszkańców - pogarszający się stan zabytków

B. WARUNKI DEMOGRAFICZNE / POTENCJAŁ LUDZKI	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- duży potencjał ludzi młodych - aktywna postawa mieszkańców - duże zasoby wolnej siły roboczej - wzrastający poziom wykształcenia ludzi młodych	- wysoki poziom bezrobocia - brak miejsc pracy dla wykształconych i młodych ludzi
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- przyrost naturalny - możliwość dostosowywania się do zmieniających się warunków	- ucieczka ludzi młodych i wykształconych za granicę i do dużych ośrodków miejskich w Polsce - rosnący poziom bezrobocia - wzrastający poziom ubóstwa - mało skuteczne formy walki z bezrobociem
C. POZIOM ZASPOKOJENIA WARUNKÓW SOCJALNO - BYTOWYCH	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- dobra baza dydaktyczno - oświatowa - dobry poziom pomocy dla ludzi starszych (Dom Pogodnej Starości, Zakład Opiekuńczo Leczniczy) - przychodnia zdrowia - posiadanie administracji ponadgminnej – banki - wzrost budownictwa jednorodzinnego	- brak dobrze rozwiniętej bazy sportowej, wypoczynkowej i rekreacyjnej - niskie wyposażenie szkół w obiekty sportowe (boiska, basen, siłownia) - niedoinwestowanie szkół, zły stan budynków - brak mieszkań socjalnych - brak miejsc pracy dla niepełnosprawnych, kobiet i ludzi młodych - brak kina, teatru - brak miejsc do wspólnych spotkań dla ludzi młodych (lokale młodzieżowe) - zły stan służby zdrowia
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- umocnienie Dynowa, jako centrum oświatowo – kulturalnego i administracyjnego dla okolicznych gmin - zwiększenie poziomu nauczania w szkołach - przeznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe - uzbrojenie terenów - przygotowanie mieszkań socjalnych	- pogarszające się warunki bytowe mieszkańców

D. GOSPODARKA	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- korzystna struktura własności - rozwinięta sieć handlowa - znaczne zasoby siły roboczej - dobrze prosperująca baza gastronomiczna - dobre cechy ekologiczne środowiska - dobre cechy ekologiczne płodów rolnych - dobrze rozwinięte usługi bankowe	- brak przemysłu przetwórczego - zła struktura gospodarstw rolnych - niskie nakłady inwestycyjne w sektorach prywatnych
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- rozwój przedsiębiorczości - dostęp do tanich kredytów	- zła sytuacja ekonomiczna w rolnictwie - brak rynków zbytu - likwidacja istniejących zakładów przemysłowych - słaba sieć usług - słaby rozwój rzemiosła

E. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
- dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna - dobre połączenie z miastem wojewódzkim i powiatowym - sieć gazowa - oczyszczalnia ścieków - wysypisko śmieci - zaangażowanie samorządu i mieszkańców w projekty infrastrukturalne - sieć elektryczna	- zły stan dróg i chodników miejskich - zbyt mała liczba miejsc parkingowych oraz słaba jakość już istniejących - niski standard nawierzchni dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich - słaba sieć zaopatrzenia w wodę - słaba sieć kanalizacyjna - brak sieci TV kablowej i słaby dostęp do sieci internetowej
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
- rozwijający się rynek usług telekomunikacyjnych - środki pomocowe na inwestycje w dziedzinie infrastruktury technicznej	- mała ilość środków własnych samorządu na zadania inwestycyjne

3.NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

3.1. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynowa powiązany jest m.in. ze Strategią Rozwoju Województwa Podkarpackiego.

Głównym celem Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020 jest podniesienie krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która stworzy warunki do zwiększenia zatrudnienia oraz wzrostu dochodów i poziomu życia ludności.

Zakłada się, że droga realizacji celu wiedzie poprzez:

- utrzymanie gospodarki regionu na ścieżce dynamicznego wzrostu gospodarczego,
- podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, podmiotów gospodarczych, instytucji,
- rozwój rynku pracy,
- nasilenie powiązań gospodarczych, społecznych i kulturowych przestrzeni wewnątrzregionalnej z różnymi kategoriami otoczenia (światowe, europejskie, krajowe, ponadregionalne).

Umożliwi to podniesienie międzynarodowej i krajowej konkurencyjności gospodarki regionu poprzez:

- wzrost jej innowacyjności, a tym samym efektywności, która tworzyć będzie warunki do zwiększenia zatrudnienia,
- wzrost dochodów gospodarstw domowych i poziomu życia ludności.

Prowadzić to będzie do poprawy jakości życia społeczności regionu podkarpackiego poprzez:

- stopniowe zwiększanie zasobów finansowych, kapitałowych i intelektualnych społeczeństwa,
- rozwijanie powiązań z otoczeniem regionalnym,
- intensyfikowanie wykorzystania wewnętrznych zasobów oraz wykreowanych nowych zasobów potencjalnych,
- ograniczanie zarysowującej się tendencji marginalizacji regionu w przestrzeni europejskiej.

Wizją rozwoju województwa podkarpackiego jest dążenie do tego, aby stać się obszarem zrównoważonego rozwoju, integrującym cele społeczne, ekologiczne i gospodarcze oraz zapewniającym możliwości realizacji potrzeb społeczeństwa i osiąganie wysokiego standardu życia.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego zawiera 8 zidentyfikowanych obszarów strategicznych, które determinują przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny regionu. Mają one również kluczowe znaczenie dla rozwoju aktywności społecznej i gospodarczej warunkującej osiągnięcie celu głównego strategii oraz docelowej wizji regionu podkarpackiego.

Cele i zadania zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynowa są pewną częścią obszarów strategicznych (i ich celów) ujętych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020. Dotyczy to w szczególności przedstawionych poniżej obszarów strategicznych:

- **Cele Obszaru 1. Gospodarka regionu**
  - ✓ rozwój przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich poprzez wsparcie finansowe oraz instytucjonalne;
  - ✓ budowanie regionalnego systemu innowacji poprzez rozwój rzeszowskiego obszaru metropolitalnego oraz powiązań między nauką i gospodarką;
  - ✓ działania na rzecz podniesienia atrakcyjności regionu dla rozwoju inwestycji;
  - ✓ rozwój turystyki na terenie całego województwa.

Kierunki działań dążące do realizacji Celów Obszaru 1: Gospodarka regionu

- ✓ zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania, szczególnie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom;
- ✓ wzmocnienie instytucjonalnego otoczenia przedsiębiorstw;
- ✓ kreowanie postaw przedsiębiorczości wśród mieszkańców regionu;
- ✓ wzmocnienie innowacyjnych firm i stymulowanie powstawania nowych przedsiębiorstw innowacyjnych;
- ✓ wzmocnienie współpracy pomiędzy sektorem badawczo – rozwojowym, a gospodarką;
- ✓ wzmocnienie i rozwój kultury innowacyjnej mieszkańców regionu;
- ✓ działania na rzecz rozwoju obszaru metropolitalnego;
- ✓ rozbudowa i modernizacja infrastruktury techniczno – ekonomicznej i organizacyjnej;
- ✓ tworzenie korzystnego klimatu dla inwestorów;

- ✓ promocja potencjału gospodarczego i inwestycyjnego regionu;
- ✓ podniesienie konkurencyjności produktu turystycznego;
- ✓ rozwój marketingu turystycznego regionu;
- ✓ przygotowanie wysoko wykwalifikowanych kadr dla obsługi ruchu turystycznego, planowania oraz zarządzania rozwojem turystyki w regionie.

- **Cele Obszaru 2: Infrastruktura techniczna**
  - ✓ wspieranie inwestycji komunikacyjnych: drogowych, kolejowych i lotniczych;
  - ✓ wspieranie inwestycji z zakresu gospodarki wodno – ściekowej;
  - ✓ zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu;
  - ✓ poprawa sprawności funkcjonowania regionalnego systemu usług telekomunikacyjnych.

Kierunki działań dążące do realizacji Celów Obszaru 2: Infrastruktura techniczna

- ✓ rozbudowa układu drogowego;
- ✓ modernizacja sieci kolejowych;
- ✓ rozbudowa infrastruktury lotnisk lokalnych;
- ✓ rozbudowa i modernizacja przejść granicznych;
- ✓ rozwój gospodarki wodnej i ściekowej;
- ✓ rozwój i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę;
- ✓ rozbudowa elektroenergetycznego systemu zasilającego wysokiego napięcia;
- ✓ modernizacja i rozbudowa układu rozdzielczego średniego i niskiego napięcia;
- ✓ budowa i rozbudowa infrastruktury związanej z energią odnawialną;
- ✓ racjonalizacja zużycia energii cieplnej i ograniczenie „niskiej emisji”;
- ✓ rozbudowa i modernizacja układów gazowniczych;
- ✓ rozbudowa i modernizacja sieci telekomunikacyjnej, szczególnie na obszarach małych miast wsi;
- ✓ zapewnienie powszechnego dostępu do cyfrowych technik komunikacyjnych.

- **Cele Obszaru 3: Tereny wiejskie i rolnictwo**
  - ✓ rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej w warunkach zrównoważonego rozwoju;
  - ✓ odnowa wsi oraz modernizacja przestrzeni wiejskiej;
  - ✓ wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych;
  - ✓ rozwój rynku rolnego.

Kierunki działań dążące do realizacji Celów Obszaru 3: Tereny wiejskie i rolnictwo

- ✓ rozwój infrastruktury gospodarczej;

- ✓ ochrona środowiska naturalnego;
- ✓ aktywizacja społeczności wiejskiej w kierunku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej;
- ✓ różnicowanie działalności w celu zapewnienia alternatywnych źródeł dochodów oraz tworzenie warunków do powstawania i rozwoju MŚP;
- ✓ integracja i aktywizacja społeczności wiejskich;
- ✓ zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego;
- ✓ modernizacja przestrzeni wiejskiej;
- ✓ poprawa struktury obszarowej gospodarstw i ich unowocześnienie;
- ✓ podnoszenie efektywności produkcji rolniczej wspieranie działań integrujących producentów i przetwórców funkcjonujących na rynku rolnym województwa;
- ✓ wspieranie i wykorzystanie potencjału istniejącego rynku hurtowego.

- **Cele Obszaru 4: Ochrona środowiska**
  - ✓ ochrona wód i racjonalna gospodarka zasobami wodnymi;
  - ✓ ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów i wdrażanie nowoczesnych systemów gospodarki odpadami;
  - ✓ zapewnienie jak najlepszej jakości powietrza i gleb oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko hałasu i promieniowania elektromagnetycznego;
  - ✓ zachowanie oraz ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej;
  - ✓ podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Kierunki działań dążące do realizacji Celów Obszaru 4: Ochrona środowiska

- ✓ zaopatrzenie w wodę;
- ✓ gospodarka ściekowa;
- ✓ ochrona ludzi i mienia przed powodzią oraz suszą;
- ✓ ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów;
- ✓ wspieranie działań i inwestycji związanych z selektywną zbiórką, segregacją, odzyskiem i zagospodarowaniem odpadów;
- ✓ budowa i rozbudowa instalacji do zagospodarowania i unieszkodliwiania odpadów w układzie ponadlokalnym;
- ✓ ograniczanie zanieczyszczeń powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu;
- ✓ zmniejszanie uciążliwości hałasowej;

- ✓ ochrona i racjonalne użytkowanie gleb oraz rekultywacja gruntów zdewastowanych i zdegradowanych;
- ✓ ochrona ludności przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
- ✓ doskonalenie funkcjonowania obszarów chronionych;
- ✓ wzbogacanie i racjonalne użytkowanie lasów;
- ✓ rozwój bazy i wspieranie programów edukacji ekologicznej;
- ✓ promocja działań pro środowiskowych;

- **Cele Obszaru 5: Kapitał społeczny**
  - ✓ poprawa jakości systemu edukacji jako warunek pogłębiania wiedzy i wzrostu kompetencji;
  - ✓ wzmocnienie jakościowego rozwoju zasobów pracy regionu;
  - ✓ rozwój kultury wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Kierunki działań dążące do realizacji Celów Obszaru 5: Kapitał społeczny

- ✓ zwiększenie dostępu do edukacji od najmłodszych lat życia;
- ✓ wspieranie otwartości edukacji;
- ✓ podniesienie jakości kształcenia oraz jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- ✓ wzrost zatrudnialności osób bezrobotnych i biednych zawodowo;
- ✓ podniesienie kompetencji i rozwoju kadr regionu;
- ✓ zwiększenie możliwości dostępu do kultury;
- ✓ kształtowanie kulturowej tożsamości regionalnej;
- ✓ poprawa jakości środowiska kulturowego;
- ✓ wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców regionu;
- ✓ wspieranie instytucjonalnego rozwoju administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych.

3.2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013

Celem nadrzędnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 jest wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia. Osiąganie tego celu będzie następować poprzez inwestycje strukturalne służące m.in. wzmacnianiu dostępności regionu, podnoszeniu jego konkurencyjności, wspieraniu innowacyjności, poprawie stanu środowiska naturalnego, kulturowego i podnoszeniu poziomu edukacji.

Cele szczegółowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego zostały określone w oparciu o analizę poziomu społeczno – gospodarczego rozwoju województwa i obejmują najważniejsze obszary interwencji wymagające wsparcia w celu usunięcia głównych barier rozwojowych i podniesienia poziomu rozwoju gospodarczego województwa.

Zmniejszenie występujących wewnątrz województwa różnic rozwojowych poprzez wzmocnienie ośrodków miejskich, ożywienie społeczno gospodarcze obszarów zdegradowanych i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów zmarginalizowanych gospodarczo nastąpi poprzez wdrożenie działań zaplanowanych w ramach Osi priorytetowej 7 - Spójność wewnątrzregionalna. Istotną cechą polityki spójności jest możliwość dostosowania jej do szczególnych wyzwań oraz szans stojących przed różnymi obszarami geograficznymi. Poprawa wewnętrznej spójności regionu służy zapewnieniu całemu terytorium udziału we wzroście społeczno – gospodarczym. W ramach niniejszej osi środki przeznaczone zostaną na przeciwdziałanie tym niekorzystnym zjawiskom zarówno w wymiarze technicznym, społecznym, gospodarczym jak i środowiskowym. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów nawiązuje głównie do jednego z działań Osi priorytetowej 7 - Spójność wewnątrzregionalna, a mianowicie do działania 7.1 Rewitalizacja miast, wiążącego się nie tylko z uwzględniającą aspekt środowiskowy odnową obiektów i przestrzeni miejskich, ale również z przywróceniem im ważnych dla miast funkcji oraz aktywizacją mieszkańców. Głównym celem działania 7.1 Rewitalizacja miast jest wzmocnienie ośrodków miejskich. Miasta są ośrodkami najsilniej przyczyniającymi się do rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Stanowią one centra gospodarcze, kulturalne i usługowe odgrywające kluczową rolę dla obszarów, które je otaczają. W zakresie działania 7.1 realizowane będą przedsięwzięcia służące odnowie centrów miast oraz rewitalizacji dzielnic zdegradowanych zarówno pod względem technicznym i funkcjonalnym,

jak również społecznym. Wsparcie służyć będzie uwzględniającej wymiar środowiskowy odnowie historycznych części miast, ich centrów oraz zdegradowanych osiedli. Celem projektów rewitalizacyjnych będzie ożywienie społeczne i gospodarcze poprzez dostosowanie objętych nimi obszarów i/lub obiektów do potrzeb gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych oraz mieszkalnych. Ponadto możliwa będzie również realizacja projektów dla obszarów dotkniętych lub zagrożonych degradacja fizyczną i wykluczeniem społecznym koncentrujących się na rozwoju mieszkalnictwa. Rewitalizacja nie ogranicza się jedynie do działań technicznych, lecz posiada również wymiar społeczny i gospodarczy. Skuteczne przywracanie aktywności na obszarach przeżywających problemy strukturalne wymaga uwzględnienia wszystkich, ściśle ze sobą powiązanych aspektów. Z tego powodu przedsięwzięciom technicznym w ramach niniejszej osi priorytetowej, towarzyszyć będą działania służące aktywizacji społeczności zamieszkujących obszary poddane rewitalizacji.

Działanie 7.1 Rewitalizacja miast, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 realizowane będzie poprzez projekty dotyczące m.in.:

- przedsięwzięć na obszarach i w obiektach rewitalizowanych, w tym renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji i wyposażenia istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, kulturowe, turystyczne, a także mieszkalne oraz poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- budowy i wyposażenia nowych obiektów,
- systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz przedsięwzięć mających na celu walkę z przestępczością i patologiami społecznymi,
- przedsięwzięć służących aktywizacji społeczności zamieszkujących obszary rewitalizowane oraz przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym,
- renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Do grupy Beneficjentów posiadających możliwość aplikowania o środki pomocowe w ramach działania 7.1 należą:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (w ramach tej kategorii mieści się również Skarb Państwa reprezentowany przez właściwe jednostki.

Dopuszczalnym Beneficjentem jest np. Skarb Państwa – Komendant Wojewódzki/ Powiatowy/ Miejski Policji),

- szkoły wyższe,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołowi i związków wyznaniowych,
- spółdzielnie mieszkaniowe,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Ponadto Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów będzie jednym z głównych załączników, niezbędnych do ubiegania się o pomoc finansową z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

3.3. Strategia Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007 – 2013

Zadania wpisane w Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynowa stanowią element realizacji celów Strategii Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007 – 2013. Dotyczy to w szczególności wymienionych poniżej celów głównych wyznaczonych obszarów:

- **Cele Obszaru 1: Oświata i kultura:**
  - ✓ stwarzanie dobrych warunków życia społeczno – kulturalnego poprzez poszerzanie ofert oświatowych i kulturalnych;
  - ✓ propagowanie zdrowego stylu życia;
  - ✓ podnoszenie atrakcyjności miasta w oczach jego mieszkańców.

Zadania realizacyjne Celów Obszaru 1:

- ✓ rozbudowa bazy sportowej na terenie miasta;
- ✓ zwiększenie aktywności ruchowej mieszkańców;
- ✓ dbanie o estetyczny wygląd miasta;
- ✓ rozwój i remont instytucji edukacyjnych i kulturalnych w mieście.

- **Cele obszaru 2: Ochrona środowiska:**
  - ✓ rozwój infrastruktury technicznej związanej z ochroną środowiska (Program „Błękitny San”);

- ✓ ochrona wód powierzchniowych Dynowa poprzez kompleksową budowę kanalizacji sanitarnej;
- ✓ ochrona gatunkowa fauny i flory na terenie miasta oraz tworzenie zielonych stref pod wypoczynek i rekreację;
- ✓ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta;

Zadania realizacyjne Celów Obszaru 2:

- ✓ ochrona wód środkowego Sanu i jego zlewni;
- ✓ ochrona powietrza przez wymianę kotłowni węglowych na gazowe oraz modernizację systemów grzewczych w budynkach wielorodzinnych;
- ✓ rozbudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej;
- ✓ edukacja ekologiczna, dostęp do informacji i poszerzanie dialogu społecznego;
- ✓ podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców Dynowa.

– **Cele Obszaru 3: Rozwój infrastruktury technicznej:**

- ✓ poprawa stanu technicznego budynków i budowli oraz realizacja brakujących elementów infrastruktury;
- ✓ poprawa jakości infrastruktury drogowej;
- ✓ poprawa wizerunku miasta poprzez rewitalizację poszczególnych jego obszarów.

Zadania realizacyjne w ramach Celów Obszaru 3 to:

- ✓ modernizacja kotłowni wraz z instalacją c.o. i docieplenie obiektów użyteczności publicznej, szkół;
- ✓ rozwój budownictwa mieszkaniowego: komunalnego i socjalnego;
- ✓ budowa parkingów;
- ✓ rozbudowa i modernizacja dróg gminnych;
- ✓ budowa chodników i poprawa stanu poboczy;
- ✓ rewitalizacja wyznaczonych obszarów miasta – renowacja zabytkowych obiektów, przebudowa publicznej infrastruktury, adaptacja budynków poprzemysłowych na mieszkania socjalne.

– **Cele Obszaru 4: Turystyka i agroturystyka:**

- ✓ stworzenie bazy wypoczynkowo – turystycznej;
- ✓ tworzenie nowych obszarów turystycznych przeznaczonych na cele rekreacyjne;
- ✓ poprawa estetyki miasta;
- ✓ zwiększenie dostępności różnorodnych form turystyki.

Zadania realizacyjne Celów Obszaru 4:

- ✓ rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej (pola namiotowe, campingi, przystań wodna);
- ✓ wyznaczanie nowych tras rowerowych, pieszych i kajakowych;
- ✓ zagospodarowanie terenów nad Sanem;
- ✓ rozwój turystyki na bazie kolejki wąskotorowej.

3.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy" uchwalone przez Radę Miasta Dynowa 9 października 2002 r. określa wizję przestrzennego rozwoju miasta, kierunki i zasady ochrony wartości kulturowych miasta Dynów. Ochrona zabytków oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz konserwację, rewaloryzacje i renowację wszelkich dóbr kultury materialnej występujących zarówno zespołowo jak i w postaci pojedynczych obiektów.

Z punktu widzenia planowania przestrzennego elementem podlegającym ochronie są:

- Historyczna sieć osadnicza wraz z wytworzoną komunikacją,
- Historyczne układy urbanistyczne miast,
- Zespoły dworsko – parkowe, zespoły sakralne.

Ochroną konserwatorską na terenie Miasta Dynowa zgodnie ze Studium należy objąć wszystkie elementy charakterystyczne dla zespołu zabudowy i związanych z nimi elementów krajobrazu naturalnego, do których należy zaliczyć:

- zachowane zabytki związane z zabudową sakralną,
- zachowane zabytkowe zespoły forteczne,
- elementy wtopione w krajobraz (kapliczki, pomnik, figury, cmentarze),
- inne zachowane zabytki.

3.5. Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów na lata 2004 - 2013

Cele i zadania przedstawione w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynowa stanowią element realizacji działań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów na lata 2004 – 2013. Cele poszczególnych obszarów przedstawionych w Planie

Rozwoju Lokalnego Miasta Dynów pokrywają się z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Miasta Dynów na lata 2007 - 2013 i realizowane będą poprzez nastepujace działania:

Zadania realizowane w ramach celów Obszaru 1: Oświata, kultura, sport

- ✓ dostosowanie kierunków i systemów kształcenia młodzieży dla potrzeb rynków pracy;
- ✓ doposażenie szkół w pomoce dydaktyczno – naukowe;
- ✓ wspieranie działalności zespołów artystycznych i sportowych;
- ✓ rozbudowa centrum kulturalnego;
- ✓ rozbudowa i przebudowa instytucji edukacyjnych.

Zadania realizowane w ramach Obszaru 2: Ochrona środowiska

- ✓ rozbudowa kanalizacji na terenie miasta;
- ✓ przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków;
- ✓ rozbudowa międzygminnego składowiska odpadów komunalnych wraz z programem selektywnej zbiórki śmieci;
- ✓ ochrona wód środkowego Sanu i jego zlewni;
- ✓ wymiana kotłowni węglowych na gazowe oraz rozbudowa systemów grzewczych w budynkach wielorodzinnych.

Zadania realizowane w ramach Obszaru 3: Rozwój infrastruktury technicznej

- ✓ budowa ujęcia wody ze stacją uzdatniania wody i siecią wodociągową;
- ✓ rozbudowa i przebudowa dróg gminnych;
- ✓ budowa krytej pływalni;
- ✓ rozbudowa łącza internetowego.

Zadania realizowane w ramach Obszaru 4: Turystyka i agroturystyka

- ✓ uregulowanie stanu prawnego terenów przeznaczonych pod zagospodarowanie przestrzenne na bazę turystyczną;
- ✓ rozwój zaplecza turystycznego;
- ✓ wyznaczenie nowych tras rowerowych, pieszych i kajakowych;
- ✓ rozwój turystyki na bazie kolejki wąskotorowej.

Zadania realizowane w ramach Obszaru 5: Rolnictwo

- ✓ wspieranie spółdzielczości rolniczej;
- ✓ produkcja „zdrowej żywności” na potrzeby rozwijającej się turystyki;

- ✓ komasacja gruntów (zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego Miasta Dynów, należy dążyć do utrzymania 25% ogólnej powierzchni miasta jako rolniczej powierzchni produkcyjnej).

Zadania realizowane w ramach Obszaru 6: Rozwój przedsiębiorczości i usług

- ✓ promocja miasta jako miejsca przyjaznego dla nowych inwestycji;
- ✓ wyznaczenie i przygotowanie terenów przeznaczonych pod produkcję i usługi;
- ✓ zagospodarowanie wolnych terenów rolnych i obiektów;
- ✓ rozwój bazy przetwórstwa leśnego i drobnej wytwórczości.

Zadania realizowane w ramach Obszaru 7: Współpraca międzynarodowa

- – wymiana kulturalna, edukacyjna, gospodarcza i ekologiczna ze Słowacją i Ukrainą.

4. STRESZCZENIE NIETECHNICZNE OCENY ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Dynów na lata 2008-2015”została opracowana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze obszaru przewidzianego do rewitalizacji.

Zakres merytoryczny prognozy wynika z art. 51 i 52 w/w ustawy. Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Lokalnego Programu Rewitalizacji” na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w LPR zadań na następujące elementy: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta i rośliny, wodę, powietrze, powierzchnie ziemi i gleby, przyrodę i krajobraz. Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny na poszczególne elementy. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Analiza wpływu realizacji zadań „Lokalnego Programu Rewitalizacji” wykazała, że nie ma wśród inwestycji rewitalizacyjnych takich, które znacząco, negatywnie oddziaływałaby na środowisko.

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w „Lokalnym Programie Rewitalizacji” bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie lokalne i krótkotrwałe. Oddziaływania te mogą być także znacznie ograniczone poprzez wybór odpowiedniej lokalizacji, właściwą realizację oraz użytkowanie inwestycji.

Ponieważ większość proponowanych przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko. Szczegółowa analiza oddziaływań na środowisko poszczególnych inwestycji możliwa będzie na etapie wydawania decyzji środowiskowej.

Realizacja żadnego z proponowanych działań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku, gdy „Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Dynów” nie zostanie wdrożony prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie rozwoju przestrzennego, gospodarczego i społecznego oraz pośrednio ochrony środowiska (co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców).

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich założonych kierunków działań w LPR pozwala na stwierdzenie, że generalnie ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

Burmistrz Miasta Dynowa przedłożył Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu do uzgodnienia projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynowa na lata 2008-2015” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. PWIS pozytywnie zaopiniował w zakresie sanitarno-higienicznym projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynowa” uzasadniając, że Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynowa przewiduje działania inwestycyjne, które będą ingerować w środowisko głównie na etapie ich realizacji, powodując przejściowe uciążliwości. Natomiast na etapie eksploatacji zrealizowane inwestycje zasadniczo będą wpływać korzystnie na stan środowiska.

Burmistrz Miasta Dynowa zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zaopiniowanie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015”.

RDOŚ stwierdził, co następuje:

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015” przewiduje następujące działania m. in:

- modernizacja dróg i chodników osiedlowych, budowa parkingów oraz przebudowa małej architektury na terenach przyległych i termomodernizacja budynków wielorodzinnych,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzenni publicznej Osiedla Wyszyńskiego (budowa, remont dróg i chodników, remont kanalizacji deszczowej),
- rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Sikorskiego,
- remonty i renowacje istniejących zasobów mieszkaniowych,
- budowa parku wraz z boiskami sportowymi przy ul. ks. J. Ożoga,
- remont stadionu z zapleczem wraz z budową trybuny przy ul. Szkolnej w Dynowie z przeznaczeniem na kompleks sportowo-rekreacyjny.

Realizacja tego typu działań może mieć niekorzystne oddziaływanie jedynie w fazie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji i może być związane bezpośrednio z uciążliwościami powstającymi w trakcie prowadzonego procesu budowlanego. Niemniej jednak przedstawione wyżej działania ostatecznie będą miały długofalowy oraz pozytywny wpływ na środowisko. Brak realizacji wyznaczonych w projekcie Programu działań (np. Przebudowa dróg, modernizacja kanalizacji, modernizacja budynków) może spowodować pogorszenie stanu środowiska oraz warunków życia mieszkańców.

Modernizacja istniejących połączeń komunikacyjnych i poprawa nawierzchni dróg spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i hałasu komunikacyjnego na terenach zabudowanych. Docieplenie starych budynków, będzie skutkowało mniejszym zapotrzebowaniem na energię, a w konsekwencji przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

Remont kanalizacji deszczowej przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczeniem i skażeniem środowiska gruntowo-wodnego na terenie miasta Dynów.

Z uwagi na położenie geograficzne miasta Dynów oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach przedmiotowego Programu, nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym działając w oparciu o art. 54 ust. 1 i art. 57 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz 1227 ze zm.) RDOŚ zaopiniował projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008-2015” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko bez wnoszenia uwag.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI I PLANOWANE DZIAŁANIA NA REWITALIZOWANYM OBSZARZE

5.1. Obszary wymagające rewitalizacji i uzasadnienie wyboru

Obszary należy rozumieć, jako te części miasta, w których mają miejsce zaległości w działalności remontowo – modernizacyjnej obiektów, zły stan infrastruktury komunalnej, niedostatki w zakresie usług publicznych.

Rewitalizacja będzie wspierać projekty obejmujące działania mające na celu poprawę sytuacji społeczno – gospodarczej, przestrzennej i funkcjonalnej zdegradowanych obszarów, występujących na terenie Miasta Dynów. Ważnym elementem jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia się społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta poprzez szybszy wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia.

Zgodnie z wymogami zapisanymi w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego przy opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji określone muszą zostać obszary, które mają zostać poddane procesowi rewitalizacji wraz z uzasadnieniem ich wyboru. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie przygotowania Lokalnych Programów Rewitalizacji przy określaniu obszarów rewitalizacji Dynowa i przedziałów czasowych, w których proces rewitalizacji nastąpi, wzięto pod uwagę przede wszystkim poziom:

- degradacji infrastruktury technicznej i budynków,
- zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- przedsiębiorczości mieszkańców,
- bezrobocia,
- ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- wykształcenia mieszkańców,
- przestępczości.

Dodatkowymi czynnikami warunkującymi wyznaczenie poszczególnych obszarów były:

- dążenie do poprawy wizerunku miasta poprzez odnowę istniejących budynków, zagospodarowanie dotąd niewykorzystanych przestrzeni,

- dążenie do poprawy funkcjonalności komunikacyjnej miasta poprzez modernizację istniejących i budowę nowych elementów infrastruktury drogowej tj. chodników, dróg, parkingów itp.,
- troska o bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców miasta oraz środowisko naturalne,
- dbałość o zrównoważony rozwój całego miasta, pozyskiwanie nowych inwestorów, obniżenie istniejącego poziomu bezrobocia, podniesienie poziomu życia mieszkańców miasta oraz jego atrakcyjności turystycznej,
- tworzenie warunków lokalnych i infrastruktury dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym dla podniesienia kwalifikacji mieszkańców terenów zagrożonych. Szczególnie istotne będą projekty mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego,
- zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- renowacje zabudowy budynków, w tym obiektów infrastruktury społecznej,
- renowację budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym,
- poprawę ruchu kołowego, pieszego i estetyki przestrzeni publicznej,
- przebudowę i/lub remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych,
- tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości.

Kryteria dotyczące rewitalizacji:

Samorząd lokalny podczas wyznaczania obszarów wymagających rewitalizacji powinien kierować się kryteriami określonymi w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r. tj.:

a. wysokim poziomem ubóstwa i wykluczenia,
b. wysoką stopą długotrwałego bezrobocia,
c. niekorzystnymi trendami demograficznymi,
d. niskim poziomem wykształcenia, wyraźnym deficytem kwalifikacji i wysokim wskaźnikiem przerywania kształcenia,
e. wysokim poziomem przestępczości i wykroczeń,
f. szczególnie wysokim stopniem degradacji środowiska,
g. niskim wskaźnikiem prowadzenia działalności gospodarczej,
h. wysoką liczbą imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,

i. porównywalnie niskim poziomem wartości zasobu mieszkaniowego,
j. niskim poziomem wydajności energetycznej budynków.

Podstawy prawne udzielania wsparcia na rewitalizację w zakresie mieszkalnictwa

Zgodnie z art. 7 ust. 2 Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 działania związane z mieszkalnictwem mogą być zaprogramowane jako element operacji dotyczącej zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich albo w ramach osi priorytetowej w sposób szczególny dedykowanej obszarom dotkniętym lub zagrożonym degradacją fizyczną i wykluczeniem społecznym.

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 obszary objęte operacjami w zakresie mieszkalnictwa o których mowa w art.7 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 spełniają co najmniej trzy z następujących kryteriów, w tym dwa kryteria spośród tych wymienionych w lit. od a) do h):

a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
c) niekorzystne trendy demograficzne,
d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji,
e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
f) szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska,
g) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
h) wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
i) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
j) niski poziom wydajności energetycznej budynków.

Wskaźniki dotyczące kryteriów określonych w ust. 1 są gromadzone na poziomie krajowym przez Państwo Członkowskie. Wskaźniki referencyjne dla poszczególnych kryteriów są wspólnie ustalane przez Komisję i Państwa Członkowskie.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 – kwalifikowalność wydatków w zakresie mieszkalnictwa - mówi, że wyłącznie działania wymienione poniżej są kwalifikowalne na mocy art. 7 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (WE) nr1080/2006:

a) renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, tj.:
   – odnowienie następujących głównych elementów konstrukcji budynku: dachu, elewacji zewnętrznej, stolarki okiennej i drzwiowej, klatki schodowej, korytarzy

wewnętrznych/zewnętrznych, wejścia i elementy jego konstrukcji zewnętrznej, windy;

- instalacje techniczne budynku;
- działania w zakresie oszczędności energetycznej;

b) przygotowanie do użytkowania nowoczesnych, socjalnych budynków mieszkalnych dobrego standardu poprzez renowację i adaptację budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa – biorąc pod uwagę specyfikację polskich uwarunkowań rozwojowych, w szczególności na obszarach zurbanizowanych oraz możliwości dostępu do danych statystycznych obrazujących zmiany społeczno – ekonomiczne oraz stan infrastruktury mieszkaniowej, liczbę kryteriów ograniczono do następujących:

a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
c) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
d) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
e) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Wybrane kryteria charakteryzują każdą z koniecznych do uwzględniania sfer: społeczną, gospodarczą i przestrzenną (infrastrukturalna).

Tabela 23. *Tabela kryteriów, wskaźników i ich wartości referencyjnych na tle innych województw*

Kryterium	**Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia**	**Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia**	**Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń**		**Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej**	**Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego**	
Wskaźnik	**Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tyś. ludności**	**Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym**	**Liczba przestępstw na 1 tyś. ludności**	**Czyny karalne osób nieletnich na 1 tyś. nieletnich**	**Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób**	**Udział budynków bez wodociągu/ do ogólnej liczby budynków (w %)**	**Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków (w %)**
Źródło danych wyznaczenia średniej	**Dane za 2006 (RSW)**	**Dane za 2006 (RSW)**	**Dane za 2006 (RSW)**	**Dane za 2006 TEMIDA**	**Dane za 2006 (RSW)**	**Dane za 2002 (NSP)**	**Dane za 2002 (NSP)**
POLSKA	**74**	**4,7**	**33,8**	**37,4**	**9,5**	**8,0**	**84,8**
Dolnośląskie	65	4,5	41,4	76,3	10,5	2,4	86,6
Kujawsko- Pomorskie	107	5,9	32,7	27,0	9,0	4,8	86,4
Lubelskie	90	5,5	26,4	19,0	6,9	16,7	85,8
Lubuskie	104	4,7	38,4	25,7	10,5	3,4	88,1
Łódzkie	73	5,0	30,9	32,1	9,4	11,1	85,9
Małopolskie	56	3,5	32,3	32,4	8,9	6,2	81,6
Mazowieckie	70	4,7	36,6	40,2	11,8	13,7	81,0
Opolskie	55	4,1	31,2	23,6	8,9	1,8	91,2
Podkarpackie	**83**	**5,8**	**19,7**	**10,2**	**6,7**	**9,1**	**83,8**
Podlaskie	93	3,9	23,2	18,5	7,4	14,3	86,6
Pomorskie	73	4,3	41,0	48,0	10,4	2,2	80,0
Śląskie	52	3,7	39,3	41,5	9,1	2,5	88,0
Świętokrzyskie	92	6,5	32,0	22,4	8,3	15,9	85,9
Warmińsko – Mazurskie	108	6,5	34,3	33,4	7,8	6,6	89,1
Wielkopolskie	62	3,6	30,9	51,0	10,2	3,2	84,2
Zachodniopomorskie	83	5,7	35,8	57,1	12,4	2,0	86,3
Wartość dla obszarów objętych wsparciem	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie poniżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej

Zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa z dnia 9 września 2008 roku oraz zgodnie z Wytycznymi w zakresie przygotowania lokalnych programów rewitalizacji opracowanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego z dnia 28 stycznia 2009 roku obszary wsparcia w zakresie mieszkalnictwa należy wyznaczyć zgodnie poniższymi kryteriami:

- wysoki poziom ubóstwa mierzony wskaźnikiem liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności;
- wysoką stopą długotrwałego bezrobocia;
- niekorzystnymi trendami demograficznymi;
- niskim poziomem wykształcenia, wyraźnym deficytem kwalifikacji i wysokim wskaźnikiem przerywania kształcenia;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń mierzony wskaźnikiem liczby przestępstw na 1 tys. ludności lub czynów karalnych osób nieletnich na 1 tys. nieletnich;
- szczególnie wysokim stopniem degradacji środowiska;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób;
- porównywalnie niskim poziomem wartości zasobu mieszkaniowego;
- niskim poziomem wydajności energetycznej budynków.

Tabela 24. *Tabela kryteriów wyznaczania obszarów wsparcia w zakresie mieszkalnictwa w Województwie Podkarpackim*

Kryterium	**Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia**	**Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia**	**Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń**		**Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej**	**Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego**	
Wskaźnik	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. nieletnich	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków (w %)	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków (w%)
Wartość referencyjna wskaźnika dla województwa podkarpackiego	83	5,8	19,7	10,2	6,7	9,1	83,8
Wartość dla obszarów objętych wsparciem	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie poniżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej
Definicja wskaźnika	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz.593 z późn. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej	Stopę bezrobocia długotrwałego rozumie się jako stosunek liczby osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy do liczby osób w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18-59, mężczyźni 18-64)	Ilość stwierdzonych przestępstw ogółem	Ilość czynów karalnych popełnionych przez nieletnich, przy czym za nieletniego uważa się osobę, która w chwili popełnienia czynu	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Budynek wyposażony w wodociąg – budynek w którym wszystkie, bądź niektóre mieszkania posiadają kran z zimną lub ciepłą wodą (bez względu na to czy jest to zimna czy ciepła woda), lub jest on poza mieszkaniem- ale wewnątrz tego budynku np. w korytarzu. Według długości przewodów rozdzielczych doprowadzających wodę od źródła (ujęcia wody) do budynku rozróżnia się instalację jako: sieciową, urządzenie lokalne	Ilość budynków mieszkalnych powstałych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych
Rekomendowane źródła danych dla beneficjentów	Ośrodki Pomocy Społecznej	Urząd Statystyczny/Powiatowy Urząd Pracy	Komendy Policji		Urząd Statystyczny	Dane administracyjne	Dane administracyjne

Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia spełniających co najmniej trzy z pięciu kryteriów przedstawionych w powyższej tabeli.

Gmina Miejska Dynów wyznaczając obszar wsparcia w zakresie mieszkalnictwa spełniła następujące kryteria:

Wskaźnik	**Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności**	**Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób**	**Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego** **Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków (w%)**
Wartość referencyjna wskaźnika dla województwa podkarpackiego	83	6,7	83,8
Wartość dla obszaru objętego wsparciem wyznaczonego na terenie Gminy Miejskiej Dynów	**123**	**4,03**	**87,5**
Definicja wskaźnika	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz.593 z późn. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ilość budynków mieszkalnych powstałych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych
Źródła danych	Dane za 2006 r. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie	Dane za 2006 r. Ewidencja działalności gospodarczej w Dynowie	Dane za 2006 r. Rejestr gruntów i budynków prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Rzeszowie, konsultacje z właścicielami budynków

5.2. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie

5.2.1. Obszar I

Obszar I – Rynek z przyległymi ulicami: *Rynek, Dworska, Mickiewicza, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego, Zamkowa, Szkolna, Jana Pawła II, Grunwaldzka, 1-go Maja, Podwale, Łazienna, ks. J. Ożoga, Polna*

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów, organizacja pozarządowa wybrana zgodnie z obowiązujacymi wytycznymi,*
Nazwa Projektu	***Projekt 1 – Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ulice: Rynek, Dworska, Mickiewicza, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego, Zamkowa, Szkolna, Jana Pawła II, Grunwaldzka, 1-go Maja, Podwale, Łazienna, ks. J. Ożoga*
Termin realizacji	*2008 – 2011*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej rewitalizacji rynku i przyległych ulic;* - *Remont płyty Rynku;* - *Wykonanie fontanny;* - *Wykonanie stylowego oświetlenia na terenie Obszaru I;* - *Zaprojektowanie i urządzenie zieleni na terenie Obszaru I;* - *Zaprojektowanie i wykonanie małej architektury (ławki, kosze, tablice ogłoszeniowe, itp.);* - *Monitoring ulic;* - *Remont studni głębinowej;* - *Remont dróg i chodników przy ulicach: Rynek, Dworska, Mickiewicza, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego, Zamkowa, Łazienna, Podwale – utworzenie i oznakowanie ścieżek spacerowych;* - *Remont chodnika na skarpie przy ul. Zamkowej;* - *Remont schodów terenowych pomiędzy ulicami Kazimierza Wielkiego a Łazienną;* - *Budowa parkingów przy ul. Jana Pawła II;* - *Remont parkingu przy ul. Krzywej;* - *Budowa parkingów przy ul. Zamkowej, Podwale;* - *Budowa kładki przez rzekę Dynówkę;* - *Remont kanalizacji deszczowej w Obszarze I;* - *Przebudowa dachu na budynku Urzędu Miejskigo;* - *Wykonanie elewacji budynku Urzędu Miejskiego;* - *Remont szaletów miejskich;* - *Opracowanie projektu rewitalizacji parku;* - *Wykonanie w parku alejek, ławeczek, oświetlenia i ogrodzenia;* - *Budowa kortów tenisowych i boiska sportowego;* - *Budowa placu zabaw dla dzieci;* - *Usunięcie samosiejek i zakrzaczeń oraz nasadzenie zieleni w parku;* - *Remont zabytkowego budynku (m. in. termomodernizacja i wykonanie elewacji).* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta Dynowa i zwiększy jego atrakcyjność turystyczną. Rynek i nowo powstały park miejski stanie się miejscem odpoczynku i rekreacji nie tylko dla mieszkańców Dynowa, ale i dla potencjalnych turystów. Odnowione centrum miasta będzie*

	zachętą do prowadzenia usługowej działalności gospodarczej. Realizacja projektu wpłynie pozytywnie również na rozwój turystyki w mieście oraz na ożywienie społeczno – gospodarcze obszaru objętego projektem rewitalizacyjnym. ***Uzasadnienie wyboru** – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Rozwój turystyki i kultury* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa bezpieczeństwa, estetyki i funkcjonalności obszaru*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	10000000,00	*111664,72*	*67000,00*	*4910 667,64*	*4910 667,64*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*				
Nazwa Projektu	***Projekt 2: Remont i wyposażenie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Szkolna*				
Termin realizacji	*2010 – 2015*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Termomodernizacja i remont dachu na budynku OSP;* - *Odnowienie elewacji budynku;* - *Wymiana podłóg i terakoty;* - *Wymiana okien;* - *Remont sanitariatów;* - *Remont sali widowiskowej;* - *Remont instalacji technicznych;* - *Utworzenie punktu widokowego na wieży budynku OSP.* ***Cel projektu:** Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, w szczególności w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a co za tym idzie poprawa jakości życia mieszkańców. Dodatkowym celem będzie aktywizacja kulturalno – edukacyjna, w szczególności dzieci i młodzieży, korzystających z pomieszczeń w budynku OSP w ramach warsztatów bądź innych wydarzeń kulturalnych.* ***Uzasadnienie wyboru** – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Aktywizacja społeczna* - *Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych (bezrobotni, niepełnosprawni, dzieci i młodzież z rodzin patologicznych)*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	500000,00	*125000,00*	*125000,00*	*125000,00*	*125000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*				

Główny realizator Projektu	*Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku*
Nazwa Projektu	***Projekt 3: – Modernizacja dróg i chodników osiedlowych, budowa parkingów oraz przebudowa małej architektury na terenach przyległych /ławki, kosze na odpady, place zabaw, przebudowa terenów zielonych/ i termomodernizacja budynków wielorodzinnych***
Miejsce realizacji	*Osiedla mieszkaniowe przy ul. Grunwaldzkiej, 1-go Maja, ul.*

<table>
<tr><td>(dokładna lokalizacja)</td><td colspan="3">Mickiewicza w Dynowie</td></tr>
<tr><td>Termin realizacji</td><td colspan="3">2010 – 2011</td></tr>
<tr><td>Opis Projektu</td><td colspan="3">Opis projektu:
- Remonty i modernizacje osiedlowych dróg, chodników, schodów, parkingów oraz placów zabaw;
- Zagospodarowanie terenów zielonych;
- Termomodernizacja budynków wielorodzinnych z wymianą sieci cieplnej na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej.
Cel projektu: Osiedla spółdzielcze są integralną częścią miasta i zmiana aktualnego stanu tej infrastruktury spowoduje szereg korzystnych oddziaływań na szerszą grupę społeczną. Obecne chodniki, schody i parkingi nie zapewniają pełnej możliwości poruszania się osobom niepełnosprawnym, a zablokowane drogi utrudniać mogą akcję ratowniczą. Koniecznością więc staje się budowa nowych parkingów osiedlowych przystosowanych również dla osób niepełnosprawnych a zablokowane. Przebudowa placów zabaw przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa bawiących się dzieci i estetyki osiedli. Realizacja projektu wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców, poprawi estetykę przestrzenną miasta.Projekt będzie realizował działanie typu „Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych”. Spółdzielcze budynki wielorodzinne w Dynowie nie spełniają aktualnych norm w zakresie izolacyjności cieplnej. Niezbędnym staje się więc wykonanie modernizacji elewacji z docieplenieм ścian i stropów, a także wymiana osiedlowego ciepłociągu na nowoczesny wykonany z rur preizolowanych.
Uzasadnienie – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:
- Poprawa stanu infrastruktury komunikacyjnej Dynowa
- Poprawa estetyki przestrzennej miasta
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Poprawa bezpieczeństwa przechodniów w wyniku wyremontowania chodników i schodów
- Przystosowanie infrastruktury dla osób niepełnosprawnych
- Wzrost atrakcyjności lokali handlowych, powstawanie nowych punktów usługowych</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Szacunkowy koszt Projektu (w zł)</td><td>Ogółem</td><td>2010</td><td>2011</td></tr>
<tr><td>1705750,00</td><td>705750,00</td><td>1000000,00</td></tr>
<tr><td>Źródła finansowania</td><td colspan="3">– Środki Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku
– Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast</td></tr>
</table>

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*				
Nazwa Projektu	***Projekt 4: Rewitalizacja zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego wraz z zabytkową kaplicą w Dynowie***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Grunwaldzka, ul. 1-go Maja*				
Termin realizacji	*2012 – 2015*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** – *Remont ogrodzenia zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego;* – *Remont zabytkowej kaplicy.* – *Remont alejek;* – *Budowa parkingu obok cmentarza;* – *Zaprojektowanie i nasadzenie zieleni na cmentarzu.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę wizerunku miasta, zapewnienie ochrony zabytkom.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa estetyki i wizerunku miasta;*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	900000,00	*200000,00*	*200000,00*	*200000,00*	*300000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*				

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*			
Nazwa Projektu	***Projekt 5: Budowa miejskiego placu zabaw dla dzieci i boiska dla młodzieży przy ul. 1-go Maja;***			
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. 1-go Maja*			
Termin realizacji	*2013 – 2015*			
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Zaprojektowanie, budowa i wyposażenie placu zabaw dla dzieci* - *Budowa boiska wielofunkcyjnego dla młodzieży (boisko do siatkówki, koszykówki, piłki nożnej, jazdy na łyżworolkach)* - *Zaprojektowanie i nasadzenie zieleni na terenie placu* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki i wizerunku miasta, zwiększy atrakcyjność turystyczną Dynowa, poprawi jakość życia mieszkańców. Przyczyni się również do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru objętego programem rewitalizacji. Obszar ten stanie się również miejscem odpoczynku i rekreacji nie tylko dla mieszkańców Dynowa, ale i dla potencjalnych turystów.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Rozwój turystyki i kultury*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2013*	*2014*	*2015*
	600000,00	*200000,00*	*200000,00*	*200000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*			

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. Zamkowa 2 Dynów*					
Nazwa Projektu	***Projekt 6: Renowacja części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Zamkowa 2 Dynów;***					
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Zamkowa 2*					
Termin realizacji	*2008 – 2012*					
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Docieplenie ścian i wykonanie elewacji budynku* - *Remont instalacji technicznych budynku* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa standardu życia mieszkańców* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Ekologia*					
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
	69340,00	*8340,00*	*25000,00*	*15000,00*	*15000,00*	*6000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*					

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kazimierza Wielkiego 1*				
Nazwa Projektu	***Projekt 7: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 1”***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Kazimierza Wielkiego*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Wymiana dachu, rynien i okucia* - *Remont kominów* - *Remont klatek schodowych i ocieplenie budynku* - *Wymiana instalacji technicznej* - *Zagospodarowanie podłoża obejścia bloku i terenu zieleni przy budynku* - *Zaprojektowanie placu zabaw* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	305000,00	*60000,00*	*150000,00*	*90000,00*	*5000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa „Kazimierza Wielkiego 3" Dynów*				
Nazwa Projektu	***Projekt 8: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 3"***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Kazimierza Wielkiego 3*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont kominów, rynien i obróbki blacharskiej* - *Docieplenie ścian i wykonanie elewacji budynku* - *Remont i ocieplenie dachu,* - *Wymiana instalacji technicznej* - *Remont klatek schodowych* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku* - *Modernizacja drogi dojazdowej i chodnika* - *Przebudowa małej architektury na terenach przyległych (plac zabaw, ławki, śmietniki)* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	311000,00	*11000,00*	*170000,00*	*90000,00*	*40000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości ul. Handlowa 5*
Nazwa Projektu	***Projekt 9: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 5"***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Handlowa 5*
Termin realizacji	*2008 - 2011*
Opis Projektu	*Opis projektu:* - *Remont kominów, rynien i obróbki blacharskiej* - *Docieplenie i izolacja ścian, wykonanie elewacji budynku* - *Remont i ocieplenie dachu,* - *Remont instalacji technicznej* - *Remont klatek schodowych* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku* - *Wykonanie płytki odbojowej przy budynku* - *Zagospodarowanie podłoża obejścia bloku i terenu zieleni przy budynku* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.*

	Uzasadnienie *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	280000,00	*25000,00*	*160000,00*	*80000,00*	*15000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. Handlowa 10*				
Nazwa Projektu	***Projekt 10: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 10”***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Handlowa 10*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont kominów, rynien i obróbki blacharskiej* - *Docieplenie i izolacja ścian, wykonanie elewacji budynku* - *Remont i ocieplenie dachu,* - *Remont instalacji technicznej* - *Remont klatek schodowych* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku* - *Wykonanie płytki odbojowej przy budynku* - *Zagospodarowanie podłoża obejścia bloku i terenu zieleni przy budynku* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	110000,00	*4500,00*	*60000,00*	*40000,00*	*3500,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. Handlowa 14*				
Nazwa Projektu	***Projekt 11: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 14”***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Handlowa 14*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont kominów, rynien i okuć* - *Docieplenie i izolacja ścian, wykonanie elewacji budynku* - *Remont i ocieplenie dachu,* - *Remont instalacji technicznej* - *Remont klatek schodowych* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	120 000,00	*6 000,00*	*80 000,00*	*30 000,00*	*4 000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 1A w Dynowie*
Nazwa Projektu	***Projekt 12: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 1A”***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Mickiewicza 1A*
Termin realizacji	*2008 - 2012*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Docieplenie ścian, wykonanie elewacji budynku* - *Remont i ocieplenie dachu* - *Remont kominów i rynien* - *Remont instalacji technicznej* - *Remont klatki schodowej* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych* *w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*

Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
	170 000,00	*10 200,00*	*65 000,00*	*40 500,00*	*30 300,00*	*24 000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*					

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 12*					
Nazwa Projektu	***Projekt 13: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 12”***					
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Mickiewicza 12*					
Termin realizacji	*2008 - 2012*					
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Docieplenie ścian, wykonanie elewacji budynku* - *Wymiana dachu i remont kominów* - *Remont instalacji technicznej* - *Remont korytarzy, schodów* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*					
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
	260000,00	*4000,00*	*165000,00*	*50500,00*	*30500,00*	*10000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*					

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 18*
Nazwa Projektu	***Projekt 14: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 18***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Mickiewicza 18*
Termin realizacji	*2009 - 2011*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont dachu, kominów;* - *Likwidacja pęknięć ścian budynku i ich zabezpieczenie;* - *Docieplenie i izolacja ścian budynku;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont korytarzy i klatki schodowej,* - *Wymiana płytki odbojowej przy budynku;* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych i okien strychowych w budynku;* - *Remont pomieszczeń gospodarczych przy budynku.*

	Cel projektu: *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2009*	*2010*	*2011*
	280000,00	*170000,00*	*100000,00*	*10000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1* – *Rewitalizacja miast*			

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 26*				
Nazwa Projektu	***Projekt 15: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 26***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Mickiewicza 26*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Wymiana dachu, remont kominów;* - *Docieplenie budynku, wykonanie elewacji ścian;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont klatki schodowej, korytarzy i schodów;* - *Wymiana płytki odbojowej przy budynku i zagospodarowanie podłoża podwórza;* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	270000,00	*2000,00*	*130000,00*	*120000,00*	*18000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 28*				
Nazwa Projektu	***Projekt 16: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 28***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Mickiewicza 28*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Wymiana dachu, remont kominów;* - *Docieplenie budynku, wykonanie elewacji ścian;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont schodów i przejścia balkonowego zewnętrznego;* - *Wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku;* - *Remont pomieszczeń gospodarczych przy budynku;* - *Izolacja ścian zawilgoconych i zagospodarowanie podłoża podwórza* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	270000,00	*4000,00*	*150000,00*	*100000,00*	*16000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 - Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. Rynek 5 36 – 065 Dynów*
Nazwa Projektu	***Projekt 17: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Rynek 5”***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. Rynek 5*
Termin realizacji	*2009 - 2011*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Wymiana dachu,* - *Remont kominów, rynien i obróbki blacharskiej;* - *Docieplenie budynku, odwilgocenie ścian i wykonanie elewacji ścian;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont korytarzy wraz ze schodami oraz wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku;* - *Przebudowa małej architektury na terenach przyległych (ławki, śmietniki, plac zabaw).* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność*

	energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku. ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2009*	*2010*	*2011*
	350000,00	*50000,00*	*150000,00*	*150000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 Rewitalizacja miast*			

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa „Ożoga 6”*				
Nazwa Projektu	***Projekt 18: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Ożoga 6***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. ks. J. Ożoga 6*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont kominów, rynien i obróbki blacharskiej;* - *Remont dachu;* - *Docieplenie budynku i wykonanie elewacji ścian;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont klatek schodowych oraz wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku;* - *Przebudowa małej architektury na terenach przyległych do budynku (plac zabaw, urządzenie zieleni, ławki, śmietniki).* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	191000,00	*1000,00*	*80000,00*	*80000,00*	*30000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	*Wspólnota Mieszkaniowa ul. ks. J. Ożoga 30 A*				
Nazwa Projektu	***Projekt 19: Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Ożoga 30 A***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Rynek Miasta, ul. ks. J. Ożoga 30 A*				
Termin realizacji	*2008 - 2011*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Remont kominów wentylacyjnych (zaprojektowanie i wykonanie dodatkowych kominów spalinowych);* - *Ocieplenie budynku, wykonanie elewacji ścian;* - *Wymiana instalacji technicznej;* - *Remont klatek schodowych oraz wymiana stolarki w częściach wspólnych budynku;* - *Modernizacja drogi dojazdowej i placu przed garażami* - *Przebudowa małej architektury (ławki, śmietniki, boisko sportowe, plac zabaw).* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie na poprawę estetyki budynku, a tym samym wizerunku miasta. Pozwoli osiągnąć oszczędność energetyczną poprzez docieplenie ścian. Wyeliminuje awarię instalacji technicznych w budynku.* ***Uzasadnienie*** *- aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa wizerunku i estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa standardu życia mieszkańców i oszczędności energetycznej* - *Usunięcie wszelkich awarii instalacji technicznej w budynku*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*
	290000,00	*60000,00*	*90000,00*	*130000,00*	*10000,00*
Źródła finansowania	– *Środki wspólnoty mieszkaniowej* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Główny realizator Projektu	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta
Nazwa Projektu	***Projekt 20: Poprawa standardu życia w przyjaznych warunkach i dostępności infrastruktury w mieście Dynów dla osób starszych, somatycznie chorych i niepełnosprawnych***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*Dom Pogodnej Starości im. św. Brata Alberta, ul. ks. J. Ożoga 12a*
Termin realizacji	*2008 - 2014*
Opis Projektu	***Opis stanu istniejącego:*** *Dom był budowany w latach 1980 – 1992 i przeznaczony do zamieszkania osób starszych. W 2001 roku został opracowany program naprawczy do standardu obowiązujących podstawowych usług świadczonych przez domy pomocy społecznej, który jest realizowany w miarę zdobytych środków finansowych.* *W związku ze zmianami przepisów i stawiania coraz większych wymagań w prowadzeniu tego typu domów niezbędne są dodatkowe środki finansowe.*

	Cele projektu *to: zabezpieczenie poziomu życia mieszkańców domu na odpowiednim standardzie, kompleksowe zagospodarowanie otoczenia domu, zapewnienie warunków do rozwoju osobowości i integracji z lokalną społecznością.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Poprawa jakości życia mieszkańców w podeszłym wieku, somatycznie chorych i niepełnosprawnych* - *Wyrównanie szans środowisk* - *Poprawa estetyki miasta*						
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2008*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013-2015*
	944348,00	*138348,00*	*285000,00*	*140000,00*	*206000,00*	*140000,00*	*35000,00*
Źródła finansowania	– *Środki Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta* – *Zewnętrzne środki pomocowe, Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*						

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*			
Nazwa Projektu	***Projekt 21: Budowa parku wraz z placem zabaw dla dzieci i boiskami sportowymi przy ul. ks. J. Ożoga***			
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. ks. J. Ożoga*			
Termin realizacji	*2013 – 2015*			
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie projektu technicznego;* - *Budowa placu zabaw dla dzieci wyposażonego w urządzenia typu piaskownice, huśtawki, zjeżdżalnie, itp. posiadające certyfikat;* - *Zaprojektowanie i wykonanie zieleni;* - *Wykonanie ławeczek i ścieżek spacerowych;* - *Wykonanie stylowego oświetlenia;* - *Budowa boisk sportowych (m.in. do siatkówki, koszykówki itp.);* - *Wykonanie trybun (ławeczek) przy boiskach;* - *Budowa kortów tenisowych wyposażonych w wypożyczalnię sprzętu;* - *Wykonanie ogrodzenia;* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki i wizerunku miasta, zwiększy atrakcyjność turystyczną Dynowa, poprawi jakość życia mieszkańców. Przyczyni się również do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru objętego programem rewitalizacji. Obszar ten stanie się również miejscem odpoczynku i rekreacji nie tylko dla mieszkańców Dynowa, ale i dla potencjalnych turystów.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Rozwój turystyki i kultury*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2013*	*2014*	*2015*
	600000,00	*200000,00*	*200000,00*	*200000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*			

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*			
Nazwa Projektu	***Projekt 22: Remont stadionu z zapleczem wraz z budową trybuny przy ul. Szkolnej w Dynowie z przeznaczeniem na kompleks sportowo – rekreacyjny***			
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Szkolna*			
Termin realizacji	*2013 – 2015*			
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Remont budynku socjalno - administracyjnego;* - *Remont ogrodzenia kompleksu sportowo - rekreacyjno;* - *Utwardzenie terenu stadionu – dla wjazdu służb ratowniczych;* - *Wykonanie odwodnienia obwodowego płyty boiska i pól bramkowych;* - *Budowa nowej trybuny;* - *Remont oświetlenia stadionu;* - *Wyposażenie boiska;* - *Wykonanie odcinków instalacji sanitarnej podziemnej oraz instalacji do podlewania murawy boiska* - *Wykonanie miejsca rekreacji i zabaw dla małych dzieci z opiekunami.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki Dynowa, zwiększy atrakcyjność turystyczną miasta. Przyczyni się również do ożywienia społeczno – gospodarczego mieszkańców, a jednocześnie zapobiegnie powstawaniu patologiom społecznym poprzez zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu* - *Rozwój turystyki i kultury* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2013*	*2014*	*2015*
	974005,58	*324668,53*	*324668,53*	*324668,52*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*			

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*
Nazwa Projektu	***Projekt 23: Budowa Miejskiego Domu Kultury w Dynowie przy ul. ks. J. Ożoga***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. ks. J. Ożoga*
Termin realizacji	*2013 – 2015*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa i wyposażenie Miejskiego Domu Kultury z salą widowiskową;* - *Wykonanie ogrodzenia wokół nowopowstałego obiektu;* - *Zaprojektowanie i urządzenie zieleni.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu przyczyni się do ożywienia społeczno – gospodarczego mieszkańców, a jednocześnie zapobiegnie powstawaniu patologiom społecznym poprzez zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży.* *Wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki Dynowa oraz zwiększy atrakcyjność turystyczną miasta.*

	***Uzasadnienie** – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Rozwój turystyki i kultury* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2013*	*2014*	*2015*
	1200000,00	*400000,00*	*400000,00*	*400000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*			

Główny realizator Projektu	*Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Dynowie, ul. ks. Józefa Ożoga 8, 36-065 Dynów*				
Nazwa Projektu	***Projekt 24: Poprawa wizerunku miasta przez rewitalizację zabytkowej zabudowy kościoła pw. św. Wawrzyńca w Dynowie***				
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Mickiewicza*				
Termin realizacji	*2009 – 2012*				
Opis Projektu	***Opis projektu:*** *Zabytkowy zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca w Dynowie w skład którego wchodzą: murowany kościół z 1604-1617 r., murowana dzwonnica z k. XVIII w., brama ok. 1663 r., murowane ogrodzenie z XIX w.* *Zakres rzeczowy projektu obejmuje:* – *Remont dachu kościoła i dzwonnicy z wymianą pokrycia dachowego,* – *Malowanie elewacji kościoła,* – *Remont ogrodzenia,* – *Renowacja bramy,* – *Pełna konserwacja zabytkowego drewnianego i kamiennego wyposażenia kościoła,* – *Wykonanie monitoringu obiektów,* – *Ocieplenie kościoła poprzez wykonanie nowych i wykonanie dodatkowych (podwójnych) okien* ***Cel projektu:*** – *Poprawa wizerunku zabytkowego zespołu koscioła,* – *Zachowanie dziedzictwa kulturowego,* – *Zabezpieczenie przed dewastacją, kradzieżą, zniszczeniami technicznymi,* ***Uzasadnienie** – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Rozwój turystyki i kultury* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Zachowanie dziedzictwa kulturowego*				
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*
	2125000,00	*20000,00*	*230000,00*	*1250000,00*	*1000000,00*
Źródła finansowania	– *Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Dynowie* – *Zewnętrzne środki pomocowe, RPO WP na lata 2007-2013, Oś priorytetowa VII – Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 7.1 – Rewitalizacja miast*				

Rynek wraz z pomnikiem Władysława Jagiełły oraz układ urbanistyczny ulic wpisany jest do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Powyższy obszar pełni głównie funkcje usługowo – mieszkaniowe. Liczne kamienice znajdujące się przy rynku zamieszkiwane są przez dużą grupę osób. Rynek miasta pełni również funkcje rekreacyjną. Jest miejscem spotkań i odpoczynku dla wielu ludzi. Funkcja rekreacyjna rynku jest bardzo zmarginalizowana, głównie przez obecność parkingu na płycie rynku. Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji tego obszaru jest przede wszystkim przeniesienie parkingu poza płytę Rynku, wyremontowanie płyty Rynku, a także renowacja przyległych zabytkowych kamieniczek oraz poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznej.
Omawiany obszar pełni funkcje mieszkaniowe, ponieważ jest jednym z większych osiedli mieszkaniowych miasta. Pełni również funkcję usługowe i przemysłowe. Jest terenem skupiającym część lokalnych przedsiębiorstw.

Na potrzeby Programu dla powyższego obszaru zawierającego projekty z zakresu mieszkalnictwa wybrano trzy następujące kryteria, które obrazują negatywne zjawiska występujące na obszarze wymagającym wsparcia i odpowiadające im wskaźniki oraz obliczono ich wartości:

- **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia** / Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności: dane za 2006 rok uzyskane z MOPS, powyżej wartości referencyjnej tj. **123 osoby**

- **Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej** / Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób: dane za 2006 rok uzyskane z Ewidencji działalności gospodarczej, poniżej wartości referencyjnej tj. **4,03**

- **Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego** / Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989/ do ogólnej liczby budynków (w%): dane za 2002 rok w oparciu o dane administracyjne, powyżej wartości referencyjnej tj. **87,5 %.**

Dla pozostałych projektów przyjęto kryterium i odpowiadający mu wskaźnik:

- **Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń** / Liczba przestępstw na 1 tys. ludności: dane za 2006 rok uzyskane z Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie – Posterunek Policji w Dynowie, powyżej średniej liczby przestępstw na terenie całego miasta tj. **14** przestępstw na 1 tys. ludności.

Na podstawie danych za 2006 r. uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie – Posterunek Policji w Dynowie obliczono średnią liczbę przestępstw na terenie całego miasta, która wynosi 12 przestępstw na 1 tys. ludności. Do obliczenia powyższego

wskaźnika przyjęto dane za 2006 r. dotyczące liczby ludności zamieszkującej Obszar I tj. 2976 oraz liczbę przestępstw popełnionych na omawianym obszarze tj. 42.

Na opisywanym terenie występuje kumulacja negatywnych zjawisk, takich jak ubóstwo i wykluczenie, niski poziom prowadzenia działalności gospodarczej, wysoki poziom przestępczości i wykroczeń oraz bardzo niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego i infrastruktury.

5.2.2. Obszar II

Obszar II – ulice: Piłsudskiego, Zielona, Wąska, Strażacka, Plebańska, Sienkiewicza, Konopnickiej, Skargi, Sobieskiego, Słowackiego, Matejki, Witosa, Wuśki, Głęboka, Kolejowa, Karolówka, Jaklów, Rogozów, Gruntowa, Żurawiec, Kaniowiec

Główny realizator Projektu	*Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych ul. Godebskiego 2E, 62-800 Kalisz, Przeworska Kolej Wąskotorowa, Starostwo Powiatowe w Przeworsku, Gmina Miejska Dynów,*						
Nazwa Projektu	***Projekt 1: Rewitalizacja zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej w granicach administracyjnych miasta***						
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Kolejowa,*						
Termin realizacji	*2010 – 2015*						
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej rewitalizacji zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej;* - *Remont budynków i infrastruktury związanej z kolejką wąskotorową;* - *Remont części wspólnych zabytkowego budynku mieszkalnego;* - *Zapewnienie ochrony zabytków;* - *Stworzenie warunków do organizacji wystaw, spektakli, spotkań kulturalnych;* - *Zagospodarowanie nieużytkowanych budynków.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki i wizerunku Dynowa, zwiększy atrakcyjność turystyczną miasta, poprawi jakość życia mieszkańców. Przyczyni się również do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru objętego programem rewitalizacji.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Rozwój turystyki i kultury* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych (bezrobotni, niepełnosprawni)*						
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	370000,00	*70000,00*	*60000,00*	*60000,00*	*60000,00*	*60000,00*	*60000,00*
Źródła finansowania	– *Środki Stowarzyszenia Kolejowych Przewozów Lokalnych* – *Środki finansowe Starostwa Powiatowego w Przeworsku* – *Środki finansowe Gminy Miejskiej Dynów* – *Zewnętrzne środki pomocowe*						

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*						
Nazwa Projektu	***Projekt 2: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Zabrama wraz z przyległymi ulicami w Dynowie***						
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ulice: Piłsudskiego, Wąska, Wuśki, Głęboka, Rogozów, Jaklów, Kolejowa*						
Termin realizacji	*2010 – 2015*						
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Budowa/remont dróg i chodników;* - *Remont/budowa oświetlenia.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta Dynów, poprawi warunki bytowe i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa estetyki przestrzeni miasta* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa stanu infrastruktury technicznej miasta*						
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	2000000,00	*100000,00*	*250000,00*	*200000,00*	*250000,00*	*600000,00*	*600000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*						

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*					
Nazwa Projektu	***Projekt 3: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Wyszyńskiego***					
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ulice: Sobieskiego, Sienkiewicza, Matejki, Konopnickiej, Skargi, Słowackiego, Witosa*					
Termin realizacji	*2009 – 2015*					
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa/ remont dróg i chodników;* - *Budowa/remont oświetlenia;* - *Remont kanalizacji deszczowej.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta, poprawi warunki bytowe mieszkańców i ich bezpieczeństwa publicznego.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Poprawa stanu infrastruktury technicznej miasta* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego.*					
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013-2015*
	1000000,00	*10000,00*	*50000,00*	*200000,00*	*240000,00*	*500000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*					

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*					
Nazwa Projektu	***Projekt 4: Remont dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Karolówka i przyległych***					
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ulice: Karolówka, Gruntowa, Kaniowiec, Żurawiec*					
Termin realizacji	*2009 – 2015*					
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa/remont dróg i chodników;* - *Remont/budowa oświetlenia.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta, poprawi warunki bytowe mieszkańców i ich bezpieczeństwa publicznego.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa estetyki przestrzeni miasta* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa stanu infrastruktury technicznej*					
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2009*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*
	2600000,00	*100000,00*	*500000,00*	*500000,00*	*500 000,00*	*1000000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*					

Obszar zabudowany pełniący funkcje mieszkaniowe i rekreacyjne ze względu na lokalizację dworca kolejki wąskotorowej.

Dla projektów w Obszarze II przyjęto kryterium i odpowiadający mu wskaźnik:

- **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia** / Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności: dane za 2006 rok uzyskane z MOPS, tj. 164 osoby na 1 tys. ludności

Na podstawie danych za 2006 r. uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie obliczono średnią liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na terenie całego miasta, która wynosi 163 osoby na 1 tys. ludności. Do obliczenia powyższego wskaźnika przyjęto dane za 2006 r. dotyczące liczby ludności zamieszkującej Obszar II tj. 1170 oraz liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na omawianym obszarze tj. 192.

5.2.3. Obszar III

Obszar III – Osiedle Przedmieście: Podgórska, Źródlana, Pawia, Działowa, Graniczna, Igioza, Stawiska, Bławatkowa, Węgierska, Sikorskiego, Potok

<table>
<tr><td>Główny realizator Projektu</td><td colspan="8">Gmina Miejska Dynów</td></tr>
<tr><td>Nazwa Projektu</td><td colspan="8">Projekt 1: Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Sikorskiego wraz z zakupem samochodu strażackiego</td></tr>
<tr><td>Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)</td><td colspan="8">ul. Sikorskiego</td></tr>
<tr><td>Termin realizacji</td><td colspan="8">2009 – 2015</td></tr>
<tr><td>Opis Projektu</td><td colspan="8">Opis projektu:
- Opracowanie dokumentacji technicznej;
- Rozbudowa budynku OSP;
- Roboty sanitarne (instalacje wewnętrzne, przyłącza kanalizacji sanitarnej i deszczowej);
- Instalacje elektryczne wewnętrzne;
- Termomodernizacja i remont dachu na budynku OSP;
- Odnowienie elewacji budynku;
- Wymiana podłóg i terakoty;
- Wymiana okien;
- Budowa sanitariatów;
- Budowa garaży;
- Remont placu manewrowego;
- Wykonanie ogrodzenia;
- Zakup samochodu strażackiego.
Cel projektu: Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa publicznego, w szczególności w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a co za tym idzie poprawa jakości życia mieszkańców. Dodatkowym celem będzie aktywizacja kulturalno – edukacyjna, w szczególności dzieci i młodzieży, korzystających z pomieszczeń w budynku OSP w ramach warsztatów bądź innych wydarzeń kulturalnych.
Uzasadnienie – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Aktywizacja społeczna
- Wyrównanie szans środowisk marginalizowanych (bezrobotni, niepełnosprawni, dzieci i młodzież z rodzin patologicznych)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Szacunkowy koszt Projektu (w zł)</td><td>Ogółem</td><td>2009</td><td>2010</td><td>2011</td><td>2012</td><td>2013</td><td>2014</td><td>2015</td></tr>
<tr><td>1500000,00</td><td>100000,00</td><td>100000,00</td><td>100000,00</td><td>300000,00</td><td>300000,00</td><td>300000,00</td><td>300000,00</td></tr>
<tr><td>Źródła finansowania</td><td colspan="8">– Budżet Gminy
– Zewnętrzne środki pomocowe</td></tr>
</table>

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*						
Nazwa Projektu	***Projekt 2: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na Przedmieściu Dynowskim w Dynowie***						
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ulice: Sikorskiego, Pawia, Działowa, Igioza, Graniczna, Podgórska, Źródlana, Gajowa, Zarzeki, Potok, Stawiska*						
Termin realizacji	*2010 – 2015*						
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa/remont dróg i chodników;* - *Budowa/remont oświetlenia.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta, poprawi warunki bytowe mieszkańców i ich bezpieczeństwa publicznego.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa estetyki przestrzeni miasta* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa stanu infrastruktury technicznej.*						
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2010*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	1000000,00	*100000,00*	*100000,00*	*200000,00*	*200000,00*	*200000,00*	*200000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*						

Obszar zabudowany pełniący funkcje mieszkaniową, usługową i rekreacyjną.

Dla projektów w Obszarze III przyjęto kryterium i odpowiadający mu wskaźnik:

- **Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej** / Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób: dane za 2006 rok uzyskane z Ewidencji działalności gospodarczej, tj. **4,89 podmioty gospodarki narodowej na 100 osób**

Na podstawie danych za 2006 r. uzyskanych z Ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miejskiego w Dynowie obliczono średnią liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób na terenie całego miasta, która wynosi 5,72 podmioty na 100 osób. Do obliczenia powyższego wskaźnika przyjęto dane za 2006 r. dotyczące liczby ludności zamieszkującej Obszar III tj. 920 oraz liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób na omawianym obszarze tj. 45.

5.2.4. Obszar IV

Obszar IV – Osiedle Bartkówka

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*					
Nazwa Projektu	***Projekt 1: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Bartkówka***					
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Bartkówka*					
Termin realizacji	*2011 – 2015*					
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa/remont dróg i chodników;* - *Remont/budowa oświetlenia.* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki miasta, poprawi warunki bytowe mieszkańców i ich bezpieczeństwa publicznego.* ***Uzasadnienie*** *– aspekty, które wpłynęły na wybór projektu do realizacji:* - *Poprawa estetyki przestrzeni miasta* - *Poprawa bezpieczeństwa publicznego* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa stanu infrastruktury technicznej*					
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2011*	*2012*	*2013*	*2014*	*2015*
	1000000,00	*250000,00*	*250000,00*	*250000,00*	*250000,00*	*250000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*					

Główny realizator Projektu	*Gmina Miejska Dynów*
Nazwa Projektu	***Projekt 2: Budowa boisk sportowych przy ul. Bartkówka***
Miejsce realizacji (dokładna lokalizacja)	*ul. Bartkówka*
Termin realizacji	*2013 – 2015*
Opis Projektu	***Opis projektu:*** - *Opracowanie dokumentacji technicznej;* - *Budowa boisk sportowych (m.in. do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, piłki nożnej itp.);* - *Wykonanie trybun (ławeczek) przy boiskach;* - *Wykonanie oświetlenia;* - *Wykonanie ogrodzenia;* ***Cel projektu:*** *Realizacja projektu wpłynie pozytywnie na poprawę estetyki i wizerunku miasta, zwiększy atrakcyjność turystyczną Dynowa, poprawi jakość życia mieszkańców. Przyczyni się również do ożywienia społeczno – gospodarczego obszaru objętego programem rewitalizacji. Obszar ten stanie się również miejscem odpoczynku i rekreacji nie tylko dla mieszkańców Dynowa, ale i dla potencjalnych turystów.*

	***Uzasadnienie** – aspekty, które wpłynęły na wybór projektu:* - *Poprawa jakości życia mieszkańców* - *Poprawa estetyki przestrzennej miasta* - *Rozwój turystyki i kultury*			
Szacunkowy koszt Projektu (w zł)	*Ogółem*	*2013*	*2014*	*2015*
	600000,00	*230000,00*	*200000,00*	*170000,00*
Źródła finansowania	– *Budżet Gminy* – *Zewnętrzne środki pomocowe*			

Obszar zabudowany pełniący funkcje mieszkaniową i usługową.

Dla projektów w Obszarze IV przyjęto kryterium i odpowiadający mu wskaźnik:

- **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia** / Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności: dane za 2006 rok uzyskane z MOPS, tj. **297 osób na 1 tys. ludności**

Na podstawie danych za 2006 r. uzyskanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dynowie obliczono średnią liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na terenie całego miasta, która wynosi 163 osoby na 1 tys. ludności. Do obliczenia powyższego wskaźnika przyjęto dane za 2006 r. dotyczące liczby ludności zamieszkującej Obszar IV tj. 894 oraz liczbę osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na omawianym obszarze tj. 266.

5.3. Cele i zadania zmierzające do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizowanym

Jednym z nadrzędnych celów realizacji zadań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest podniesienie standardu życia mieszkańców Dynowa. Proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów miasta, na których zdiagnozowano sytuacje kryzysowe, obejmuje między innymi zagospodarowanie wolnych przestrzeni i obiektów, tak by przywrócić tym obszarom ich pierwotne funkcje lub znaleźć nowe rozwiązania.

Celem Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zatem kompleksowa odnowa przestrzenna, gospodarcza, ekologiczna i społeczna wyznaczonych do rewitalizacji obszarów miasta.

Dzięki rewitalizacji miasta wzrośnie jego atrakcyjność co przyczyni się do ograniczenia niekorzystnych trendów migracyjnych.

Zadania zmierzające do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizowanym rozpatrywać możemy w następujących aspektach: przestrzenno – urbanistycznym, gospodarczym i społecznym.

A. *Aspekt przestrzenno – urbanistyczny*

– działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
– działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
– działania dotyczące budowy nowych mieszkań,
– działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej,

B. *Aspekt gospodarczy*

– działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,
– działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
– inne działania wynikające z programów pomocowych dotyczące rozwoju MSP

C. *Aspekt społeczny*

- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- działania dotyczące przeciwdziałania wykluczaniu społecznemu,
- działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- działania dotyczące tworzenia równych szans,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- działania na rzecz aktywności środowisk dziecięcych i młodzieżowych.

5.4. Oczekiwane wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania

Zakłada się, że realizacja projektów, przewidzianych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008 – 2015 przyniesie poprawę sytuacji w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Poprawa ta wyrażona zostanie w wartościach następujących wskaźników:

1) **wskaźniki produktu** – produkty, to konkretne przedsięwzięcia przeprowadzone w ramach danego projektu, są to bezpośrednie, materialne efekty realizacji przedsięwzięcia, mierzone konkretnymi wielkościami,
2) **wskaźniki rezultatu** – rezultaty to korzyści, jakie wynikną dla beneficjenta bezpośrednio po zakończeniu projektu w związku ze zrealizowanymi działaniami, tj. dostarczonymi mu usługami / dostawami materialnymi inwestycjami, określają zatem efekty, które zostaną osiągnięte dzięki realizacji projektu,
3) **wskaźniki oddziaływania** – oddziaływanie to długofalowe konsekwencje realizacji projektu, wkraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów oraz osób i organizacji pozostających poza bezpośrednim oddziaływaniem projektu.

Wymienione wskaźniki będą miernikami sukcesu realizacji Programu rewitalizacji.

1. **Wskaźniki produktu – /konkretne przedsięwzięcia, produkty materialne, usługi i inne/, między innymi:**
   - Długość wybudowanych lub zmodernizowanych dróg i chodników
   - Liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji
   - Powierzchnia miasta podlegająca rewitalizacji
   - Powierzchnia wybudowanych / wyremontowanych parkingów
   - Liczba wybudowanych / wyremontowanych parkingów
   - Powierzchnia odnowionych elewacji budynków
   - Liczba i powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji
   - Liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjno – sportowej
   - Liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego
   - Powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę (fontanna, ławki, kosze)
   - Powierzchnia wyremontowanej Płyty Rynku
   - Powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych

- Liczba urządzeń mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze
- Długość wyremontowanej / wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej
- Liczba budynków poddanych remontowi / przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje)
- Długość wyremontowanych alejek
- Liczba i powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez wspólnoty / spółdzielnie mieszkaniowe
- Powierzchnia miasta podlegająca rewitalizacji przeznaczona na cele społeczno / turystyczne,
- Liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanych na cele społeczno / turystyczne
- Liczba zrewitalizowanych obiektów rekreacyjnych, sportowo / rekreacyjnych
- Powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele rekreacyjne, sportowo / rekreacyjne

2. **Wskaźniki rezultatu - /efekty realizacji projektów bezpośrednio po ich realizacji/, między innymi:**
   - Liczba osób korzystających z budynków poddanych renowacji
   - Zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków
   - Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza
   - Liczba przedsiębiorstw, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym
   - Powierzchnia usługowa oddana do użytku w obiektach i na obszarach poddanych rewitalizacji
   - Liczba nowych punktów usługowych na terenie zrewitalizowanym
   - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
   - Liczba osób korzystających z nowej / zmodernizowanej lokalnej bazy rekreacyjno / sportowo / turystycznej
   - Spadek liczby przestępstw
3. **Wskaźniki oddziaływania – /długofalowe konsekwencje realizacji projektów/, między innymi:**
   - Spadek stopy bezrobocia
   - Liczba nowych miejsc pracy
   - Liczba utrzymanych miejsc pracy
   - Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

- Wzrost poziomu życia wśród mieszkańców miasta
- Zwiększona liczba turystów odwiedzających Dynów
- Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna miasta

Przedstawione powyżej wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania służą do oceny stopnia realizacji programu rewitalizacji i nie zamykają ich ostatecznej listy, mogą być rozszerzane o nowe, adekwatnie do realizowanych w ramach programu zadań.

5. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2008 – 2015 NA OBSZARACH REWITALIZOWANYCH

Kluczowe problemy występujące w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

SFERA PRZESTRZENNA

- brak właściwego (estetycznego) otoczenia dla ważnych w mieście instytucji,
- degradacja historycznych części miasta,
- brak dobrego dojazdu do potencjalnych terenów inwestycyjnych,
- zły stan niektórych ciągów komunikacyjnych, zły stan chodników, brak parkingów,
- zły stan obiektów sportowych,
- brak obiektów rekreacyjnych na terenie miasta,

SFERA GOSPODARCZA

- brak infrastruktury sprzyjającej działalności usługowej, produkcyjnej,
- brak przygotowanych terenów inwestycyjnych,
- brak programów ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej i przyciąganie inwestorów,

SFERA SPOŁECZNA

- zły stan techniczny budynków mieszkalnych wielorodzinnych,
- brak wystarczającej ilości i jakości miejsc do wypoczynku i placów zabaw dla dzieci,
- brak rozwiniętej bazy sportowej dla mieszkańców i potencjalnych turystów.

6.1. Plan działań przestrzennych.

a) Działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej.

Lp.	***Nazwa planowanego działania***	***Etapy działania wraz z czasem realizacji***	***Oczekiwane rezultaty***	***Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu***	***Nakłady do poniesienia w zł***
1.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	2008 - 2011	- powierzchnia wyremontowanej płyty Rynku, - powierzchnia terenów rewitalizowanych przeznaczonych na małą infrastrukturę (fontanna, ławki, kosze) - powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych, - liczba kamer mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze - długość wybudowanych i wyremontowanych dróg, - powierzchnia wybudowanych i wyremontowanych parkingów, - liczba miejsc parkingowych, - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego, - długość wybudowanych i wyremontowanych chodników, - długość wyremontowanej / wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej	Gmina Miejska Dynów Organizacja pozarządowa wybrana zgodnie z obowiązujacymi wytycznymi,	10 000 000,00

2.	Remont i wyposażenie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej	2010 - 2015	- liczba wyremontowanych budynków - powierzchnia wyremontowanych budynków - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje)	Gmina Miejska Dynów	500 000,00
3.	Rewitalizacja zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego wraz z zabytkową kaplicą w Dynowie	2012 - 2015	- liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji, - powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - długość zmodernizowanych alejek - powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych,	Gmina Miejska Dynów	900 000,00
4.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Zabrama wraz z przyległymi ulicami w Dynowie	2010 - 2015	- długość wyremontowanych / wybudowanych dróg - długość wyremontowanych / wybudowanych chodników - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego,	Gmina Miejska Dynów	2 000 000,00
5.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Wyszyńskiego	2009 - 2015	- długość wyremontowanych / wybudowanych dróg - długość wyremontowanych / wybudowanych chodników - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego, - długość wyremontowanej / wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej	Gmina Miejska Dynów	1 000 000,00
6.	Remont dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Karolówka i przyległych	2009 - 2015	- długość wyremontowanych / wybudowanych dróg - długość wyremontowanych / wybudowanych chodników - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego,	Gmina Miejska Dynów	2 600 000,00

7.	Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Sikorskiego wraz z zakupem samochodu strażackiego	2009- 2015	- liczba wyremontowanych budynków - powierzchnia wyremontowanych budynków - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje)	Gmina Miejska Dynów	1 500 000,00
8.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na Przedmieściu Dynowskim w Dynowie	2010 - 2015	- długość wyremontowanych / wybudowanych dróg - długość wyremontowanych / wybudowanych chodników - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego,	Gmina Miejska Dynów	1 000 000,00
9.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Bartkówka	2011 - 2015	- długość wyremontowanych / wybudowanych dróg - długość wyremontowanych / wybudowanych chodników - liczba nowych i wyremontowanych punktów oświetlenia ulicznego,	Gmina Miejska Dynów	1 000 000,00

b) Działania dotyczące remontu i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych.

Lp.	***Nazwa planowanego działania***	***Etapy działania wraz z czasem realizacji***	***Oczekiwane rezultaty***	***Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu***	***Nakłady do poniesienia w zł***
1.	Renowacja części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Zamkowa 2 Dynów	2008 - 2012	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Zamkowa 2 Dynów	69 340,00
2.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 1”	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kazimierza Wielkiego 1	305 000,00

3.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 3”	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kazimierza Wielkiego 3	311 000,00
4.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 5”	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Handlowa 5	280 000,00
5.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 10”	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje)	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Handlowa 10	110 000,00

			- długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe		
6.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 14”	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Handlowa 14	120 000,00
7.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 1A”	2008 - 2012	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 1A	170 000,00

8.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 12”	2008 - 2012	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 12	260 000,00
9.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 18	2009 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 18	280 000,00
10.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 26	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje)	Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 26	270 000,00

			- długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe		
11.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Mickiewicza 28	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Mickiewicza 28	270 000,00
12.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Rynek 5	2009 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Rynek 5	350 000,00

13.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Ożoga 6	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Ożoga 6	191 000,00
14.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Ożoga 30A	2008 - 2011	- liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji - liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) - długość wyremontowanej instalacji technicznej budynku - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych renowacji - powierzchnia odnowionych budynków mieszkalnych przez Wspólnoty Mieszkaniowe	Wspólnota Mieszkaniowa Ożoga 30A	290 000,00
15.	Modernizacja dróg i chodników osiedlowych, budowa parkingów oraz przebudowa małej architektury na terenach przyległych /ławki, kosze na odpady, place zabaw, przebudowa terenów zielonych/ i termomodernizacja budynków wielorodzinnych/	2010 - 2011	- długość zmodernizowanych/ wybudowanych chodników - długość zmodernizowanych/ wybudowanych dróg - powierzchnia wybudowanych parkingów - długość zmodernizowanych	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku	1 705 750,00

			ciepłociągów - liczba budynków poddanych termomodernizacji - powierzchnia budynków poddanych termomodernizacji		
15.	Poprawa standardu życia w przyjaznych warunkach i dostępności infrastruktury w mieście Dynów dla osób starszych, somatycznie chorych i niepełnosprawnych	2008-2014	- liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie - liczba osób mieszkających w budynkach poddanych remontowi/przebudowie - powierzchnia budynków poddanych remontowi/przebudowie - powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	944 348,00

c) Działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej, turystycznej.

Lp.	***Nazwa planowanego działania***	***Etapy działania wraz z czasem realizacji***	***Oczekiwane rezultaty***	***Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu***	***Nakłady do poniesienia w zł***
1.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	2008- 2011	- powierzchnia miasta podlegająca rewitalizacji przeznaczona na cele społeczno/turystyczne - liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym na cele społeczno/turystyczne - liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	Gmina Miejska Dynów Organizacja pozarządowa wybrana zgodnie z obowiązujacymi wytycznymi	10 000 000,00
2.	Poprawa wizerunku miasta przez rewitalizację zabytkowej zabudowy kościoła pw. św. Wawrzyńca w Dynowie	2009-2012	- liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji - powierzchnia wyremontowanych budynków - liczba kamer mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wawrzyńca w Dynowie	2 500 000,00
3.	Rewitalizacja zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego w Dynowie przy ul. Grunwaldzkiej	2012 - 2015	- liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji	Gmina Miejska Dynów	900 000,00
4.	Rewitalizacja zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej w granicach administracyjnych miasta przy ul. Kolejowej	2010- 2015	- liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji - liczba osób korzystających z zmodernizowanej lokalnej bazy rekreacyjno – sportowo – turystycznej - liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych ul. Godebskiego 2E, 62-800 Kalisz, Przeworska Kolej Wąskotorowa, Starostwo Powiatowe w Przeworsku, Gmina Miejska Dynów	370 000,00

6.2. Plan działań gospodarczych.

Lp.	*Nazwa planowanego działania*	*Etapy działania wraz z czasem realizacji*	*Oczekiwane rezultaty*	*Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu*	*Nakłady do poniesienia w zł*
1.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	2009- 2010	- liczba nowych punktów usługowych na terenie zrewitalizowanym - liczba przedsiębiorstw, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	Gmina Miejska Dynów Organizacja pozarządowa wybrana zgodnie z obowiązujacymi wytycznymi	10 000 000,00
2.	Rewitalizacja zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej w granicach administracyjnych miasta przy ul. Kolejowej	2010- 2015	- liczba nowych punktów usługowych na terenie zrewitalizowanym	Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych ul. Godebskiego 2E, 62-800 Kalisz, Przeworska Kolej Wąskotorowa, Starostwo Powiatowe w Przeworsku, Gmina Miejska Dynów	370 000,00

6.3. Plan działań społecznych

a) Działania na rzecz aktywizacji środowisk dziecięcych i młodzieżowych

Lp.	***Nazwa planowanego działania***	***Etapy działania wraz z czasem realizacji***	***Oczekiwane rezultaty***	***Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu projektu***	***Nakłady do poniesienia w zł***
1.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	2008 - 2011	- liczba zrewitalizowanych obiektów rekreacyjnych - liczba osób korzystających z lokalnej bazy rekreacyjnej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele rekreacyjne	Gmina Miejska Dynów Organizacja pozarządowa wybrana zgodnie z obowiązujacymi wytycznymi	10 000 000,00
2.	Budowa miejskiego placu zabaw i boiska dla dzieci i młodzieży przy ul. 1-go Maja	2013 - 2015	- liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjno – sportowej - liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy rekreacyjno – sportowo – turystycznej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych	Gmina Miejska Dynów	600 000,00
3.	Budowa parku wraz z placem zabaw dla dzieci i boiskami sportowymi przy ul. ks. J. Ożoga	2013 - 2015	- liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjno – sportowej - liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy rekreacyjno – sportowej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele sportowo – rekreacyjne	Gmina Miejska Dynów	600 000,00
4.	Remont stadionu z zapleczem wraz z budową trybuny przy ul. Szkolnej w Dynowie z	2013-2015	- liczba wyremontowanych obiektów infrastruktury	Gmina Miejska Dynów	974 005,58

	przeznaczeniem na kompleks sportowo – rekreacyjny		rekreacyjno – sportowej - liczba osób korzystających z wyremontowanej bazy rekreacyjno – sportowej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele sportowo – rekreacyjne		
5.	Budowa Miejskiego Domu Kultury w Dynowie przy ul. ks. J. Ożoga	2013- 2015	- liczba nowych obiektów infrastruktury przeznaczonej na cele kulturalno – rekreacyjne - liczba osób korzystających z nowej bazy kulturalno – rekreacyjnej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele kulturalno – rekreacyjne	Gmina Miejska Dynów	1 200 000,00
5.	Budowa boisk sportowych przy ul. Bartkówka	2013-2015	- liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjno – sportowej - liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy rekreacyjno – sportowej - powierzchnia terenów zrewitalizowanych przeznaczonych na cele sportowo – rekreacyjne	Gmina Miejska Dynów	600 000,00

6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2008 – 2015

Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od odpowiedniego montażu finansowego środków pochodzących z różnych źródeł. Bezwzględny priorytet w realizacji otrzymają projekty dofinansowane z funduszy strukturalnych, dotacji i innych środków zewnętrznych.

Wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynowa działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013, Oś priorytetowa 7 – Spójność wewnątrzregionalna.

Poniższa tabela zawiera orientacyjne terminy i koszty realizacji poszczególnych zadań wraz z potencjalnymi źródłami ich finansowania. Dokładne kwoty kosztów zadań wynikać będą z przygotowanych kosztorysów.

***Tabela 25**. Plan finansowy realizacji zadań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji*

Lp.	Nazwa zadania	Przewidywany przybliżony koszt realizacji zadania (zł)	Termin realizacji zadania	Źródła finansowania
1.	Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	10 000 000,00	2008-2011	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
2.	Remont i wyposażenie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej	500 000,00	2010-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
3.	Modernizacja dróg i chodników osiedlowych, budowa parkingów oraz przebudowa małej architektury na terenach przyległych /ławki, kosze na odpady, place zabaw, przebudowa terenów zielonych/ i termomodernizacja budynków wielorodzinnych	1 705 750,00	2010-2011	Środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Przeworsku, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)

4.	Rewitalizacja zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego wraz z zabytkową kaplicą w Dynowie	900 000,00	2012-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
5.	Budowa miejskiego placu zabaw dla dzieci i boiska dla młodzieży przy ul. 1-go Maja	600 000,00	2013-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
6.	Renowacja części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej Zamkowa 2 Dynów	69 340,00	2008-2012	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
7.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 1”	305 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
8.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Kazimierza Wielkiego 3”	311 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
9.	Remont części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 5”	280 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
10.	Remont części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 10”	110 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
11.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Handlowa 14”	120 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP
12.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 1A”	170 000,00	2008-2012	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)

13.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 12”	260 000,00	2008-2012	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
14.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 18”	280 000,00	2009-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
15.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 26”	270 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
16.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Mickiewicza 28”	270 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
17.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Rynek 5”	350 000,00	2009-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
18.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej „Ożoga 6”	191 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
19.	Remonty części wspólnych budynku Wspólnoty Mieszkaniowej ul. ks. J. Ożoga 30A	290 000,00	2008-2011	Środki Wspólnoty Mieszkaniowej, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
20.	Poprawa standardu życia w przyjaznych warunkach i dostępności infrastruktury w mieście Dynów dla osób starszych, somatycznie chorych i niepełnosprawnych	944 348,00	2008-2014	Środki Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
21.	Budowa parku wraz z placem zabaw dla dzieci i boiskami sportowymi przy ul. ks. J. Ożoga	600 000,00	2013-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe

22.	Remont stadionu z zapleczem wraz z budową trybuny przy ul. Szkolnej w Dynowie z przeznaczeniem na kompleks sportowo – rekreacyjny	974 005,58	2013-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
23.	Budowa Miejskiego Domu Kultury w Dynowie przy ul. ks. J. Ożoga	1 200 000,00	2013-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
24.	Poprawa wizerunku miasta przez rewitalizację zabytkowej zabudowy kościoła pw. św. Wawrzyńca w Dynowie	2 500 000,00	2009-2012	Środki Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Wawrzyńca w Dynowie Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
25.	Rewitalizacja zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej w granicach administracyjnych miasta	370 000,00	2010-2015	Środki własne SKPL w Kaliszu, Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe (środki UE – działanie 7.1 RPO WP)
26.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Zabrama wraz z przyległymi ulicami w Dynowie	2 000 000,00	2010-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
27.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Wyszyńskiego	1 000 000,00	2009-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
28.	Remont dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Karolówka i przyległych	2 600 000,00	2009-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
29.	Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Sikorskiego wraz z zakupem samochodu strażackiego	1 500 000,00	2009-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
30.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na Przedmieściu Dynowskim w Dynowie	1 000 000,00	2010-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
31.	Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Bartkówka	1 000 000,00	2011-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe
32.	Budowa boisk sportowych przy ul. Bartkówka	600 000,00	2013-2015	Budżet Gminy, Zewnętrzne środki pomocowe

7. KONSULTACJE SPOŁECZNE

W związku z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008 – 2015 przeprowadzono konsultacje społeczne w formie ankiet dotyczących planów rewitalizacyjnych miasta Dynów.

W pierwszej ankiecie, dotyczącej wskazania obszarów wymagających działań rewitalizacyjnych wzięło udział 38 osób, w drugiej z kolei ankiecie, dotyczącej oceny projektów planowanych do realizacji – 78 osób.

Wyniki ankiet przedstawione zostały poniżej.

1) <u>Ankieta dotycząca wskazania obszaru rewitalizowanego</u>

Pierwsze pytanie dotyczyło zasadności opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów. Według wszystkich ankietowanych miasto potrzebuje opracowania wyżej wspomnianego programu (37 osób – 97,37% - wybrało odpowiedź TAK; 1 osoba – 2,63% - nie podała żadnej odpowiedzi).

W drugim pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie obszaru, który ich zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji. Ponad 25% ankietowanych, jako obszar wymagający działań rewitalizacji w pierwszej kolejności wskazało drogi, chodniki, parkingi na terenie miasta, a w szczególności obszar obejmujący Rynek i okoliczne ulice (płyta Rynku, oświetlenie, renowacja przylegających do rynku kamieniczek, mała architektura itp.) – ok. 23%. Pozostali respondenci wskazali takie obszary jak: instytucje użyteczności publicznej (infrastruktura kultury, sportowa, rekreacyjna) – ok. 20%, sieci wodociągowe i kanalizacyjne – ok. 18%, tereny wokół budynków mieszkalnych – ok. 12%. Na podstawie wniosków społeczności lokalnej obszary zostały rozszerzone i stworzony został jeden obszar obejmujący historyczne centrum miasta oraz teren zabudowy wielorodzinnej.

Respondenci zapytani o główne problemy występujące na obszarach wskazanych do rewitalizacji wymieniali przede wszystkim wysokie zagrożenie problemem bezrobocia, alkoholizmu i biedy. Podkreślali również braki w infrastrukturze technicznej obszaru. Ponad to ankietowani ocenili, że na wyznaczonym obszarze brakuje dobrze rozwiniętej bazy noclegowej, oferty kulturalnej i turystycznej oraz bazy sportowej, wypoczynkowej i rekreacyjnej.

2) <u>Ankieta dotycząca oceny projektów inwestycyjnych planowanych do realizacji na wyznaczonych obszarach w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.</u>

Ankieta umieszczona została na oficjalnej stronie internetowej miasta Dynowa, dzięki czemu wszyscy zainteresowani mieli możliwość wzięcia czynnego udziału w badaniu ankietowym. Respondentów ankiety poproszono o dokonanie oceny wyznaczonych obszarów i projektów planowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ankietowani mieli możliwość nadania planowanym projektom punktów w skali od 0 do 10 (0 – najniższa ocena, 10 – ocena najwyższa). W omawianej ankiecie respondenci mieli możliwość dokonania oceny 10 wyznaczonych obszarów i 25 projektów zaproponowanych do przeprowadzenia procesu rewitalizacji.

Wyniki powyższej ankiety są następujące:

Tabela 26. *Projekty planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Dynów*

1. Projekt: Poprawa wizerunku miasta Dynów poprzez rewitalizację Rynku i przyległych ulic, parku przydworskiego oraz remont infrastruktury komunikacyjnej w obrębie Obszaru I	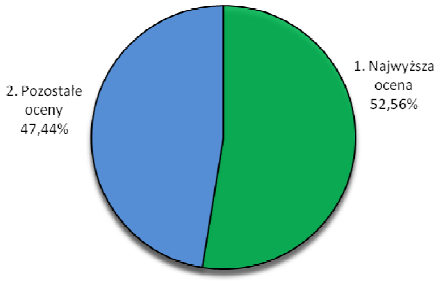
2. Projekt: Remont stadionu z zapleczem wraz z budową trybuny przy ul. Szkolnej w Dynowie z przeznaczeniem na kompleks sportowo – rekreacyjny	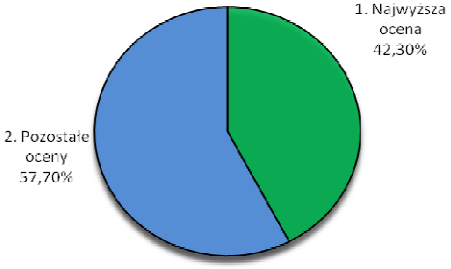
3. Projekt: Budowa parku wraz z placem zabaw dla dzieci i boiskami sportowymi przy ul. ks. J. Ożoga	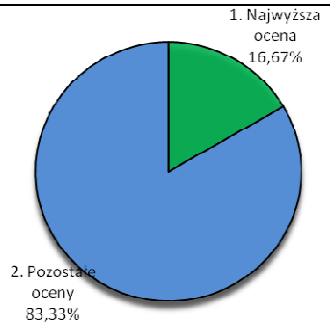

4. Projekt: Budowa miejskiego placu zabaw dla dzieci i boiska dla młodzieży przy ul. 1 Maja	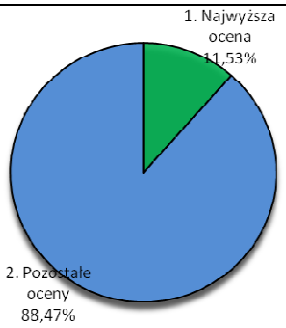
5. Projekt: Modernizacja dróg i chodników osiedlowych, budowa parkingów oraz przebudowa małej architektury na terenach przyległych /ławki, kosze na odpady, place zabaw, przebudowa terenów zielonych/	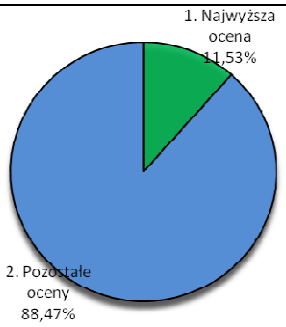
6. Projekt: Budowa Miejskiego Domu Kultury w Dynowie przy ul. ks. J. Ożoga	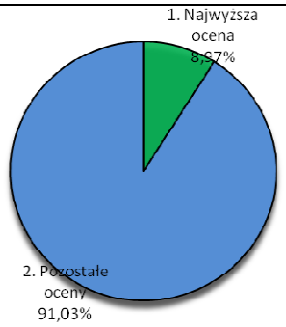
7. Projekt: Rewitalizacja zespołu dworca kolejki wąskotorowej oraz fragmentu linii kolejowej w granicach administracyjnych miasta	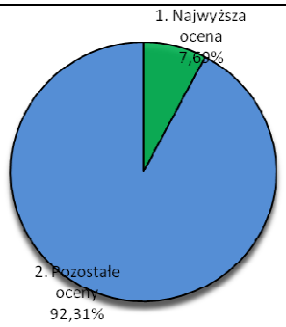
8. Projekt: Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej Osiedla Zabrama w Dynowie	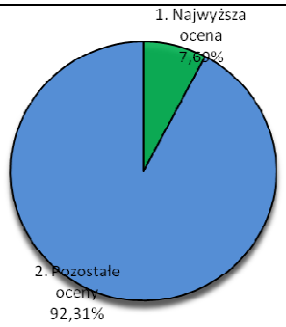

9. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia na Osiedlu Wyszyńskiego i przy ul. Ożoga	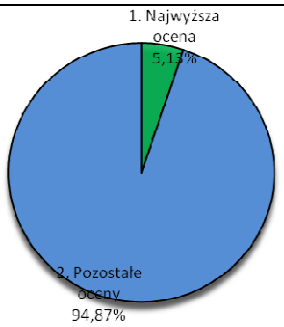
10. Projekt: Rewitalizacja zabytkowego cmentarza parafialno – komunalnego w Dynowie	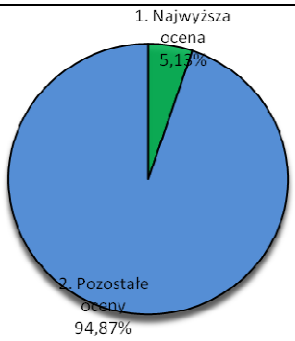
11. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Bartkówka	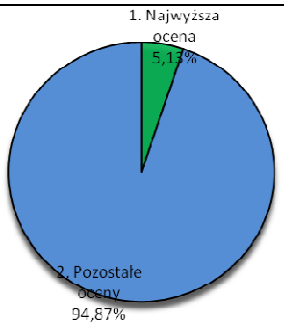
12. Projekt: Remont i wyposażenie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej przy ul. Szkolnej	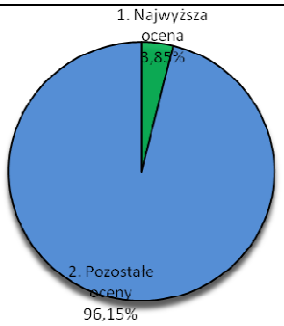
13. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia przy ulicy Kolejowej, Plażowej, Sanowej	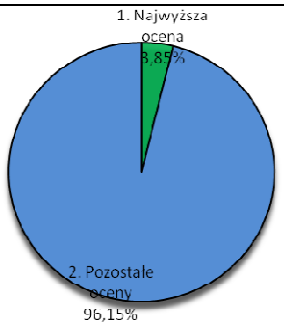

14. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Karolówka i przyległych	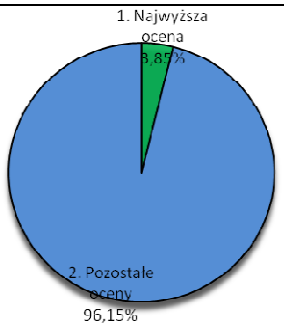
15. Projekt: Budowa boisk sportowych przy ul. Bartkówka	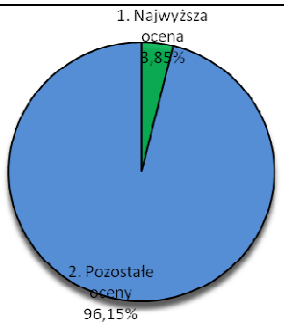
16. Projekt: Rozbudowa, nadbudowa, przebudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Sikorskiego	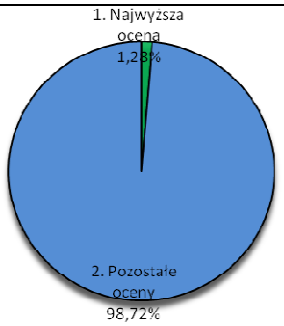
17. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia przy ul. Błonie	
18. Projekt: Rewitalizacja dróg, chodników i oświetlenia na Przedmieściu Dynowskim	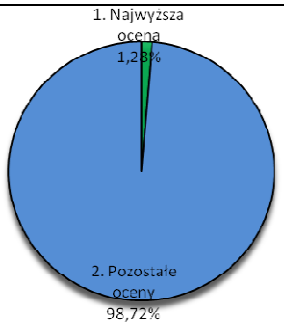

Na podstawie uzyskanych informacji z przeprowadzonych konsultacji społecznych można stwierdzić, iż obszarem, który powinien zostać poddany rewitalizacji **w pierwszej kolejności** jest Obszar I **–** Rynek z przyległymi ulicami: ul. Rynek, Dworska, Mickiewicza, Handlowa, Kościuszki, Kazimierza Wielkiego, Zamkowa, Szkolna, Jana Pawła II, Grunwaldzka, 1 Maja, Podwale, Łazienna, ks. J. Ożoga,

Zestawienie jednostek biorących udział w konsultacjach społecznych niezbędnych do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynowa na lata 2008 – 2015

1. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Przeworsku
2. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Zamkowej 2
3. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kazimierza Wielkiego 1
4. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kazimierza Wielkiego 3
5. Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 4
6. Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie
7. Nieruchomości Pruchnik – zarządca wspólnot mieszkaniowych
8. Fundacja Pomocy Młodzieży im. Jana Pawła II „Wzrastanie” w Lipniku
9. Miejski Klub Sportowy w Dynowie
10. Szkoła Podstawowa nr 2 w Dynowie przy ul. Bartkówka
11. Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie
12. Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej w Dynowie
13. Zespół Szkół Zawodowych w Dynowie
14. Bank Spółdzielczy w Dynowie
15. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Dynowie
16. Zespół Szkół w Dynowie
17. Przedszkole Miejskie w Dynowie
18. Środowiskowy Dom Samopomocy w Dynowie
19. Komenda Miejska Policji w Dynowie
20. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie
21. Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych – Przeworska Kolej Dojazdowa
22. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta
23. Członkowie Rady Miasta Dynowa

8. INSTRUMENTY WDRAŻANIA, PROMOCJI, MONITORINGU I OCENY PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1. System wdrażania i monitoring programu

Po zatwierdzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji uchwałą Rady Miejskiej, program zamieszczony zostanie na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Dynowie w zakładce „Rewitalizacja Miasta Dynów" oraz w dziale Biuletynu Informacji Publicznej.

Zatwierdzenie przez Radę Miejską Lokalnego Programu Rewitalizacji umożliwi Gminie Miejskiej Dynów i uprawnionym podmiotom aplikowanie o środki z funduszy europejskich przeznaczonych na realizację Działania 7.1 – Rewitalizacja miast, w ramach Osi Priorytetowej 7 – Spójność wewnątrzregionalna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013. Lokalny Program Rewitalizacji jest bowiem obligatoryjnym załącznikiem do formularza aplikacyjnego.

Poniżej przedstawiono opis Osi Priorytetowej 7 – Spójność wewnątrzregionalna i Działania 7.1 – Rewitalizacja miast zawarty w Szczegółowym opisie priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

Istotną cechą polityki spójności jest możliwość jej dostosowania do szczególnych potrzeb, wyzwań oraz szans stojących przed różnymi obszarami geograficznymi. Poprawa wewnętrznej spójności regionu służy zapewnieniu całemu jego terytorium udziału we wzroście społeczno – gospodarczym. W ramach niniejszej osi środki przeznaczone zostaną na przeciwdziałanie tym niekorzystnym zjawiskom zarówno w wymiarze technicznym, społecznym, gospodarczym jak i środowiskowym. Proces rewitalizacji miast wiązał się będzie nie tylko z uwzględniającą aspekt środowiskowy odnową obiektu i przestrzeni miejskich, ale również z przywróceniem im ważnych dla miasta funkcji oraz aktywizację mieszkańców.

Celem działania jest wzmocnienie ośrodków miejskich. Miasta są ośrodkami najsilniej przyczyniającymi się do rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Stanowią one centra gospodarcze, kulturalne i usługowe odgrywające kluczową rolę dla obszarów, które je otaczają. Dlatego w województwie podkarpackim, jako najmniej zurbanizowanym regionie w kraju, niezbędne jest dążenie do wzmocnienia miast poprzez ich odnowę. Dzięki rewitalizacji miast wzrośnie ich atrakcyjność co przyczyni sie do ograniczenia niekorzystnych trendów migracyjnych charakteryzujących region. Rozwój mieszkalnictwa w miastach jako

lokalnych biegunach wzrostu przyczyni sie także do podniesienia poziomu urbanizacji województwa.

W przedstawianym zakresie realizowane będą przedsięwzięcia służące odnowie centrów miast oraz rewitalizacji dzielnic zdegradowanych zarówno pod względem technicznym i funkcjonalnym, jak też społecznym. Wsparcie służyć będzie uwzględniającej wymiar środowiskowy odnowie historycznych części miast, ich centrów oraz zdegradowanych osiedli. Celem projektów rewitalizacyjnych będzie ożywienie społeczne i gospodarcze poprzez dostosowanie objętych nimi obszarów i/lub obiektów do potrzeb gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych oraz mieszkalnych.
Działanie realizowane będzie poprzez projekty dotyczące m.in.:

- przedsięwzięć na obszarach i w obiektach rewitalizowanych, w tym renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji i wyposażenia istniejącej zabudowy na wskazane wyżej cele oraz poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- budowy i wyposażenia nowych obiektów,
- systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego oraz przedsięwzięć mających na celu walkę z przestępczością i patologiami społecznymi,
- przedsięwzięć służących aktywizacji społeczności zamieszkujących obszary rewitalizowane oraz przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym,
- renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Dynowa jest w swoim założeniu dokumentem otwartym, który powinien odzwierciedlać aktualne dla lokalnej społeczności problemy, potrzeby oraz szanse. W związku z tą potrzebą na etapie wdrażania program będzie podlegał systematycznej okresowej analizie i ocenie. W przypadku zgłaszanych nowych, zasadnych wniosków będzie aktualizowany do zmieniających się uwarunkowań społeczno – gospodarczych. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami uczestniczącymi w programie rewitalizacji. Przyjmuje się, że proces monitoringu i ocen programu powinien odbywać się każdego roku w terminie przed formułowaniem zapisów budżetowych na kolejny rok przez poszczególnych partnerów i podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji. Do monitorowania stanu i przebiegu realizacji programu oraz działań z niego wynikających wykorzystana zostanie ocena przy pomocy wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania.

Monitoring to obserwacja procesów rozwoju Miasta, prowadzona w celu możliwie szybkiego podejmowania działań, stanowiących reakcję na rozwój powyższych zjawisk.

Samorząd miasta odpowiada za kreowanie i realizację polityki lokalnego programu rewitalizacji miasta, a tym samym odpowiada również za monitorowanie i nadzór nad całością spraw dotyczących rewitalizacji miasta.

Celem koordynacji działań proponuje się powołanie komisji, w skład której wejdą radni, pracownicy urzędu oraz przedstawiciele innych podmiotów publicznych ważnych ze względu na realizację projektu rewitalizacji poszczególnych obszarów miasta. Główną ich rolą może być monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Programie i w razie potrzeby aktualizowanie Programu w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań. Do monitorowania, oceny realizacji Programu, jego aktualizacji służyć będzie także system współpracy pomiędzy podmiotami Programu.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie dane obrazujące postęp we wdrażaniu Programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynów i będzie prowadzony w trzech kategoriach:

- wskaźniki produktu
- wskaźniki rezultatu
- wskaźniki oddziaływania.

System monitoringu i oceny programu rewitalizacji miasta musi swoim zasięgiem objąć następujące strefy:

- monitoring sytuacji społeczno – gospodarczej
- monitoring realizacji priorytetów rewitalizacji i celów strategicznych zawartych w programie rewitalizacji
- monitoring realizacji konkretnych programów i projektów rewitalizacji.

Monitoring jest elementem koniecznym aktywnej realizacji programu rewitalizacji. Umożliwia on stwierdzenie, czy program jest prawidłowo realizowany, a także czy założenia na których oparto Lokalny Program Rewitalizacji nie uległy zmianie. Pozwala poza tym na sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany.

Efektywny monitoring musi spełniać określone wymagania, i tak:

- musi być oparty na ustalonych kryteriach, pozwalających na obiektywną ocenę realizacji programu rewitalizacji i efektywność zastosowanych instrumentów rewitalizacji

- musi dostarczyć podstawy do podejmowania tak strategicznych, jaki i bieżących operacyjnych decyzji – musi więc odpowiednio często i wcześnie informować o stanie realizacji planu programu rewitalizacji.

Monitoring wymaga gromadzenia, dysponowania i analizowania odpowiednich kategorii informacji związanych tak ze wskaźnikami, jak i założeniami (baza informacyjna). Są to przykładowo:

- trendy rozwojowe w gospodarce – w ujęciu sektorowym,
- współczynniki ekonomiczne – krajowe, regionalne, lokalne,
- struktura wydatków i inwestycji
- trendy demograficzne i inne.

Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna być elastyczna i podkreślać jego otwarty charakter, dostosowując się do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych, tak wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Podstawowym sposobem do prezentacji Programu, z uwagi na jego zawartość (opis, tabele, mapy), jest Internet. Program zostanie w swojej uchwalonej przez Radę Miejską formie opublikowany na stronie internetowej Miasta Dynów. Ważne dla promocji Programu jest również przedstawianie kluczowych, priorytetowych projektów społeczeństwu, poprzez prasę, inne media, itp. Odpowiednie ich nagłośnienie spowoduje powstanie przychylnego klimatu dla procesu rewitalizacji w większości środowisk obecnych w mieście.

9.2. Public relations programu rewitalizacji

Public relations to forma promocji prowadząca do wykreowania i utrwalenia świadomości adresatów pozytywnego wizerunku miasta Dynów, który będzie go identyfikował na rynku. Wypracowany wizerunek, czyli zespół widocznych i niewidocznych wartości, które wyróżniają region, na zewnątrz powinien przekonywać do wyboru miasta Dynowa jako sprawdzonego partnera w różnego rodzaju projektach związanych z rewitalizacją obszarów miejskich , a na swoim obszarze powinien przede wszystkim dostarczać rzetelnej informacji i równocześnie gwarantować satysfakcję z dokonanego wyboru. Skuteczny PR jest najważniejszym instrumentem do zastosowania na etapie tworzenia i promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Bezpośrednio wpływa na kształtowanie świadomości odbiorców przekazu. Pełni funkcje informacyjne i pobudzające, uświadamia potrzeby, możliwości ich zaspokojenia i ocenę występujących alternatyw decyzji.

Realizacja zadań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008 – 2015 wymaga do swej realizacji akceptacji społecznej. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że również skuteczność działań zapisanych w tym dokumencie zależy w dużym stopniu od reakcji społeczności lokalnej na proponowane działania.

W związku z tym public relations programu rewitalizacji powinien w przystępny sposób prezentować:

- przyczyny podjęcia działań,
- spodziewane wskaźniki osiągnięć: produkty i rezultaty,
- zalety wybranych wariantów działania.

W rezultacie utrzymane powinno zostać zainteresowanie realizacją działań (kontrola społeczna), a w jego konsekwencji - ustanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między beneficjentami końcowymi programu, a odbiorcami poszczególnych projektów oraz polepszenie społecznego stosunku do działań i ukształtowanie mechanizmów poparcia społecznego dla programu rewitalizacji.

Działania promocyjne należy skoncentrować wokół Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz poszczególnych kluczowych działań /projektów. Całkowita koncepcja promocyjna powinna być:

- akceptowana przez ogół społeczeństwa, które powinno w sposób czynny być angażowane w działania marketingowe na rzecz regionu;
- oparte o dotychczasowe doświadczenia i tradycje lokalne, naturalne zasoby gminy;

– „elastyczna”, aby łatwo reagować na pojawiające się nowe tendencje i maksymalnie wykorzystać szanse.

Public relations to także ważny instrument informacji o sukcesach programu rewitalizacji i jego wpływie na podniesienie standardów zamieszkania dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz rozwój miasta Dynowa.

9. MAPY MIASTA Z NANIESIONYMI OBSZARAMI REWITALIZACJI

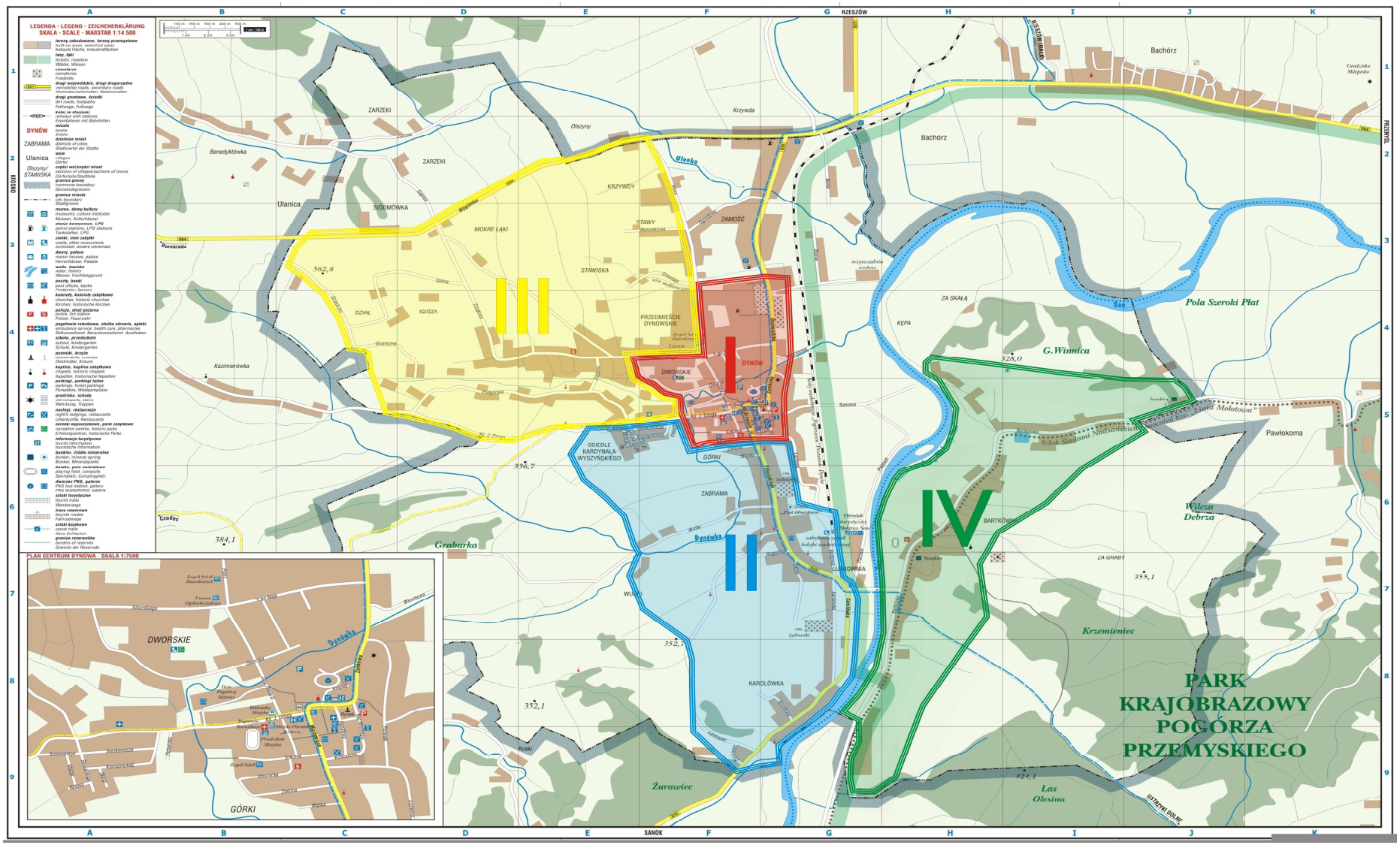

Rysunek 2. *Mapa Miasta Dynowa z naniesionymi obszarami rewitalizacji*

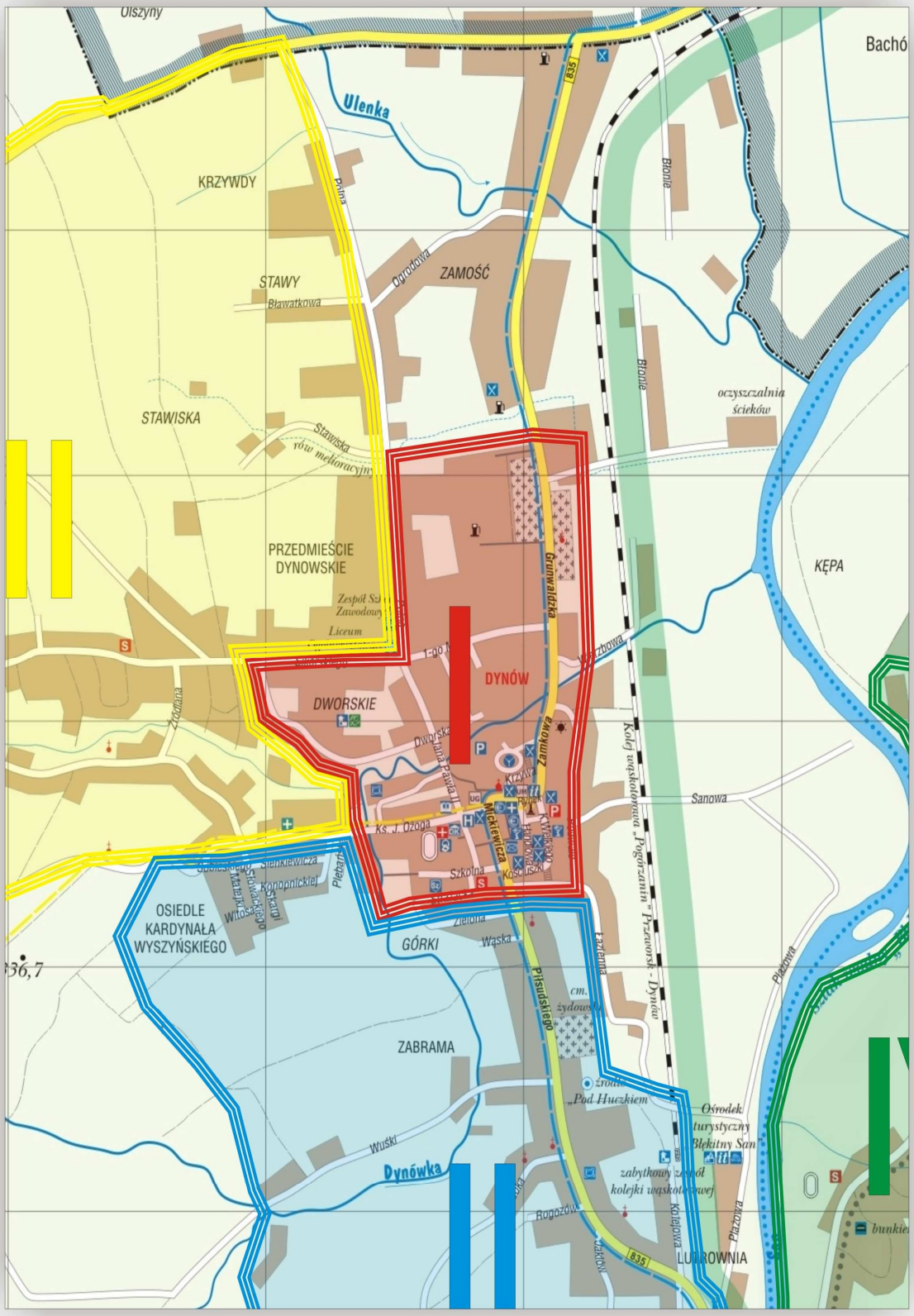

Rysunek 3. *Obszar rewitalizacji I*

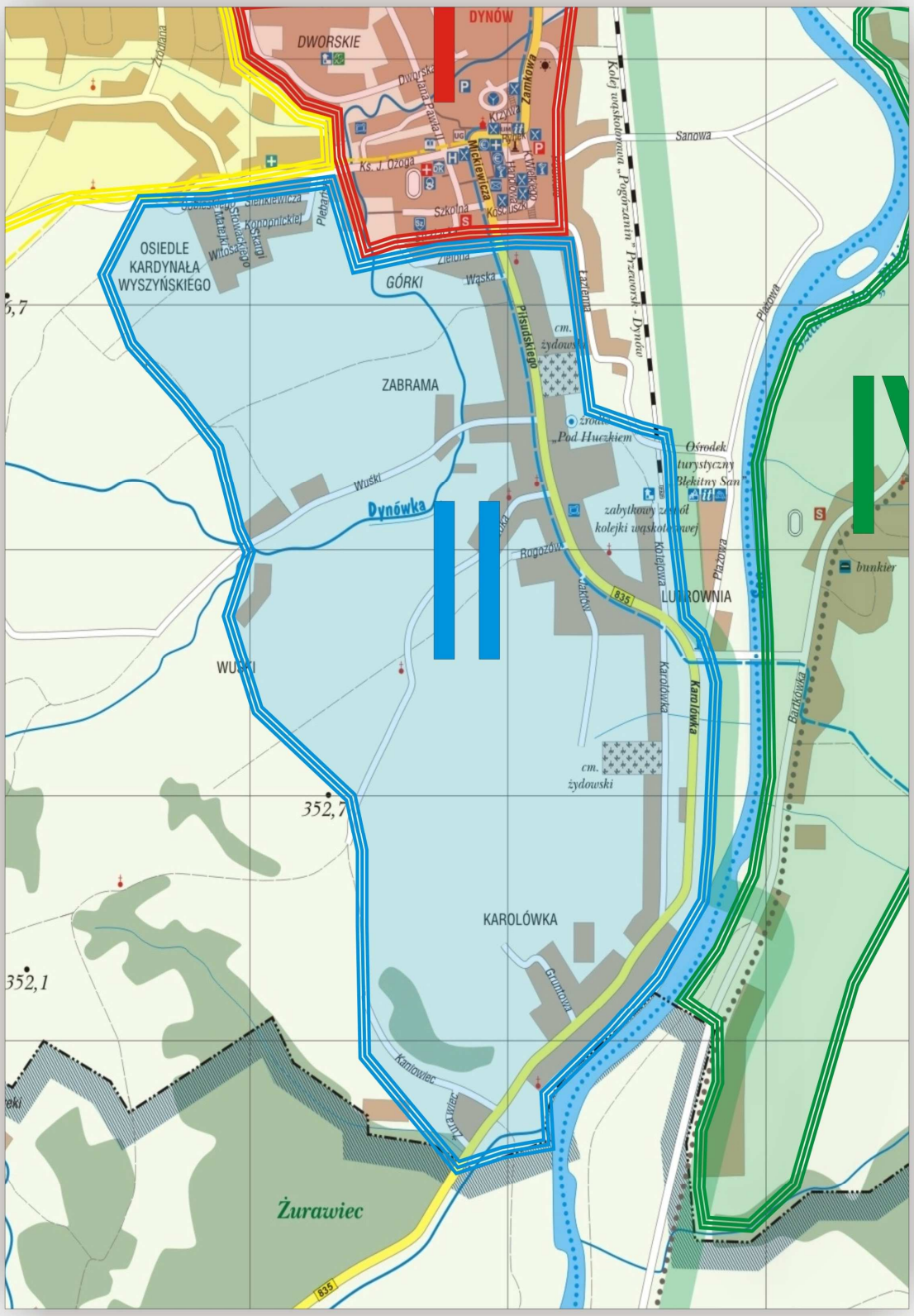

Rysunek 4. *Obszar rewitalizacji II*

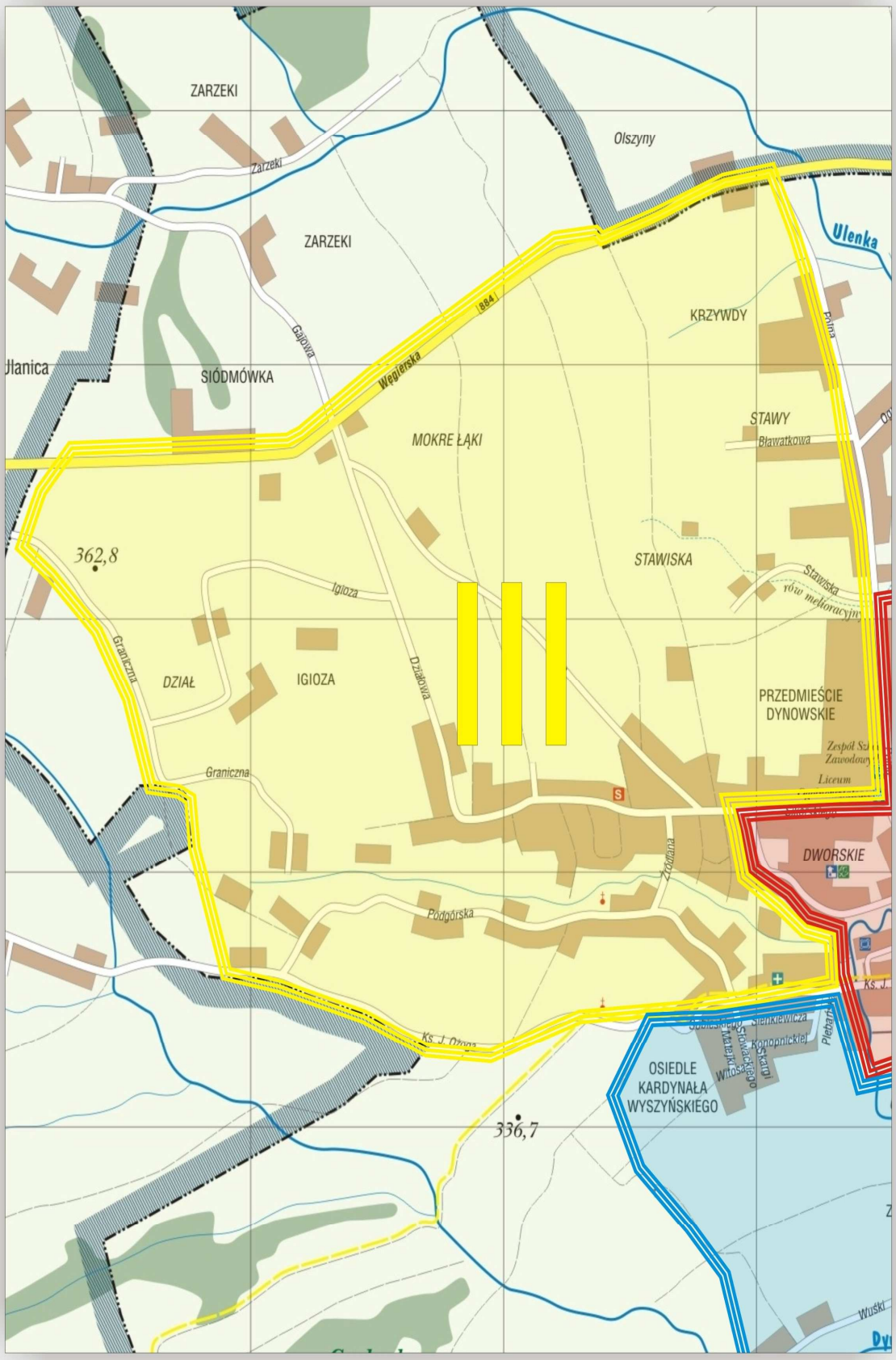

Rysunek 5. *Obszar rewitalizacji III*

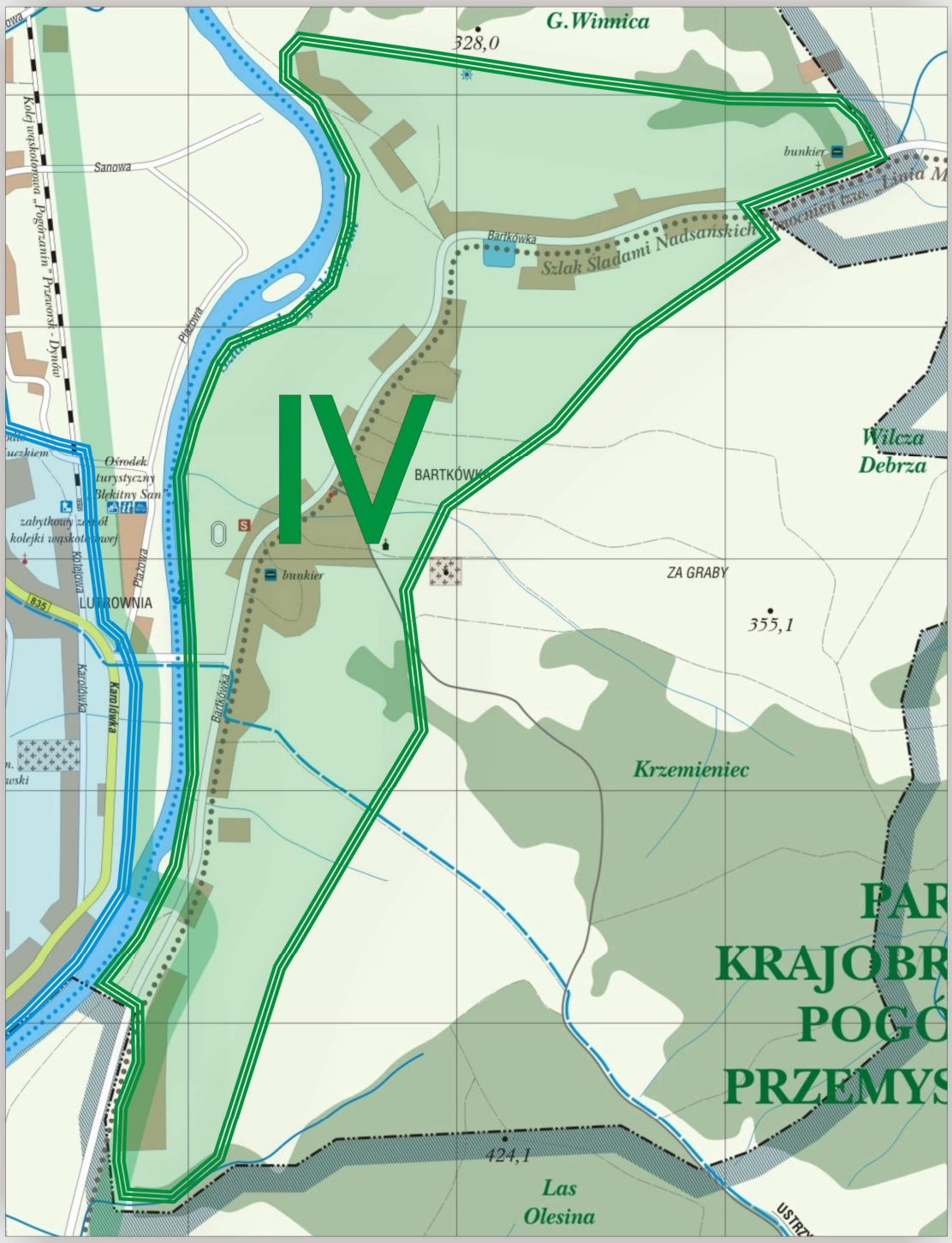

Rysunek 6. *Obszar rewitalizacji IV*

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Dynów na lata 2008 – 2015:
mgr Zygmunt Frańczak – Burmistrz Miasta Dynów
mgr Anna Baran – Urząd Miejski w Dynowie
mgr Joanna Bułdak – Urząd Miejski w Dynowie

SPIS TABEL

TABELA 1. STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ W DYNOWIE, STAN NA 2008 ROK. 29
TABELA 2. SIEĆ WODNO – KANALIZACYJNA MIASTA 30
TABELA 3. SIEĆ DRÓG MIASTA DYNÓW 31
TABELA 4. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ (PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH) FUNKCJONUJĄCYCH W DYNOWIE W LATACH 2001-2006 36
TABELA 5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON 37
TABELA 6. LICZBA LUDNOŚCI, STRUKTURA WG PŁCI I WIEKU 39
TABELA 7. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW 41
TABELA 8. LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W DYNOWIE W LATACH 2000-2006 41
TABELA 9. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W MIEŚCIE DYNÓW. 41
TABELA 10. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH NA TLE INNYCH GMIN POWIATU RZESZOWSKIEGO ZIEMSKIEGO 42
TABELA 11. MIGRACJE LUDNOŚCI W MIEŚCIE DYNÓW NA TLE INNYCH GMIN POWIATU RZESZOWSKIEGO ZIEMSKIEGO 42
TABELA 12. PRZYCHODNIE, APTEKI W MIEŚCIE DYNÓW. 45
TABELA 13. OGÓLNA LICZBA PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW W LATACH 2005 – 2007 46
TABELA 14. KATEGORIE PRZESTĘPSTW POPEŁNIANYCH NAJCZĘŚCIEJ NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW W LATACH 2005 – 2007 46
TABELA 15. DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE PRZESTĘPCZOŚCI NA TERENIE MIASTA DYNÓW W 2006 R. Z PODZIAŁEM NA ULICE 47
TABELA 16. ZASOBY MIESZKANIOWE W DYNOWIE 56
TABELA 17. *DATY ODDANIA BUDYNKÓW DO UŻYTKOWANIA NA TERENIE MIASTA DYNÓW BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ W PRZEWORSKU* 57
TABELA 18. ZASOBY MIESZKANIOWE WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI 57
TABELA 19. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI 57
TABELA 20. DATY ODDANIA BUDYNKÓW DO UŻYTKOWANIA NA TERENIE MIASTA DYNÓW BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ GMINY MIEJSKIEJ DYNÓW ADMINISTROWANYCH PRZEZ ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ W DYNOWIE 58
TABELA 21. DATY ODDANIA BUDYNKÓW DO UŻYTKOWANIA NA TERENIE MIASTA DYNÓW BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ WSPÓLNOT MIESZKANIOWYCH W DYNOWIE 58
TABELA 22. ZASOBY MIESZKANIOWE NA TLE POWIATU RZESZOWSKIEGO ZIEMSKIEGO 59
TABELA 23. TABELA KRYTERIÓW, WSKAŹNIKÓW I ICH WARTOŚCI REFERENCYJNYCH NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW 83
TABELA 24. TABELA KRYTERIÓW WYZNACZANIA OBSZARÓW WSPARCIA W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM 85
TABELA 25. PLAN FINANSOWY REALIZACJI ZADAŃ UJĘTYCH W LOKALNYM PROGRAMIE REWITALIZACJI . 130
TABELA 26. PROJEKTY PLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA DYNÓW 135

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. PLAN MIASTA DYNÓW 14
RYSUNEK 2. MAPA MIASTA DYNOWA Z NANIESIONYMI OBSZARAMI REWITALIZACJI 146
RYSUNEK 3. OBSZAR REWITALIZACJI I 147
RYSUNEK 4. OBSZAR REWITALIZACJI II 148
RYSUNEK 5. OBSZAR REWITALIZACJI III 149
RYSUNEK 6. OBSZAR REWITALIZACJI IV 150

SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W DYNOWIE W LATACH 2000-2006 36
WYKRES 2. LICZBA LUDNOŚCI, STRUKTURA WG PŁCI I WIEKU, STAN NA 31.12.2008 R. 39
WYKRES 3. LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA DYNÓW W LATACH 1995-2006 40
WYKRES 4. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ MOPS W LATACH 2005 – 2007 49